

Årsmelding med årsberetning 2022

Ås kommune

19.04.2023

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	4
1 Økonomisk oversikt.....	5
2 Finansielle handlingsregler.....	11
3 Finansforvaltning.....	14
Gjeldsforvaltning.....	14
Kapitalforvaltning.....	15
4 Investeringer.....	17
Status investering og finansiering (2A).....	17
Status investeringsprosjekter.....	18
Ås kommune.....	18
Sum øvrige prosjekter.....	20
5 Organisasjon og internkontroll.....	21
Organisasjon.....	21
Årsverk.....	21
Likestilling.....	22
Sykefravær.....	23
Internkontroll.....	24
Forvaltningsrevisjoner og eksterne/interne tilsyn - 2022.....	25
Statistikk - uønskede hendelser.....	28
IKT sikkerhet og personopplysningssikkerhet.....	29
6 Befolkningsutvikling.....	30
7 Hovedsatsinger og verbalvedtak.....	32
Miljø.....	32
Mangfold.....	37
Muligheter.....	40
Kommunen som organisasjon.....	42
Status verbalvedtak.....	44
8 Handlingsplan for klima og energi - tiltaksdel 2022.....	49
Indikatorer direkte utslipp og energiforbruk/produksjon for Ås kommune.....	51
Tiltaksliste - reduksjon direkte utslipp.....	54
Tiltaksliste - reduksjon indirekte utslipp.....	61
Kommunens tjenesteområder.....	66
Barnehage.....	66
Grunnskoleopplæring.....	69

Kultur-,idrett- og fritidstjenester.....	74
Kommunehelse.....	78
Barnevern	82
Sosiale og arbeidsrettede tjenester	86
Tjenester til hjemmeboende	90
Pleie og omsorgstjenester i institusjon	95
Fysisk planlegging, natur og nærmiljø.....	99
Administrasjon og styring.....	103
Eiendomsforvaltning og utleie	106
Samferdsel.....	111
Brann og ulykkesvern	113
Vann, avløp og renovasjonstjenester.....	114
Felles inntekter og utgifter	116
Vedlegg 1 - Årsregnskap	117
Vedlegg 2 - Rapportering kulturhuset 2022	118
Vedlegg 3 - Oppfølging politiske vedtak.....	123
Kommunestyret.....	123
Formannskapet.....	129
Hovedutvalg for helse og sosial.....	134
Hovedutvalg for oppvekst og kultur.....	136
Hovedutvalg for næring og miljø	137
Hovedutvalg for teknikk og plan	139

Innledning

Kommunedirektørens tilbakeblikk

Ås kommune er i endring, med store statlige satsninger i regionen og store utbyggingsplaner. Follobanen med et betydelig bedre togtilbud, omfattende boligbygging på Solberg og på Dyster Eldor II, campus i stadig utvikling og en ambisiøs sentrumsplan med stor vilje til å investere gir muligheter for vekst og er med på å legge grunnlaget for en fremtidsrettet utvikling i Ås.

Kommunen har gjennom flere år hatt høye vekstambisjoner. Dette har kommet tydelig til uttrykk gjennom ulike vedtatte planer og strategier og ikke minst gjennom et offensivt investeringsprogram. I 2022 endte befolkningsveksten på 2,7 % - en del høyere enn forventet, og godt over landsnittet på 1,16 %. En stor del av veksten skal tilskrives økt innvandring og lavere netto utflytting innenlands.

Med store vekstambisjoner følger også store investeringer og 2022 var intet unntak med utbygging av Åsgård skole, investeringer i VAR-sektoren og ny flerbrukshall. Sistnevnte som et resultat av godt samarbeid med idretten og fylkeskommunen.

Ås kommune har en stor satsing på å bygge ut nye områder i samarbeid med private gjennom utbyggingsavtaler. Det er et stort antall avtaler som skal fremforhandles, og kommunen er godt i gang med dette arbeidet.

Ås kommune oppnådde i 2022 en 8. plass blant landets 356 kommuner på Kommunebarometeret, utarbeidet av Kommunal Rapport. Kommunen får særlig høy score innen tema grunnskole, barnevern, helse, miljø/ressurser, vann/avløp og økonomi.

Dette er en av flere målinger hvor Ås kommune hevder seg særdeles godt nasjonalt. Gledelig er det også at Ås kommune fikk demensvennlig-prisen til Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Årsmeldingen belyser hvordan kommunen har utviklet og forvaltet tjenestene til innbyggerne i en økonomisk krevende tid hvor koronapandemien også i begynnelsen av 2022 har preget tjenesteproduksjonen. Gradvis utover i 2022 har krigen i Ukraina utfordret kommunens tjenesteproduksjon, og har særlig satt press på flyktningetjenesten ved NAV og Ås læringscenter. Økte kostnader knyttet til korona og mottak av flyktninger har medført merforbruk i flere av tjenestene, merkostnader som er kompensert med statlige overføringer. Høye strømpriser og økte rentekostnader har også bidratt til å tilspisse den økonomiske situasjonen kommunen står ovenfor.

En høy skatteinntang i slutten av året gav kommunen et langt bedre driftsresultat i 2022 enn forventet. Et positivt netto driftsresultat på 49 millioner kroner, tilsvarende 2,65 prosent av driftsinntektene, var 47 millioner kroner bedre enn revidert budsjett. Med kommunens høye gjeldsgrad, og krevende økonomiske situasjon, er resultatet et kjærkommet engangsbidrag til å håndtere denne situasjonen.

Kommunestyret har i flere omganger i 2022 gitt honnør for den gode innsatsen som legges ned på mange områder for å imøtekomme utfordringsbildet, effektivisere og sikre opprettholdelse av et godt tjenestetilbud. Ledere, ansatte og tillitsvalgte har vist stor endringsvilje og etablert nye måter å levere tjenester på. Høsten av 2022 har gått med til forberede iverksetting av en ny og forenklet organisasjonsstruktur fra 2023.

Vi kan nok en gang se tilbake på et år preget av en samlet og god laginnsats. Det er all grunn til å takke alle ansatte for godt utført arbeid gjennom et svært krevende 2022.

1 Økonomisk oversikt

Ås kommunes regnskap for 2022 viser et positivt netto driftsresultat på 49 millioner kroner. Det tilsvarer 2,65 prosent av driftsinntektene.

Det økonomiske resultatet er 47 mill. kr bedre enn revidert budsjett. Det skyldes i hovedsak:

- Økt skatteinntekt
- Økt rammetilskudd og andre overføringer. Blant annet koronakompensasjon og økonomisk støtte ved mottak av flyktninger.

2022 har vært preget av høye strømpriser samt økte priser på øvrige varer og tjenester, tiltagende rentekostnader, økte utgifter til ressurskrevende brukere, mottak av flyktninger fra Ukraina, pandemien og økt barnetall.

Det bokførte resultatet til ressurskrevende tjenester er en foreløpig beregning. Etter årsregnskapet ble lagt fram er det gjort en ny oppdatert foreløpig beregning per 31. mars, som viser at inntektene for ressurskrevende tjenester blir ca 5 mill. kr høyere enn det som er bokført. Endelig vedtak vil først foreligge i juni fra Helsedirektoratet. Differansen mellom det som er bokført og endelig resultat per juni vil bli inntektsført for 2023 når endelig vedtak fra Helsedirektoratet foreligger, og vil ikke få innvirkning på årsresultatet for 2022. Økte kostnader knyttet til korona og mottak av flyktninger har medført merforbruk i flere av tjenestene. Merkostnadene er kompensert med statlige overføringer, men i og med inntektene kom først mot slutten av året er ikke midlene fordelt ut på tjenestekområdene.

Kommunedirektøren har hatt en tydelig forventning om at det skal arbeides innenfor tjenestene med å finne inndekning gjennom å foreta interne omorganiseringer. Arbeid med omorganisering, effektivisering og identifisering av store kutttiltak som skal realiseres fra 2023, har satt ytterligere press på tjenestene gjennom året som har gått.

Samlet har kommunen investert for 456,5 mill. kr i 2022. Kommunen hadde ved årsskiftet en samlet gjeld på nærmere 2,56 milliarder kroner, inkludert lån fra husbanken. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter ble 117 %, noe lavere enn budsjettet. Dette henger i sammen med ekstraordinære inntekter ved slutten av året samt tekniske endringer.

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev.bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Sentrale inntekter	-1 309 709	-1 287 809	-1 343 176	-1 407 716	64 540	✓
Sentrale utgifter	-64 019	2 298	-28 659	-37 328	8 669	✓
Netto finansutgifter og inntekter	88 740	4 878	115 227	104 628	10 598	✓
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	108 259	15 336	23 421	70 824	-47 404	!
Til disposisjon	-1 176 729	-1 265 297	-1 233 188	-1 269 591	36 404	✓
Barnehage	183 843	183 190	191 498	191 292	206	✓
Grunnskoleopplæring	255 949	252 202	262 533	266 023	-3 490	!
Kultur-,idrett- og fritidstjenester	32 477	33 602	34 405	34 506	-101	!
Kommunehelse	89 042	74 773	85 011	84 325	687	✓
Barnevern	37 523	44 978	46 610	48 855	-2 246	!
Sosiale og arbeidsrettede tjenester	53 164	54 553	59 021	62 864	-3 843	!
Tjenester til hjemmeboende	173 552	166 692	186 241	200 373	-14 132	!
Pleie og omsorgstjenester i institusjon	172 240	166 268	164 919	175 677	-10 758	!
Fysisk planlegging, natur og nærmiljø	17 156	16 944	16 799	15 852	947	✓
Administrasjon og styring	88 370	89 554	88 750	89 423	-673	!
Eiendomsforvaltning og utleie	155 027	156 388	177 151	177 107	44	✓
Samferdsel	22 096	20 832	23 536	23 826	-289	!
Brann og ulykkesvern	12 810	12 894	15 568	15 421	147	✓
Vann, avløp og renovasjonstjenester	-7 988	-10 234	-10 169	-15 190	5 022	✓
Felles inntekter og utgifter	-108 525	2 661	-108 686	-100 763	-7 924	!
Sum disponering	1 176 735	1 265 296	1 233 188	1 269 591	-36 404	!
Merforbruk -/mindreforbruk +	6	-1	0	0	0	!

*Sentrale inntekter og utgifter viser poster som ikke hører innunder tjenesteområdene. I hovedsak gjelder dette frie inntekter som skatt og rammetilskudd, generelle statstilskudd samt det vesentligste av finanspostene. Sentrale lønns- og pensjonsposter som ikke er fordelt på tjenester ligger også som en sentral utgiftspost.

KOSTRA hovedtall

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	5,4 %	2,8 %	1,6 %	2,4 %	2,1 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	13,4 %	15,4 %	13,6 %	15,6 %	14,5 %
Økonomi					
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	42,6 %	37,6 %	21,5 %	21,7 %	21,7 %
Frie inntekter i kroner per innbygger *) **)	65 993	62 876	65 532	66 322	66 167
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	134,7 %	135,9 %	129,4 %	117,2 %	114,2 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6,3 %	2,6 %	2,0 %	2,6 %	2,6 %
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger *) **)	65 324	66 395	68 871	67 571	69 947
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	113,0 %	117,1 %	101,7 %	93,6 %	91,0 %

Hovedoversikt driftsregnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-537 747	-497 700	-497 400	-514 357
Inntekts- og formuesskatt	-689 006	-684 000	-734 000	-768 373
Eiendomsskatt	-50 636	-73 000	-69 000	-69 914
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-39 132	-34 809	-44 626	-62 541
Overføringer og tilskudd fra andre	-224 078	-128 787	-205 137	-209 897
Brukerbetalinger	-70 389	-72 726	-72 226	-74 002
Salgs- og leieinntekter	-123 517	-138 358	-145 641	-149 031
Sum driftsinntekter	-1 734 505	-1 629 380	-1 768 030	-1 848 115
Lønnsutgifter	810 684	772 714	838 362	854 138
Sosiale utgifter	178 229	221 083	224 811	219 133
Kjøp av varer og tjenester	388 526	386 408	470 221	485 076
Overføringer og tilskudd til andre	156 491	136 466	117 017	127 266
Avskrivninger	104 602	101 469	111 469	110 847
Sum driftsutgifter	1 638 532	1 618 140	1 761 880	1 796 460
Brutto driftsresultat	-95 973	-11 240	-6 150	-51 655
Renteinntekter	-10 968	-15 600	-31 600	-32 800
Utbytte	-12 706	-7 500	5 000	-1 431
Renteutgifter	24 937	36 600	49 600	54 669
Avdrag på lån	87 354	93 000	93 000	93 036
Netto finansutgifter	88 617	106 500	116 000	113 474
Motpost avskrivninger	-104 602	-101 469	-111 469	-110 847
Netto driftsresultat	-111 958	-6 209	-1 619	-49 027
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	5	0	16 000	16 005
Avsetninger til bundne driftsfond	27 749	4 181	12 673	12 673
Bruk av bundne driftsfond	-24 321	-11 912	-34 316	-34 316
Avsetninger til disposisjonsfond	108 531	13 939	27 761	75 164
Bruk av disposisjonsfond	0	0	-20 500	-20 500
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	111 964	6 208	1 619	49 027
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	6	0	0	0

Driftsinntekter

Kommunens driftsinntekter ble 80 mill. kr høyere enn budsjettet. Den største årsaken til de økte inntektene er at skatteinntektene ble 35 mill. kr høyere enn budsjettet. Skatteetaten varslet i desember at skatteinntektene ville bli høyere for hele kommunesektoren enn det som var lagt til grunn i statsbudsjettet. Veksten i Ås kommune var på 11,5 %, mens landet fikk en vekst på 12,7%. Skatteveksten henger sammen med avregning av skatten året før.

Rammetilskuddet ble 16,95 mill. kr høyere enn budsjettet som i hovedsak skyldes høyere skjønnsmidler til koronakompensasjon enn budsjettet.

I 2. tertial ble budsjetterte inntekter for eiendomsskatt på boliger redusert med 4 mill. kr. Endelige regnskapstall viser at eiendomsskatt ble 0,4 mill. kr høyere enn revidert budsjett. Prognose for eiendomsskatt fra næring har gjennom året vært omtrent som opprinnelig budsjettert. Eiendomsskatt fra næring ble 0,5 mill. kr høyere enn budsjett.

Andre overføring og tilskudd fra staten ble 17 mill. kr høyere enn budsjettert. Dette skyldes økt bosetting av flyktninger som har bidratt til økt integreringstilskudd på 13,6 mill. kr og økning i andre statlige tilskudd på ca 5 mill. kr.

Overføringer og tilskudd fra andre er 4,7 mill. kr høyere enn budsjettert. Merinntektene skyldes økte statstilskudd, refusjoner fra andre kommuner, refusjoner fra IKS og refusjoner fra andre. Merinntektene fordeler seg på mange av tjenesteområdene.

Brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter gjelder i stor grad inntekter i tjenesteområdene. Inntektene ble noe høyere enn budsjettert og er nærmere kommentert i Årsmeldingen innunder det enkelte tjenesteområde.

Driftsutgifter

Lønnsutgiftene ble 15,7 mill. kr høyere enn revidert budsjett og 80,1 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett. Budsjettendringen skyldes først og fremst regulering av årets lønnsoppgjør, regulering av sykerefusjoner til vikarer og overtid samt regulering demografimidler gjennom året som f.eks. åpning av ny avdeling i en barnehage. Det ble i tillegg regulert økte lønnsutgifter til håndtering av flyktninger fra Ukraina i 2. tertial.

Merforbruk på lønn skyldes i hovedsak høyere vikarutgifter og økte kostnader til helg, natt og kveldstillegg. Videre er det økte lønnsutgifter som følge av økte kostnader til ressurskrevende tjenester. Sosiale utgifter ble 5,6 mill. kr lavere enn budsjettert som henger sammen med lavere pensjonskostnader enn budsjettert. Kjøp av varer og tjenester ble 23,2 mill. kr høyere enn budsjettert. Dette henger i stor grad sammen med økt forbruk knyttet til pandemien og bosetting av flyktninger og må sees i sammenheng med økte inntekter utover det som ble regulert i 2. tertial til dekning av disse utgiftene. I tillegg får kommunen søknadsbaserte tilskudd gjennom året som også medfører økte lønnsutgifter finansiert av eksterne midler. Merutgifter til blant annet ressurskrevende og bosetting av flyktninger er nærmere beskrevet under tjenesteområdene.

Lønnsreserve og andre kostnader

Ås kommune la til grunn en årslønnsvekst på 3,7 % i 2022. Teknisk beregningsutvalg har beregnet at den faktiske årslønnsveksten til kommunenesektoren endte på ca 3,7 % i 2022. For Ås kommune ble allikevel lønnsoppjøret 1,8 mill. kr lavere enn budsjettert. Dette kan skyldes lokale svingninger i hvordan lønnsoppjøret slår ut i ulike kommuner.

Pensjon

KLP varslet i 3. kvartal økt pensjonspremie. Premien økte blant annet som følge av økt lønns- og prisvekst. Samtidig økte premieavviket (Differansen mellom beregnet pensjonskostnad og pensjonspremie) fra 20,5 mill. kr til 46,47 mill. kr. Premieavviket inntektsføres i 2022 og utgiftsføres påfølgende år. For å begrense premieavviket i 2022 og dermed kostnaden i 2023, ble det i 2. tertial vedtatt å øke bruk av premiefond i 2022 fra 15 mill. kr til 25 mill. kr. Dette reduserte premieavviket i 2022 med 10 mill. kr.

Pensjonskostnadene ble 6,8 mill. kr lavere enn revidert budsjett. Det ble brukt 25 mill. kr av premiefond.

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader ble 2,5 mill. kr lavere enn budsjettet.

Det var opprinnelig budsjettet med 31 mill. kr i renteutgifter. I 1. tertial ble budsjetterte renteutgifter økt med 7 mill. kr til 38 mill. kr. Ny prognose per 2. tertial viste en ytterligere økning på 6 mill. kr på ordinære lån. Revidert budsjett for renteutgifter økte til 44 mill. kr. Renteutgifter for 2022 endte på 1,96 mill. kr lavere enn revidert budsjett.

Avkastningen på midler plassert i finansmarkedet var opprinnelig budsjettet med 7,5 mill. kr. I 1. tertial viste prognosene en nullavkastning for 2022, og budsjettet ble redusert med 7,5 mill. kr. Nye prognoser per 2. tertial viste en ytterligere nedgang i finansmarkedet, og budsjettet ble redusert ytterligere med 5 mill. kr. Ås kommune fikk en avkastning på 1,4 mill. kr i 2022 som tilsvarer 6,4 mill. kr høyere enn revidert budsjett.

Avskrivninger og avdrag på lån

Det var opprinnelig budsjettet med 93 mill. kr i minimumsavdrag. Det er innbetalt 93 036 mill. kr i avdrag og tilsvarer beregnet minimumsavdrag.

Avsetninger

Netto avsetning til disposisjonsfond er på 54,6 mill. kr, dette er 47,4 mill. kr høyere enn budsjettet. Økningen skyldes at kommunen gikk med et netto mindreforbruk sammenlignet mot budsjett. Av avsetningen til disposisjonsfond er 20 mill. kr avsatt til rentebufferfond, i tråd med kommunestyrets vedtak, jf. k-sak 108/22 og k-sak 92/21.

Netto avsetninger til bundne disposisjonsfond er som budsjettet.

2 Finansielle handlingsregler

Kommuneloven tydeliggjør kommunenes ansvar for å ivareta egen økonomi og handlingsrom på lang sikt. Kommunestyrene får ansvar for en mer helhetlig økonomistyring der finansielle måltall/handlingsregler skal være ett av verktøyene. jf. §14.2. Ås kommune vedtok finansielle handlingsregler i desember 2019. De finansielle handlingsregler skal sikre en bærekraftig økonomisk utvikling for kommunen. Dette skal sikre gode tjenester også for kommende generasjoner.

Handlingsregel 1: Minimum 1 % netto driftsresultat i perioden

Kommunen må ha økonomi til å møte svingninger i utgifter og inntekter og kunne dekke uforutsette hendelser. Kommunen må også kunne sette av midler til noe egenfinansiering av investeringer.

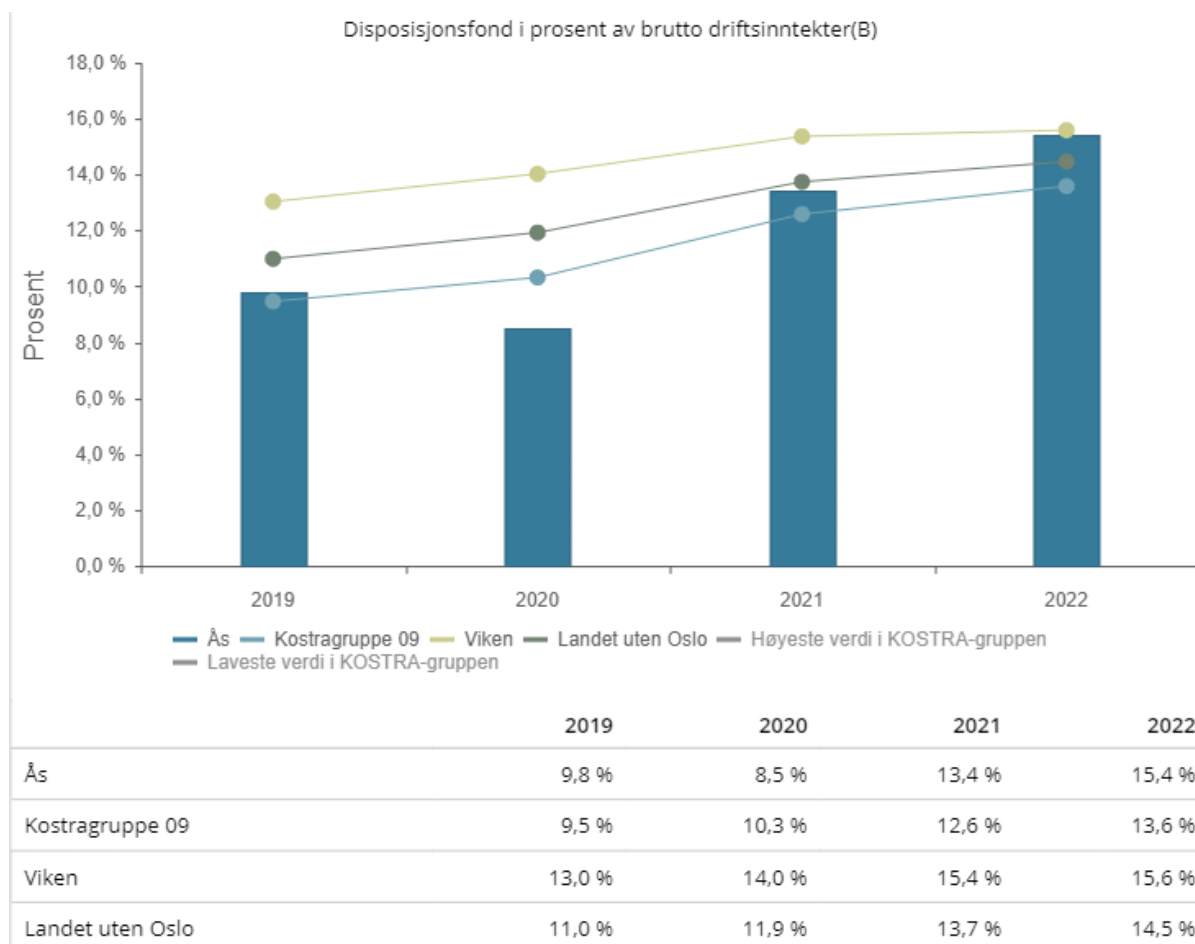
Anbefalt nivå fra Teknisk beregningsutvalg er et netto driftsresultat på 1,75 %. Ås kommunes vedtatte handlingsregel på 1 % er lavere og satt med utgangspunkt inntektsnivå, kostnadsstruktur og gjeldsnivå på vedtakstidspunktet.

Ås kommune har i 2022 fått et ekstraordinært positivt netto driftsresultat. Det understrekes at det svært positive resultatet i både 2021 og 2022 må sees i sammenheng med ekstraordinær skatteinntang i 2021 med effekt også i 2022 grunnet avregning fra 2021. De høye skatteinntektene er i hovedsak ikke en konsekvens av merskattevekst, men en engangs-effekt som skyldes høy skatteinntang på kapitalinntekter som følge av at mange valgte å selge verdipapirer i 2021. Det kan ikke forventes at denne effekten vil vedvare over tid. I tillegg til økt skatteinntang har Ås kommune fått økt

rammetilskudd og andre overføringer, blant annet koronakompensasjon og økonomisk støtte ved mottak av flyktninger.

Netto driftsresultat for 2021 og 2022 er langt over handlingsregelen på 1%. Prisveksten og rentenivået har fortsatt å øke i 2023. Det er i særlig 2023 effekten av dette vil merkes.

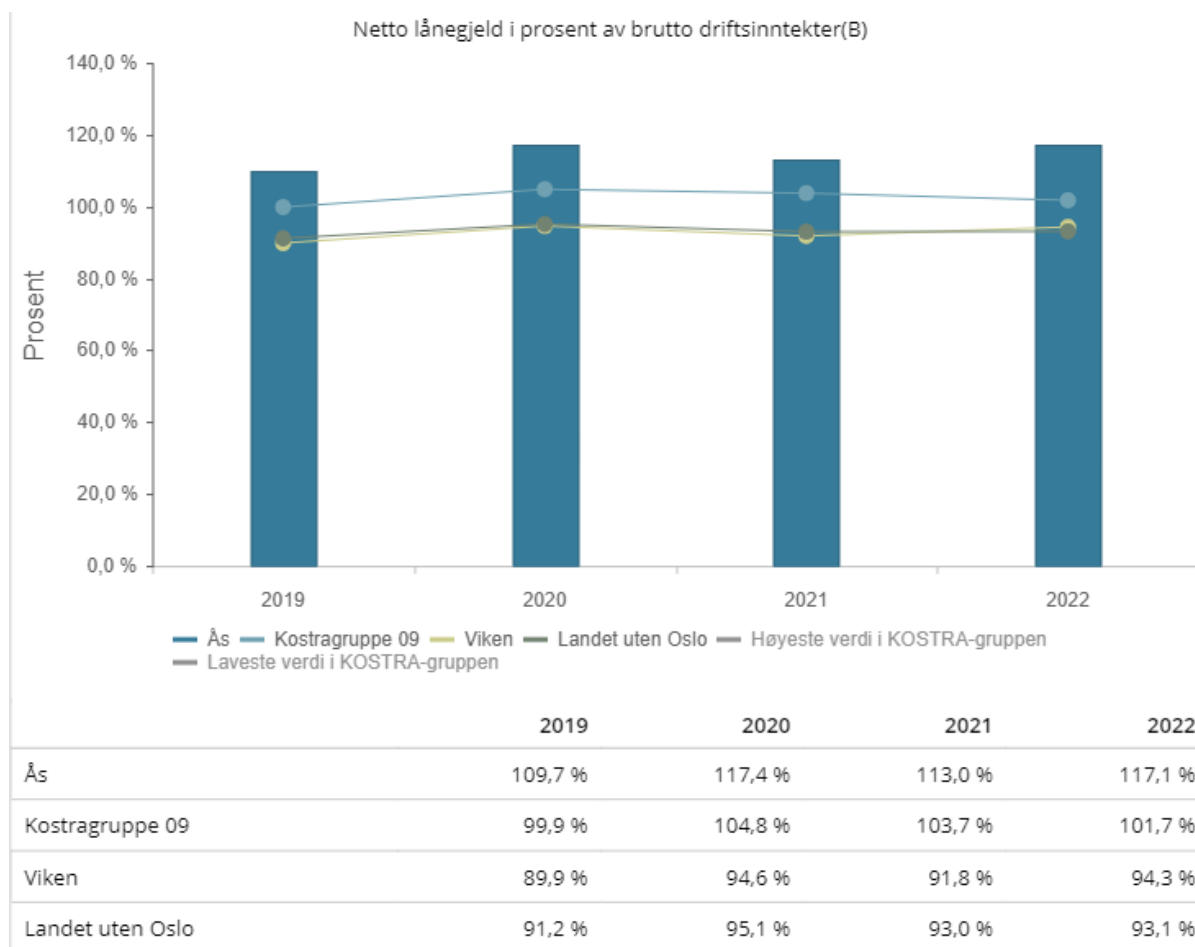
Handlingsregel 2: Disposisjonsfond skal være minimum 10 % av brutto driftsinntekter

Kommunens disposisjonsfond er kommunens oppsparte midler. Kommunen trenger en buffer for å dekke eventuelle underskudd, uforutsette hendelser og nedgangskonjunkturer i økonomien.

Ås kommune har høy gjeldsgrad. I kommende planperiode 2023-2026 er det budsjettert med et negativt netto driftsresultat for 2023, med en gradvis bedring mot 1 % utover i planperioden. Kombinasjonen av disse to faktorene medfører at kommunen bør ha høye buffere til å møte uforutsette hendelser. Det anbefales derfor at kommunens disposisjonsfond skal utgjøre minimum 10 %. Midler utover dette kan brukes til egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat i 2021 og 2022 styrker kommunens disposisjonsfond betydelig.

Ved utgangen av 2021 var disposisjonsfondet på 13,4 %. Det gode økonomiske resultatet i 2021 og 2022 har medført at samlet disposisjonsfond ved utgangen av 2022 er økt til 15,4 % av brutto driftsinntekter. Det er positivt at disposisjonsfondet er godt over handlingsregelen på 10 %.

Handlingsregel 3: Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter skal ikke overstige 106 %

Netto lånegjeld er et uttrykk for kommunens reelle lånebelastning.

Netto lånegjeld har økt, men litt mindre enn forventet grunnet ekstraordinære inntekter i 2022 samt økt lønns- og prisvekst.

Ås kommune har en lånegjeld som ligger over gjennomsnittet av de øvrige gruppene kommunen sammenligner seg med. Ved årsslutt 2022 har kommunen en gjeldsgrad på 117,1 %, som er noe lavere enn budsjettert. Dette henger sammen med ekstraordinære inntekter ved slutten av året samt tekniske endringer. Når driftsinntektene øker mer enn lånegjelden går gjeldsgraden ned. Gjeldsgraden er tilbake på samme nivå som i 2020. Gjeldsgraden gikk særlig ned i 2021 grunnet de svært høye skatteinntektene mot slutten av året. Utviklingen er positiv i forhold til budsjettert netto lånegjeld, selv om resultatet fortsatt viser at kommunen er over handlingsregelen på 106 %. Samlet har kommunen investert for 456,5 mill. kr i 2022. Kommunen hadde ved årsskiftet en samlet gjeld på nærmere 2,56 milliarder kroner, inkludert lån fra husbanken.

3 Finansforvaltning

Gjeldsforvaltning

Kommunens lån skal settes sammen med tanke på å oppnå de overordnede målene for finansporteføljen, jf. Ås kommunes reglement for finansforvaltning.

Kommunestyret har vedtatt et låneopptak til investeringer for 2022 på 256,279 mill. kr. I tillegg til dette er det budsjettert med 40 mill. kr i startlån som er tatt opp som lån i Husbanken.

1. tertial 2022 ble det tatt opp et lån på 237,5 mill. kr som gjelder utvidelse av grønt rammelån i kommunalbanken til finansiering av Åsgård skole. Resterende låneopptak for 2022 ble tatt opp høsten 2022.

Ås kommune hadde per 31.12.2022 følgende gjeldsportefølje:

Lånenummer	Långiver	Restgjeld	Rente	Tid til endelig forfall	Rente-binding	Slutt dato	Produkt
KBN-20200418	Kommunal Banken	300 000 000	3,47%	0,79	0,04	16.10.2023	3 mnd Nibor Bullet
KBN-20210099	Kommunal Banken	152 981 000	3,29%	3,27	0,02	07.04.2026	3 mnd Nibor Bullet
NO0012519661	MARKET	300 000 000	3,66%	1,35	0,10	06.05.2024	Obligasjon 3 mnd Nibor
KBN-20130007	Kommunal Banken	321 761 400	3,43%	37,78	0,03	12.10.2060	3 mnd Nibor grønt lån
KBN-20170566	Kommunal Banken	91 233 350	3,98%	24,86	0,11	11.11.2047	3 mnd Nibor
KBN-20170101	Kommunal Banken	19 751 168	3,09%	12,37	0,37	15.05.2035	P.t. rente
NO0012767815	DNB	350 000 000	3,62%	0,16	0,16	27.02.2023	Sertifikat
NO0012781949	DNB	300 000 000	3,89%	0,20	0,20	13.03.2023	Sertifikat
KBN-20210224	Kommunal Banken	93 771 910	1,37%	1,99	1,99	27.12.2024	Fastrente Bullet
NO012781956	DNB	150 000 000	4,06%	0,70	0,70	13.09.2023	Sertifikat
KBN-20170103	Kommunal Banken	213 691 010	1,83%	12,37	5,60	15.05.2035	Fastrente
Total		2 293 189 838					

Refinansieringsrisiko

Ås kommune har per 31.12.2022 en utestående langsiktig gjeld, utenom lån fra Husbanken, på 2 293 mill.kr. Gjennomsnittlig rente for hele låneporteføljen var på 3,37 % per 31.12.2022. Andelen sertifikatlån og lån med forfall innen et år er nå på 34,8 % som er innenfor finansreglementets grense på 60%. Langsiktig gjeld inkludert lån fra Husbanken er på 2 560 mill. kr.

Renteutgifter

Rentenivået var i 2021 på et historisk lavt nivå, med en gjennomsnittlig rente på 0,98% for Ås kommune per 31.12.2021. I løpet av 2022 har rentenivået for Ås kommunes låneportefølje økt til 3,37 %.

Opprinnelig vedtatt budsjett for renteutgifter for 2022 var på 36,6 mill. kr. I budsjettreguleringer for 1. tertial og 2. tertial ble denne regulert til 49 mill. kr. Årsregnskapet viser at renteutgiftene ble på 54,6 mill. kr.

Renterisiko

Ås kommune bandt renten på to av lånene i 2021. 307 mill. kr av renteporteføljen er fast, noe som utgjør 13,4 % av porteføljen.

Kapitalforvaltning

Langsiktig finansiell aktiva

Langsiktig finansiell aktiva er plassering av midler fra tidligere salg av everksmidler. I henhold til Ås kommunes finansreglement kan finansiell aktiva plasseres i bankinnskudd, rentepapirer og aksjer etter rammene gjengitt nedenfor. Langsiktig finansiell aktiva er klassifisert som omløpsmidler i regnskapet. Sum langsiktig finansiell aktiva var på 195,815 mill. kr per 31.12.2022. Dette er plassert i kapitalmarkedet som forvaltes av DNB Asset Management og Arctic Asset Management. Det har vært en negativ avkastning på kommunens plasseringer i kapitalmarkedet i 2022. Samlet sett ble avkastningen på -3,5 mill. kr eller på -1,78 %.

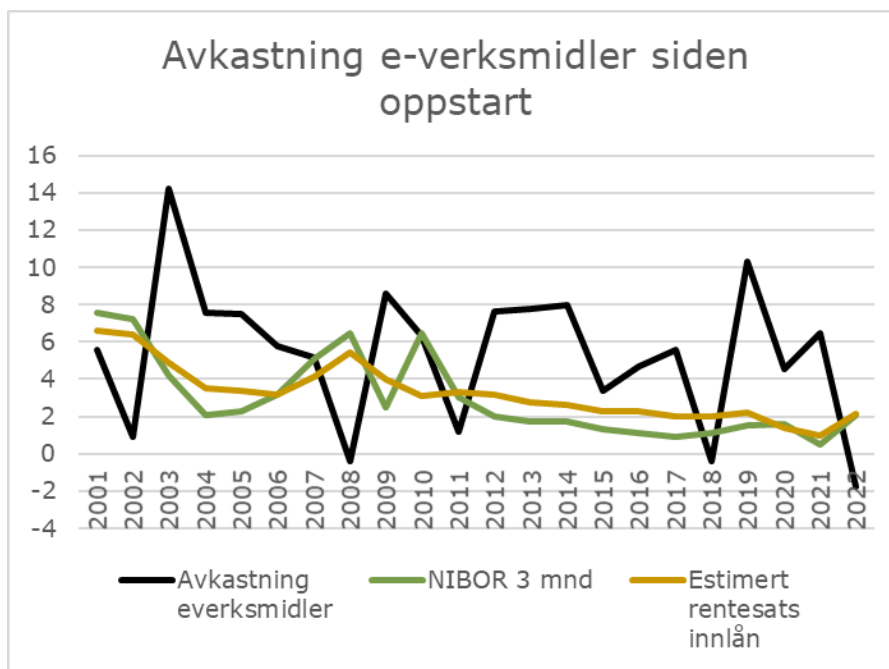
Forvalter	Avkastning	Beholdning 31.12.2022	Beholdning 31.12.2021
DNB Asset Management AS	-4,40 %	108 337	113 317
Arctic Fund Management	1,66 %	87 478	86 048
Sum langsiktig finansiell aktiva	-1,78 %	195 815	199 365

*Tall i 1 000 kr

Plassering pr. gruppe	Plassering % 2022	Plassering % 2021
Renteplasseringer (sertifikater og obligasjoner)	80,13 %	76,84 %
Aksjefond	19,87 %	23,16 %

Avkastning på e-verksmidler på lang sikt

Avkastningen på e-verksmidlene har i snitt vært på 5,38 % i de 22 årene midlene har vært plassert i kapitalmarkedet. I samme periode har kommunens gjennomsnittlige lånerente ligget på 3,27 %. Midlene har dermed gitt 2,12 % i gjennomsnittlig meravkastning i perioden i forhold til å nedbetale lån.

Overskuddslikviditet

Overskuddslikviditet er likvide midler som i henhold til likviditetsprognosen ikke vil komme til anvendelse innen de nærmeste 12 månedene.

For å oppnå bedre avkastning på kommunens likviditetsoverskudd har Ås kommune plassert overskuddslikviditet i pengemarkedsfond, korte obligasjonsfond og bankinnskudd utenfor konsernkonto. Alle plasseringer er foretatt innenfor rammene til kommunens finansreglement. Det var plassert 309,5 mill. kr i obligasjons- og pengemarkedsfond per 31.12.2022:

Forvalter:	Avkastning	Salg i perioden	Beholdning 31.12.2022	Beholdning 31.12.2021
Overskuddslikviditet**				
Odin Forvaltning AS	-1 786		84 382	86 169
KLP Kapitalforvaltning - FRN	1 439		98 603	97 164
DNB FRN 20	827	-40 000	126 566	165 739
Sum overskuddslikviditet			309 551	349 072

*Tall i 1000 kr

Kommunens likviditet er midler fra kommunens bundne og ubundne fond, samt ubrukte låneopptak. Renteinntektene avhenger av beholdningen på likviditet som igjen avhenger av fremdriften i investeringsprosjekter.

4 Investeringer

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	276 943	401 513	573 143	431 286
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	285
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 553	2 694	2 762	2 762
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	6 552	0	16 000	22 147
Sum investeringsutgifter	286 048	404 207	591 905	456 480
Kompensasjon for merverdiavgift	-44 679	-70 263	-98 967	-71 610
Tilskudd fra andre	-28 871	-120 625	-135 183	-21 165
Salg av varige driftsmidler	-8 667	-34 000	-49 573	-17 523
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-200 571	-256 319	-370 059	-310 684
Sum investeringsinntekter	-282 788	-481 207	-653 782	-420 983
Videreutlån	60 189	40 000	74 342	53 815
Bruk av lån til videreutlån	-60 189	-40 000	-74 342	-53 815
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-27 319	0	0	-20 375
Netto utgifter videreutlån	-27 319	0	0	-20 375
Overføring fra drift	-5	0	-16 000	-16 005
Avsetninger til bundne investeringsfond	5	77 000	77 922	927
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	37 695	0	2 185	2 185
Bruk av ubundet investeringsfond	-13 640	0	-2 230	-2 230
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	24 055	77 000	61 877	-15 123
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	-3	0	0	-1

Investeringsutgiftene viser de samlede investeringer som er gjort i 2022. 431,3 mill. kr gjelder investering i varige driftsmidler, mens 2,76 mill. kr gjelder investeringer i aksjer og andeler i selskaper. Disse er ført på prosjekt 0114 E.kap. tilskudd KLP. Videre er det ført 22,14 mill. i avdrag som gjelder startlån. Kommunen gikk ut av fastrentelån i Husbanken og omgjorde disse til flytende lån og fikk en rentegevinst på 16 mill. kr i 2022. Rentegevinsten ble ikke utbetalt av Husbanken, men gikk til automatisk nedbetaling av lån. Rentegevinsten på 16 mill. kr er derfor ført som ekstraordinær nedbetaling av lån i investeringsregnskapet.

Til sammen er 310,7 mill. kr lånefinansierte investeringer. For øvrig er 71,6 mill. kr finansiert med momskompensasjon, 21,1 mill. kr er tilskuddsfinansiert og 17,5 mill. kr i salg av driftsmidler, som i all hovedsak gjelder salg av eiendommer.

Videreutlån gjelder kommunens startlånordning. Regnskapet viser at det ble lånt ut 53,8 mill. kr og mottatt avdrag for videre utlån 20,37 mill. kr i 2022.

Sum overføringer fra drift og netto avsetninger var i 2022 på 15,1 mill. kr.

Status investeringsprosjekter

Ås kommune

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett				
	Rev. bud.	Regnskap	Status	Økonomistatus	Kommentar
Biler, maskiner VAR	5 733	1 319	Iht. plan	Ihht plan	Anskaffelser av biler/maskiner gjennomføres i hht plan.
Biler/Maskiner. Vei, idrett og natur	7 753	8 002	Iht. plan	Ihht plan	Anskaffelser av biler/maskiner gjennomføres i hht plan.
Brannsikkerhet formålsbygg	1 250	658	Forsinket	Ihht plan	Oppgradering nød- og ledelys i Granheimtuet 3.
Breivoll - Tilrettelegging av ny leieavtale	287	42	Iht. plan	Ihht plan	Avsluttende arbeider med søppelstasjon på Breivoll
Digitalisering av byggesaksarkiv	4 626	819	Iht. plan	Ihht plan	Det påløper fortsatt kostnader/fakturaer for prosjektet. Gjelder digitalisering av kommunens eiendomsarkiver.
Digitaliseringsprosjektet	1 084	0	Forsinket	Mindreforbruk	Det er ikke påløpt kostnader på dette prosjektet i 2022, da det har vært begrenset kapasitet i Stor Follo IKT som følge av sonderinger rundt overgang til IKOMM.
E.kap tilskudd KLP	2 762	2 762	Iht. plan	Mindreforbruk	Det er betalt inn kr 2 761 994 i egenkapitaltilskudd KLP for 2022 som er lavere enn budsjettet på 3 683 504 kr. Mindreforbruket på 921 510 er avsatt på bundet investeringfond
FDV system	231	0	Forsinket	Ihht plan	Ikke brukt av prosjektmidlene i 2022. Planlegger utvidelse av boligmodul i Plania i 2023.
Flerbrukshall Ås VGS	80 554	68 485	Iht. plan	Ihht plan	Åshallen ble overtatt i august 2022, og satt i drift. Arbeid med utenomhus pågår. Estimert ferdig sommer 2023. Det er budsjettet med finansiering av prosjektet med spillemidler. Det er usikkerhet knyttet til hvor mye dette tilskuddet vil utgjøre og når dette utbetales.
Hovedplan Vann og avløp	26 108	30 815	Iht. plan	Ihht plan	Arbeid i henhold til hovedplan pågår. VA-anlegg Solbergskogen er i hovedsak ferdig og avsluttes våren 2023. Prosjektering av Nygårdsveien-Nygårdsåsen pågår. Deler av prosjektet har blitt fremskyndet. Merforbruk i 2022 vil bli finansiert med midler for 2023. Prosjektet ligger an til totalt å gå i balanse.
Hurtigladepunkt for El-bil	2 800	1 384	Forsinket	Ihht plan	Det er etablert ladeinfrastruktur ved kommunale bygg. Prosjektet pågår ihht plan
Infrastrukturiltak	32 605	2 385	Forsinket	Ihht plan	Finansieringsmodellen for områdereguleringen i sentrum er vedtatt. Påløpte kostnader knytter seg til utforming av finansieringsmodellen og utredninger av kryssløsninger.
Kjøp av transportmiddel HS	856	0	Forsinket	Ihht plan	Det jobbes med å utarbeide kravspesifikasjon og regner med å lyse den ut i Mercell i løpet av 1. tertial. Det er stor usikkerhet i forhold leveringstidspunkt.
Mindre investeringsprosjekter	2 258	0	Iht. plan	Ihht plan	Det er ikke påløpt kostnader på prosjektet i 2022.
Mindre investeringsprosjekter VA	8 804	438	Forsinket	Mindreforbruk	Ingen prosjekter startet i 2. tertial.
Moer sykehjem 1 byggetrinn 2016-2021	11 580	8 886	Ferdig	Ihht plan	Prosjektet er ferdigstilt. Sluttrapport utarbeides.
Moer sykehjem, inventar og IKT	8 412	4 736	Forsinket	Ihht plan	Anskaffelsen av legemiddelkabinett er ikke gjort og det mangler også anskaffelse av noe møbler og utstyr.

	Årets budsjett				
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Økonomistatus	Kommentar
Nordby barnehage, nybygg	1 098	412	Ferdig	Ihht plan	Prosjektet er avsluttet i 2022 og sluttrapport er innsendt og godkjent.
Ny barnehage Dyster/Eldor	-146	38	Iht. plan	Ihht plan	Detaljreguleringsplan framstilt for politisk behandling. Prosjektet er utsatt.
Ombygging Langbakken 27 til ungdomshus	383	393	Ferdig	Merforbruk	Overtatt og i drift.
Oppgradering Moer sykehjem	1 869	362	Forsinket	Ihht plan	Prosjektet avsluttes med et mindreforbruk da enkelte innkjøp ble utført innen byggeprosjektet.
Oppgradering utearealer skoler og barnehager	867	263	Iht. plan	Ihht plan	Det er skiftet ut lekeapparater i Frydenhaug barnehage i 2022.
Oppgradering Vann og avløp	19 063	8 413	Iht. plan	Ihht plan	Diverse prosjekter med oppdimensjonering/oppgradering av ledningsnett i kommunen utføres fortløpende. Totalt 4 prosjekter er gjennomført i 2022.
Oppgradering veilysanlegg	2 301	0	Forsinket	Ihht plan	Det ble utarbeidet en plan for prosjektet høsten 2022, med oppstart i 2023.
Pumpestasjon NMBU	818	585	Ferdig	Ihht plan	Anlegget er overtatt og tatt i bruk.
Reservevannforsyning Ås kommune	6 930	879	Iht. plan	Ihht plan	Ny prosjektleder er ansatt i 2022. Styrings- og arbeidsgrupper er etablert. Utredning av muligheter for å etablere nye forsyningslinjer samt oppgradering av eksisterende pågår. Det er utarbeidet en forpliktende framdriftsplan med milepæler for etablering av en løsning som er sendt Mattilsynet. Valg av vannleverandør og reservevannsløsning vil bli gjennomført i 2023.
Robotisering og utvikling av Arkiv	794	0	Forsinket	Ihht plan	Arbeidet med å legge Sakarkiv over i skya ble gjennomført i 2022. Robotisering er foreløpig satt på vent i i Stor Follo IKT T-samarbeidet.
Salg eiendommer	0	158	Iht. plan	Ihht plan	En del av hangartomta er solgt til utvikler til 4,8 mill kr. Kostnadene gjelder dokumentavgift og takst.
Sjøskogen skole - oppgradering uteområder	9 612	10 882	Iht. plan	Merforbruk	Prosjektet ble ferdigstilt i 2022. Som følge av økte priser i markedet har tilbudet etter anbudskonkurranse blitt noe høyere enn budsjettet. I tillegg har det blitt noen justeringer av utførelsen av uteområdet. Det har blitt regnskapsført kostnader på ca. 500.000 som er omtvistet. Denne er avvist og vil bli kreditert. Regnskapet for prosjektet avsluttes i løpet av 2023. Resterende avvik foreslås finansiert av pott for fullfinansiering av prosjekter etter anbudskonkurranse, konto 25350141.
Sjøskogen skole, ombygging	3 000	0	Forsinket	Ihht plan	Prosjektet vil gjennomføres i 2023.
Solberg Bru	15 516	3 419	Forsinket	Ihht plan	Entreprenør er valgt og kontrakt underskrevet. Prosjektering er utført og godkjenningssøknad ligger hos Vegdirektoratet. Anlegget forventes ferdig i løpet av oktober 2023.
Solfallsveien 27b	12 536	526	Iht. plan	Ihht plan	Behovavklaring pågår.
Standardheving parkeringsplasser og etablering av parkeringsautomater	3 031	224	Forsinket	Ihht plan	Etablert ladere ved Moer sykehjem. Arbeidet er forsinket og fortsetter i 2023.
Standardheving/Påkostning	6 456	1 639	Forsinket	Ihht plan	Følgende prosjekter er ført på dette prosjektet i 2022: - Oppgradering av varmesystem i Tunveien barnehage fra panelovner til varmpumper- Renholdsutstyr i ny del Åshallen- Nedgravde søppelcontainere ved Sjøskogen skole- Avslutte prosjekt fra 2021 med oppgradering av ventilasjon Nordby skole- Oppstart prosjekt med oppgradering av sprinkelanlegg gammel del Moer
Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv	13 177	747	Forsinket	Ihht plan	Midler benyttet til underprosjekt "Naturområde Ås stadion". Viser til tiltaksplanen for fremdrift av andre prosjekt.

Årsmelding med årsberetning 2022

	Årets budsjett				
Investering	Rev. bud.	Regnskap	Status	Økonomistatus	Kommentar
Tiltaksplan sykkel og gange	3 340	0	Forsinket	Ihht plan	Tiltak under planlegging. Tiltaksplanen blir slått sammen med tiltaksplan for trafiksikkerhet.
Tiltaksplan trafiksikkerhet	3 481	0	Forsinket	Ihht plan	Arbeidet med ny tiltaksplan er ferdigstilt.
Trådløst nett og kabling på skole og barnehage	1 321	0	Forsinket	Ihht plan	Prosjektet skal dekke behov for trådløs kabling og nett på skoler og barnehager. Det er ikke brukt midler på prosjektet i 2022.
Universell utforming	3 012	1 219	Forsinket	Ihht plan	Følgende tiltak er gjennomført på dette prosjektet i 2022: Kjøkkenet på Nordby skole er oppgradert med universell utforming. En avdeling i Frydenhaug barnehage har blitt tilpasset Universelt utformet kjøkken i leilighet i Dr. sødrings vei. Tilpasning Rustad skole
Utbedring eksisterende høydebasseng Aschjemskogen	8 275	8 276	Forsinket	Ihht plan	Anlegget er overtatt og tatt i bruk.
Utbyggingsavtaler	0	11 031	Ikke vurdert	Ihht plan	Regnskapsmessig opphenting av mva i forbindelse med våre infrastrukturprosjekter. Tilsvarende inntekt føres under overføringer.
Utskiftning av senger på Moer	625	287	Forsinket	Mindreforbruk	Det gjenstår innkjøp/utskifting av madrasser. Regner her med et lite underforbruk.
Utstyr kjøkken ved utvidelse sykehjem	2 136	1 577	Forsinket	Ihht plan	Her er utstyr satt i bestilling og blir levert og montert i løpet av Mars/april.
Utvide p-plass seniorsenter Nordby	50	0	Forsinket	Ihht plan	Oppstaret prosjektering, gjennomføring av prosjektet etter plan
Videreutvikling av SD-anlegg	1 105	367	Forsinket	Ihht plan	Prosjektet benyttes til oppgradering av programvare SD-anlegg.
Åsgård skole Inventar og IKT	573	809	Iht. plan	Ihht plan	Inventaret er i all hovedsak bestilt, og leveres våren 2023.
Åsgård skole, utvidelse	249 768	250 759	Iht. plan	Ihht plan	Framdrift iht plan. Usikkerhet knyttet leveranse av materialer er løst. Usikkerhet til økonomien i prosjektet grunnet tilleggskrav vedrørende økte priser.
Sum	568 695	433 995			

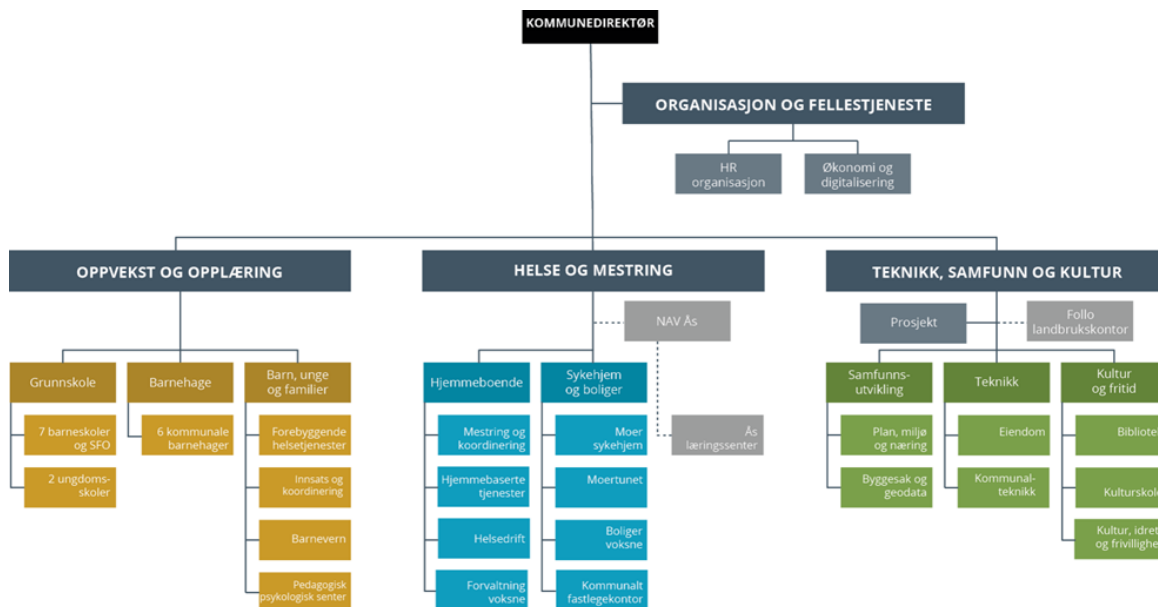
Sum øvrige prosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett	
Investering	Rev. bud.	Regnskap
Sum øvrige prosjekter	7 210	338
Sum	7 210	338

5 Organisasjon og internkontroll

Organisasjon

Årsverk

Område	Årsverk 2021	Årsverk 2022
Organisasjon og fellestjenester	42	42
Oppvekst og Opplæring	573	595
Helse og Mestring	406	418
Teknikk og Miljø	173	175
Investering	12	12
Område 4 Andre*	6	6
Lærlinger**	16	16
Totalt	1228	1264

*Kategorien Andre består av Landbruk og PURA.

**Lærlinger per 31.12.2022: 4 helsearbeiderfaget, 9 barne- og ungdomsarbeiderfaget, 1 tømmerfaget.

Kilde: Framsikt lønnsbudsjett

Årsverk fordelt på kjønn

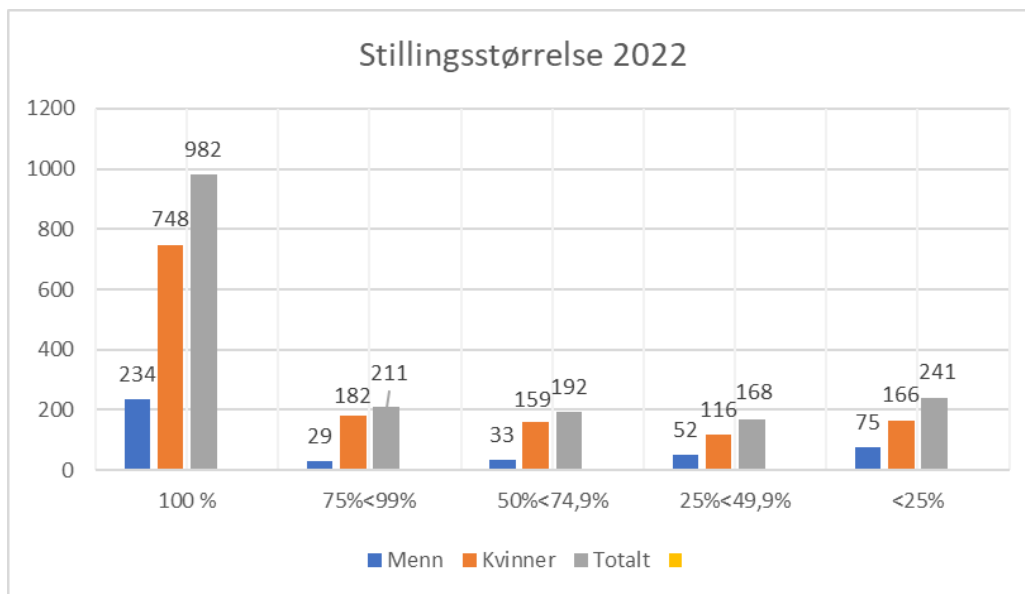
Årsverk - kjønnsfordelt	2019	2020	2021	2022
Andel kvinner totalt - %	75	77	77	77
Andel menn totalt - %	25	23	23	23
Ledere – kvinner - % [4]	76	75	69	69
Ledere – menn - % [4]	24	25	31	31

*Kommunedirektørens utvidede ledergruppe og enhetsledere fra 2022

Avgang pensjon	2019	2020	2021	2022
Antall gått av med hel uførepensjon (foketrygd)	5	13	16	12
Antall gått av med AFP og ordinær pensjon	27	15	20	23

Stillingsstørrelser

Diagrammet under viser en oversikt over hvordan ansatte i Ås kommune er fordelt på stillingsstørrelser og kjønn. 55% av ansatte har 100 % stilling. Dette er noe lavere enn kommunesektoren totalt sett. I Ås er det 409 ansatte (22,8%) som har lavere stilling enn 50%, men det bør sees i sammenheng med at Ås kommune har en høy andel studenter som ønsker å jobbe i lavere stillingsprosenter. 1193 ansatte har høyere stilling enn 75% hvorav 982 har 100%.

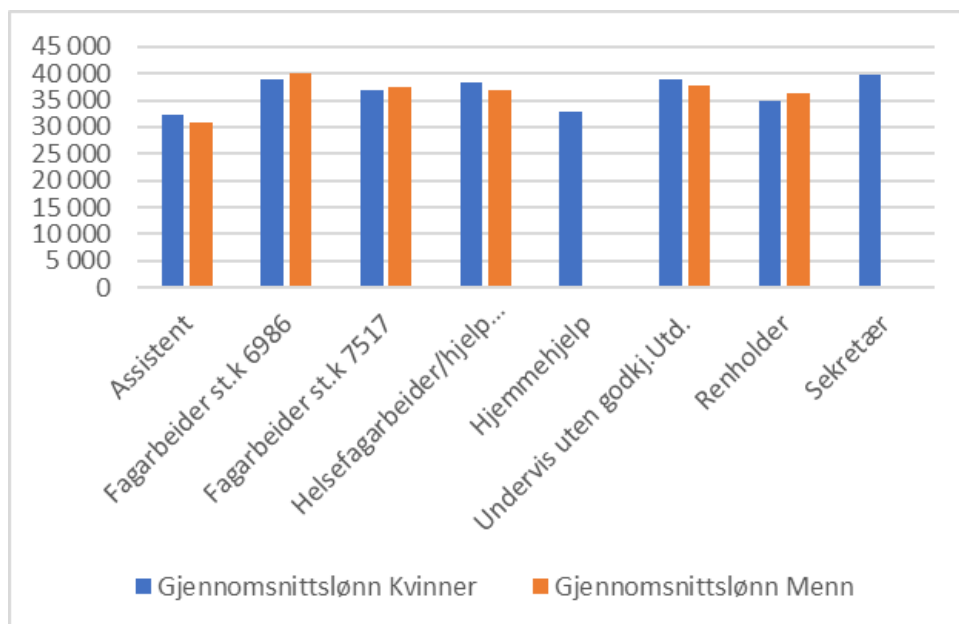
Likestilling

Kommunen er pålagt å redegjøre for likestilling og mangfold, og for tiltak som er iverksatt og/eller planlagt iverksatt. Kommunen skal også arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling og mot diskriminering innen egen virksomhet.

Kommunen følger KS tariff og har kjønnsnøytral lønns- og arbeidsgiverpolitikk. Dette praktiseres ved alle deler av arbeidsgiverfunksjonen som stillingsutlysninger, lønns- og arbeidsvilkår, kompetanseutviklingsmuligheter, permisjonsmuligheter og sykefraværsoppfølging. Ås kommune har ansatte med ulike minoritets- og/eller innvandrerbakgrunn i flere tjenesteenheter (omsorgssektoren, skole, administrasjonen, teknisk etc.).

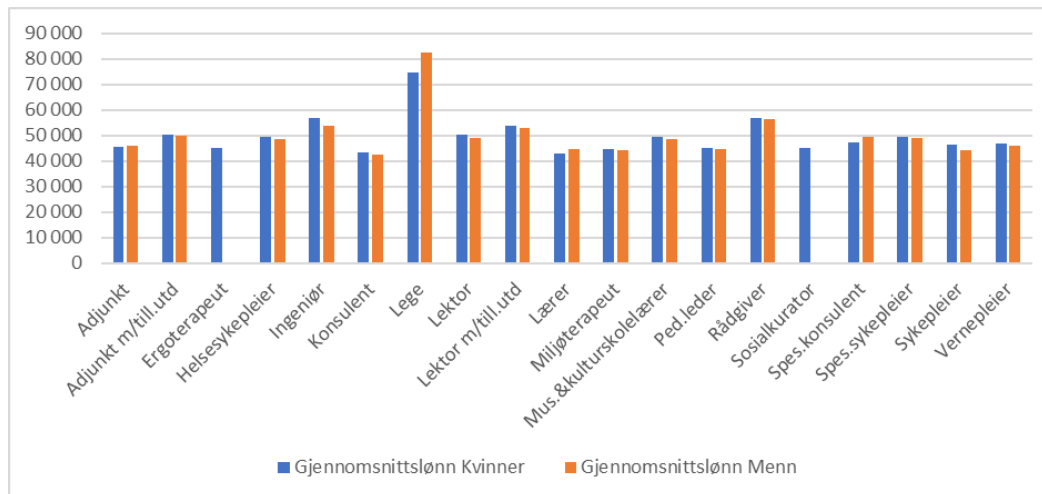
Diagrammene nedenfor gir opplysninger om kvinners og menns lønn som er relevante med hensyn til lønnskartleggingsplikten etter Likestillings- og diskrimineringsloven (Idl) § 26. Hovedtrekkene i diagrammene viser at Ås kommune i de fleste stillingsgrupper har en tilnærmet lik gjennomsnittslønn for kvinner og menn. I noen stillingsgrupper er det imidlertid forskjeller. Disse forskjellene kan hovedsakelig begrunnes ut fra sentral tariffavtale, ansiennitet, den enkelte ansattes formelle kompetanse, realkompetanse, særskilte forhold og/eller stillingens innhold. Der det mangler referansetall for kvinner eller menn i tabellene, skyldes dette at det er 5 eller færre ansatte i gruppen og disse er derfor skjult.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittslønn for kvinner og menn innenfor enkelte stillingsgrupper på fagarbeider- og assistentnivå.

Kilde: KS

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittslønn for kvinner og menn innenfor enkelte stillingsgrupper på høyskole-, master- og universitetsnivå.

Kilde: KS

Sykefravær

Sykefraværet i Ås kommune har vært 7,23 % i 2022. Av dette er 1,84 % fravær under 16 dager, som arbeidsgiver dekker selv. Ås kommunes mål er et totalt sykefravær på 7 %. 2022 har også vært preget av pandemi/epidemi. Sykefraværet er lavere enn det har vært på mange år. Ås kommune har hatt en stor innsats med "Virksomhetsbasert sykefraværsoppfølging", hvor samarbeidet med NAV Ås er satt i system og virksomhetene har fått tett og rask oppfølging fra NAV og personal. Det er lagt ned betydelige ressurser i oppfølgingsarbeidet. Det var et visst etterslep på oppfølging av saker etter 2020 og 2021. Dette arbeidet påvirker ikke sykefraværsstatistikken, men det er sannsynlig at det påvirker hvor mange som er ute av stillingen sin som følge av langvarig sykdom. Avslutning av saker tror man øker stabiliteten

ved avdelingen ved å få fast ansatte på plass, i stedet for vikarer. Oppfølging og rapportering på sykefravær er en lederoppgave og løses i linjeledelsen.

Ås kommune tilbyr bedriftsinterne praksisplasser og omplasserer ansatte, der det er hensiktsmessig, eller ved behov for «annet passende arbeid».

Sykefravær totalt:

	2019	2020	2021	2022
Korttid	2,47	1,72*	2,06	1,84
Langtid	6,17	7,34*	7,07	5,35
Totalt	8,64	9,06*	9,14	7,23

Ås kommunes måltall for sykefraværet er at sykefraværet ikke skal overstige 7 %. Med tanke på etterslep fra 2020 og 2021, samt pandemi/epidemi i 2022, er tallene gode for 2022. Det er sannsynlig at dette har med tett oppfølging fra ledere, personal, NAV Ås og bruk av bedriftshelsetjenesten. Bedriftshelsetjenesten blir brukt målrettet mot de grupper som har behov for oppfølging. Det er stort oppmerksomhet på å få ansatte tilbake på jobb eller å avvikle de arbeidsforhold hvor det er avklart at ansatte ikke kan komme tilbake i stilling. Det er også arbeidet systematisk med omplassering av ansatte som har mulighet for “annet passende arbeid” i andre avdelinger eller virksomheter i Ås kommune. Kommunen er av den oppfatning at dette arbeidet ikke kunne vært gjennomført med like stor styrke uten et svært godt samarbeid med NAV Ås. Det er dessverre ikke statistikk på dette arbeidet, men det arbeides med å finne løsninger for dette på sikt.

Kommunen skal fortsette arbeidet med opplæring i HMS-arbeid og sykefraværsoppfølging. Det har vært og er fortsatt tilbakemelding fra alle nivå i kommunen, at perioden har vært preget av høyt arbeidspress, mange ansatte har jobbet mye og mange timer for å løse oppgaver for å sikre driften.

Internkontroll

Kommunedirektøren har hovedansvaret for internkontroll med administrasjonens virksomhet, jfr. kommuneloven § 25-1

“God internkontroll handler i stor grad om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser. Internkontroll kan overlappes med virksomhetsstyring, men er i større grad risikobasert enn det mål- og resultatstyringen er, som har oppmerksomheten på å realisere mål.” (KS Kommunedirektørens internkontroll veileder)

Internkontroll og styring er et viktig lederansvar. Internkontrollen skal bidra til å sikre kommunens måloppnåelse, operasjonalisering av politiske vedtak, samt etterlevelse av lovverk gjennom interne prosesser, rutiner, melding og behandling av uønskede hendelser for å forebygge at det skjer igjen. Risiko- og sårbarhetsanalyser utgjør en sentral rolle i internkontrollarbeidet sammen med avviks- og forbedringssystemet. KSX er styringssystemet i kommunen hvor leder har oversikt over gjeldende rutiner og praksis.

Kommuneplan, årlige handlingsprogram m/økonomiplan/budsjett, tertialrapportering og årsmelding er en viktig del av kommunens internkontrollsystem og skal bidra til å sikre en høy etisk standard gjennom kravene og strategiene som settes.

Kommunedirektørens ivaretagelse av kommunelovens §25-1 punktene a-e ivaretas i kommunens internkontrollsystem (kvalitetssystem) på følgende måte:

a) har utarbeidet en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
Kommunens styringsdokumenter, delegeringsreglementet, KSX, etiske reglementer.

b) har nødvendige rutiner og prosedyrer

Kommunens felles rutiner og prosedyrer ivaretas blant annet gjennom følgende områder:

- Økonomi, anskaffelser og finansforvaltning
- Personalforvaltning og arbeidsgiverområdet
- Informasjonssikkerhet
- Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- Personopplysningssikkerhet og personvern
- Krisehåndtering og beredskap
- Tjenestebeskrivelser

I KSX har vi prosesser for alle virksomhetsområder og rutiner som sikrer iverksettelse og oppfølging av lov, avtaleverk og politiske vedtak

c) avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik

KSX forbedringsystem, for melding av uønskede hendelser, forbedringsforslag og varsling av kritikkverdige forhold, risiko og sårbarhetsanalyser.

d) dokumenterer internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig

I KSX (dokumentbase og forbedringsmeldinger), sak/arkivsystemer, økonomisystemer.

e) evaluerer og ved behov forbedrer skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Handlingsprogram med økonomiplan, årsmelding, revisjoner, medarbeiderundersøkelse, risiko og sårbarhetsanalyser.

Rapporterer til kommunestyret om internkontroll og statlig tilsyn minst en gang i året. Rapportering gjøres i årsmeldingen.

Forvaltningsrevisjoner og eksterne/interne tilsyn - 2022

Kommunen har hatt følgende forvaltningsrevisjoner:

Anskaffelser – anskaffelsesregelverket

Kontrollutvalget vedtok i 2021 å bestille en forvaltningsrevisjon innen følgende område: «Offentlige anskaffelser, bruk av rammeavtaler og kjøp av konsulenttjenester». Innstilling fra Kontrollutvalget med forslag til oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet av Kommunestyrets 14.12.2021. Kommunedirektøren har i brev av 17.11.2022 svart ut kommunestyrets vedtatte punkter for oppfølging av rapporten. Det har i 2022 vært arbeidet med revidering av kommunens anskaffelsesstrategi som skal legges frem for behandling i kommunestyret våren 2023. Flere av anbefalingene i rapporten er tatt inn i dette arbeidet.

Tjenestekvalitet ved omsorgsinstitusjoner, virksomhet sykehjem og boliger

Kontrollutvalget i Ås kommune vedtok i sitt møte 21. januar 2021-sak 4/2021 igangsetting av en forvaltningsrevisjon på området kvalitet i tjenestene på området helse og omsorg. Det ble besluttet revisjon av virksomhet sykehjem og boliger innen følgende områder: «tjenestekvalitet». Anbefalingene knyttet til tjenestekvalitet fremkom under revisjonens fremleggelse av rapport over funn for kontrollutvalget 16.08.22. Forvaltningsrevisjonens formål var å undersøke kvaliteten i tjenestene som ytes ved institusjoner i Ås kommune. Forvaltningsrevisjonsrapporten har stor nytteverdi som grunnlag

for nødvendig forbedringsarbeid innenfor en rekke områder. Det er et stort læringsutbytte i slike revisjoner og arbeidet med revisjonens rapport bidrar inn i forbedringsarbeidet. Det har vært viktig med stor åpenhet og involvering når enhetene skulle tilnærme seg og arbeide med rapporten og de konkrete anbefalingene. Ulike metodikker ble brukt inn i dette arbeidet, som allmøter, workshops, tre-parts møter, personalmøter, informasjonsmøter, nyhetsbrev med mer. Kommunens oppfølging av dette området ble oversendt kontrollutvalgsekretariatet 13.03.23 og kommunen avventer tilbakemelding.

Arbeidsmiljø på sykehjem og i boliger voksne

Kontrollutvalget i Ås kommune vedtok i sitt møte 21. januar 2021-sak 4/2021 en forvaltningsrevisjon på området kvalitet i tjenestene på området helse og omsorg. Det ble besluttet revisjon av virksomhet sykehjem og boliger innen området «Arbeidsmiljø». Forvaltningsrevisjonens formål var å kartlegge og vurdere om kommunen sørger for et forsvarlig arbeidsmiljø ved kommunens sykehjem og boliger for voksne. Herunder både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet, samt sykefravær og sykefraværsoppfølging. Forvaltningsrevisjonsrapporten har stor nytteverdi som grunnlag for nødvendig forbedringsarbeid innenfor en rekke områder. I arbeidet med rapporten og de konkrete anbefalingene har en vektlagt stor grad av åpenhet og involvering av berørte parter. Ulike metodikker ble brukt inn i dette arbeidet, som allmøter, workshops, tre-parts møter, personalmøter, informasjonsmøter, nyhetsbrev med mer. Når det gjelder arbeidet med å gjenskape tillit og etablere grunnlag for forbedret dialog i Boliger voksne startet man denne prosessen med å knytte til oss en organisasjonspsykolog som skulle bistå ledergruppen og pårørende i arbeidet. I disse møtepunktene deltok hele administrasjonens ledelse med kommunedirektør, kommunalsjef, virksomhetsleder, enhetsleder og avdelingsledere, da alle på ulikt vis har blitt involvert i dialogen. Kommunens oppfølging av dette området ble oversendt kontrollutvalgsekretariatet 13.03.23 og kommunen avventer tilbakemelding.

Kommunen har hatt følgende eksterne tilsyn:

Arbeidstilsynet – NAV Ås

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med både den statlige og kommunale delen av NAV-kontoret.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere hvordan NAV Ås jobber for å forebygge at arbeidstakerne i virksomheten får arbeidsrelaterte plager som psykiske plager og muskel- og skjelettplager. Arbeidstilsynet så spesielt på hvordan NAV- kontoret organiserer arbeidet i virksomheten og hvordan kontoret kartlegger og risikovurderer psykososiale og organisatoriske faktorer, siden vi vet at systematisk arbeid med disse arbeidsmiljøfaktorene kan redusere arbeidsrelaterte plager. NAV Ås har fått pålegg som det nå jobbes med.

Arbeidstilsynet - dokumentasjonstilsyn Kajaveien bolig

Hensikten med tilsynet i Kajaveien er knyttet til hvorvidt muskel- og skjelettplager og psykiske plager er alvorlige utfordringer i norsk arbeidsliv. Arbeidstakere i virksomheter i deres næring er særlig utsatt for slike plager. Hensikten med dette tilsynet er å kontrollere hvordan Kajaveien forebygger at arbeidstakerne i avdelingen får arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager. Tilsynet skulle i utgangspunktet være fysisk, men siden Kajaveien var en del av forvaltningsrevisjonen og herunder området arbeidsmiljø (se over), avholdt arbeidstilsynet et dokumentasjonstilsyn. Tema i dokumentasjonstilsynet:

- Systematisk HMS-arbeid (kartlegging, risikovurdering, handlingsplan, rapportering og avvikshåndtering) knyttet til forhold i arbeidet som kan bidra til muskel- og skjelettplager, og psykiske plager
- Ergonomiske, organisatoriske og psykososiale forhold i arbeidet som kan påvirke risikoen for at arbeidstakere kan få muskel- og skjelettplager, og psykiske plager
- Ledelse og medvirkning, samarbeid med arbeidstakere og verneombud

- Informasjon og opplæring knyttet til risikoforhold i arbeidet
- Bedriftshelsetjeneste
- Dokumentasjonstilsynet ved Kajaveien er lukket.

Statsforvalteren i Oslo og Viken - Ås kommune, skoleskyss grunnskolen

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til skoleskyss, og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

Hovedkonklusjon: Ås kommune informerer om retten til skoleskyss, gjør vedtak om skoleskyss etter gjeldene lovverk.

Avvik: organisering av skoleskyssen beskrives ikke i tilstrekkelig grad, de faktiske forholdene opplyses ikke i tilstrekkelig grad, barnet høres ikke i tilstrekkelig grad.

Alle avvik er lukket ved gjennomgang av kommunale maler.

Statsforvalteren i Oslo og Viken - Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap

Statsforvalteren i Oslo og Viken har gjennomført tilsyn med Ås kommune sitt arbeid med og etterlevelse av kravene til kommunal beredskapsplikt og helseberedskap. Statsforvalteren har et godt inntrykk av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i Ås kommune, men påpeker at det foreligger et forbedringspotensial på enkelte områder, spesielt på helseberedskap. Det ble avdekket seks avvik. De fire første var av mindre omfang, mens de to store avvikene var manglende ROS-analyse på helseområdet, og en utdatert beredskapsplan for helse. Kommunen har derfor høsten 2022 gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse på helseområdet og utarbeidet en ny overordnet beredskapsplan for helse. Ås kommune har medio mars 2023 ikke fått tilbakemelding fra statsforvalter på innsendt dokumentasjon.

Kommunen har gjennomført tilsyn med private foretak:

Tilsyn etter barnehageloven med private barnehager:

Ingen tilsyn.

Tilsyn etter barnehageloven med kommunale barnehager:

Ett tilsyn, tilsynet er ikke avsluttet.

Internkontroll og sikring av høy etisk standard

For året 2022 har Ås kommune gjennomført følgende tiltak for å styrke internkontrollen og sikre en høy etisk standard:

- Den økonomiske rapporteringsstrukturen med månedlige rapportering og oppfølging av tiltak for å holde budsjettammene har hatt fokus også i 2022.
- Virksomhetsledere i Ås kommune rapporterer på sjekklister hver tertial som har til hensikt å sikre oppfølging av viktige internkontrolltiltak. Dette omfatter kontrollspørsmål innenfor økonomistyring, anskaffelser, ledelse og personal.
- Revidering av politikernes reglementer ble ferdig i 2022.
- Ansettelsesrestriksjoner er videreført også i 2022 for å forbedre kommunens økonomi. Dette arbeidet har vært gjort med involvering av ledere og tillitsvalgte. Strengt ansettelsesrestriksjoner har berørt arbeidsmiljøene og tjenesteleveranser.
- Kommunen arbeider sammen med NAV Ås, NAV Arbeidslivssenter Øst-Viken og bedriftshelsetjenesten gjennom IA-avtalen (virksomhetsbasert sykefraværsoppfølging).
- Arbeidet med å jobbe frem en heltidskultur er slutført.
- Det er arbeidet videre med å løfte frem positiv forbedringskultur. Arbeidet forsetter og følges opp videre i driften.

- Kommunens sikkerhetsutvalg har i 2022 hatt fem møter. Sikkerhetsutvalget er en pådriver for systematisk og jevnlig opplæring i informasjonssikkerhet og personopplysningssikkerhet.
- Som en del av internkontrollen med tema Informasjonssikkerhet og personvern deltar Ås kommune i et fagsamarbeid med kommunene Vestby og Frogn (Stor Follo IKT).
- Kommunen har deltatt i NSMs sikkerhetsmåned i 2022 hvor ansatt har fått e-læring tilsendt for gjennomgang. Sikkerhetsutvalget er proaktivt ovenfor SFIKT i sikkerhetsspørsmål, drøfter sikkerhetsspørsmål og hendelser som oppstår både i og utenfor kommunen.

Statistikk - uønskede hendelser

Internkontrollen har et elektronisk kvalitetssystem som ivaretar regeletterlevelse og behandling av uønskede hendelser (avvik). Ansatte melder uønskede hendelser innen disse fire kategoriene:

- Tjeneste/bruker - Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottagere. For eksempel elever, pasienter og lignende.
- Organisasjon/internt - Hendelser og situasjoner knyttet til interne forhold på arbeidsplassen. Dette kan være seg samarbeid, organisering, avtaler, regelbrudd osv.
- HMS - Hendelser og situasjoner knyttet til helsen, miljøet eller sikkerheten til de ansatte. Videre også hendelser som vedgår det indre eller ytre miljø på arbeidsplassen. For eksempel skade på utstyr, miljøutslepp, skade på ansatt osv.
- Personvern/informasjonsikkerhet - personvernloven (GDPR)

Ledere med personal og økonomiansvar har myndighet til å behandle og lukke uønskede hendelser (avvik). Alle uønskede hendelser skal behandles og lukkes av leder i løpet av 14 dager. I svaret til melder beskriver leder hvordan hendelsen behandles og hva som blir oppfølgingsarbeid. Forbedringsarbeid handler om å rapportere hendelser som avviker fra rutiner/ønsket tilstand, og så lære av feil og bidra til forbedring av tjenester / oppgaver.

For 2022 ble det meldt 1123 uønskede hendelser i organisasjonen. Helse og mestring er fortsatt den virksomheten som har flest antall meldinger. Det er en økning i alle virksomhetene og den største økningen er innen oppvekst og opplæring. De fleste uønskede hendelser er meldt inn under kategorien tjeneste/bruker med 54% av alle innmeldte rapporter. HMS har 30% og organisasjon / internt er registrert med 15%. Personvern / informasjonssikkerhet med 1 prosent av meldingene. Pasient/brukeratferd, medisinbehandling og uhell er kategoriene det meldes flest uønskede hendelser

	2019	2020	2021	2022
Totalt antall	967	1220	745	1123
Helse og mestring	754	979	615	720
Oppvekst og opplæring	145	179	91	337
Teknikk samfunn og kultur	15	18	15	32
Organisasjon og fellestjeneste	13	14	10	21

Det er registrert 24 brudd på personvern og informasjonssikkerhet. Bruddene er knyttet til taushetsplikt, sak/arkiv rutiner og tilgangsstyring. Ingen hendelser er meldt til datatilsynet. Noen av meldingene viser et opplæringsbehov for hva som skal meldes i kategorien personvern / informasjonssikkerhet.

Det tilbys månedlige kurs for ansatte i forbedringssystemet og for ledere i avvikshåndtering.

IKT sikkerhet og personopplysningssikkerhet

Trusselbildet rundt Digitale løsninger er stadig økende og i endring. StorFollo IKT jobber kontinuerlig med IT sikkerhet og har i 2022 utført en rekke tiltak som skal bidra til å hindre uønskede angrep og data på avveie. En av de største truslene som mange virksomheter har opplevd siste året er Kryptovirus som låser ned alle data, og man krever løsepenger for å gi tilgang til data. Det har også vært tilfeller der personopplysninger har blitt spredt åpent ut dersom man ikke betaler. Disse hendelsene kommer ofte inn i systemene ved at enkeltkontoer blir angrepet og brukernavn/passord kommer på avveie og at man klikker på linker i eposter som gjør at skadelig programvare blir installert. Disse kan ligge uvirksomme i lang tid, før de utløses. De finnes da også på Backup slik at man verste fall må bygge opp alt på nytt. For enheter og virksomheter i kommunene er det viktig at man har oppdaterte kriseplaner for bortfall av digitale tjenester. Det vil kunne skje og man må være forberedt. Kriminelle elementer vil alltid ligge i forkant av utviklingen og det er bortimot umulig å beskytte seg 100%.

Sikkerhet og brukervennlighet går ikke alltid hånd i hånd. Bruk av internett og applikasjoner vil alltid medføre en viss risiko, og angrepene rettes ofte mot den enkelte bruker. Derfor er opplæring, bevisstgjøring og holdninger et viktig område man må ha fokus på. ROS benyttes som et viktig instrument ved nyanskaffelser eller endringer i løsninger.

Noen av våre IKT-tiltak:

- Alle ansatte har fått tilbud om kurs i informasjonssikkerhet.
- Vi har fagsamarbeid mellom Ås, Vestby og Frogn på Sikkerhet og personvern.
- Vi har to-faktorautentisering.
- Vi har geo-pålogging som gjør at ansatte bare kan logge seg på i godkjente land.
- Vi har gjennomført kriseøvelse og oppdatert kriseplaner
- Vi har gjennomgått og vurdert nye tiltak etter *NSM grunnprinsipper for IT sikkerhet*
- Det gjennomføres en modernisering av IT løsningene, slik at man har færre systemer og derav færre angrepsflater.
- Løsning for oppdatering av PC, også på hjemmekontor
- Avtale med leverandør på bistand ved angrep
- Jevnlig scanning av infrastruktur for å avdekke sikkerhetshull
- Faste vedlikeholds kvelder en gang pr. mnd
- Ny backupløsning
- Opprydning i administratortilganger og innført godkjennelsesordning for administratortilgang
- Godkjenning av mobile enheter for synkronisering av epost
- Flyttet servere og tjenester til Skyløsninger.
- Faset ut gamle løsninger om ikke supporteres
- Redusert risiko for maskinwaresammenbrudd
- Opprydning i brannmurregler
- Strammet inn mulighetene for enheter og virksomheter til selv å anskaffe digitale løsninger.
- Systematisert ROS analyser og vurderinger for personvern i alle nye anskaffelser
- Sperret for trafikk til land som kommunene normalt ikke skal utveksle data med (Eks Russland og Kina)

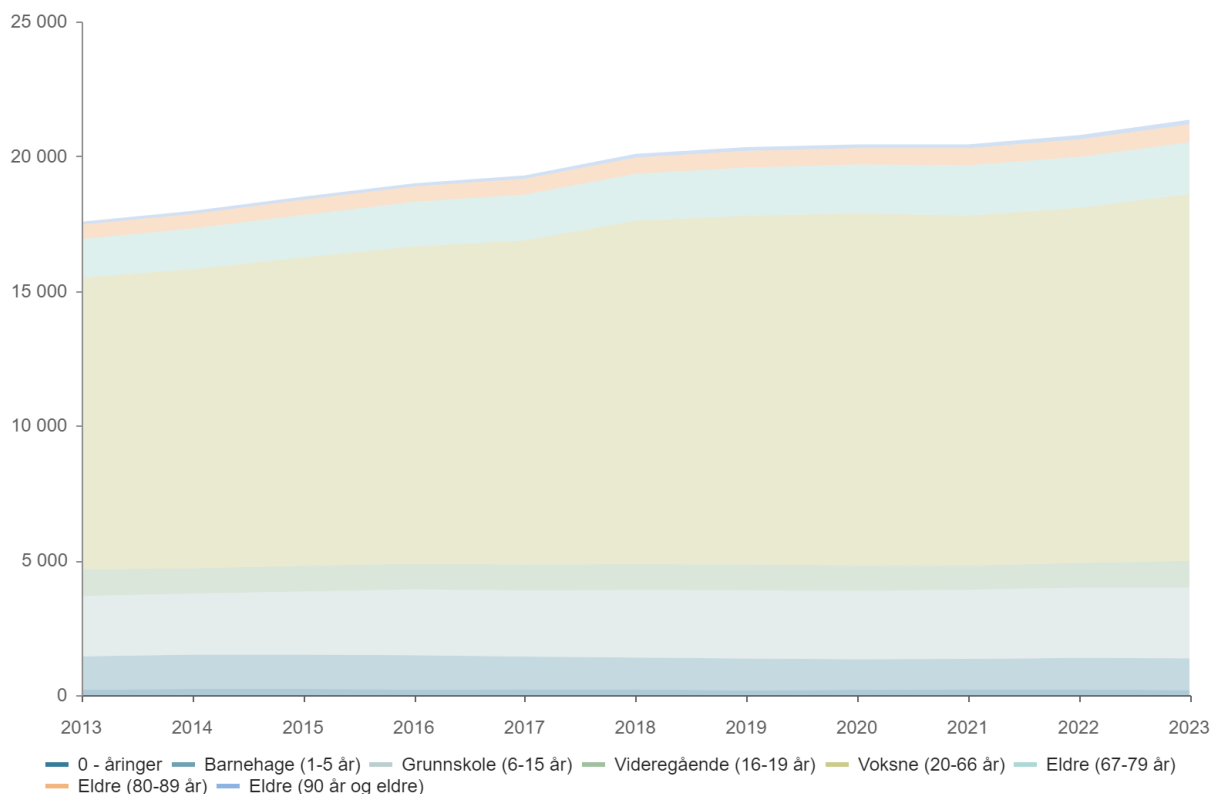
Etisk standard

Ås kommune har vedtatt etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte i kommunen. Retningslinjene definerer felles standarder og skal sikre god etisk praksis. Kommunen har også et samfunnsansvar for å ivareta lovkrav og utforme mål som skal sikre høy etisk standard. Disse målene framgår gjennom mål og strategier i kommuneplanen, handlingsprogrammer og temaplaner. Kommunen har innlemmet

klimatekstet i den årlige utformingen handlingsprogram. Dette er et viktig ledd og et eksempel på hvordan kommunen tar samfunnsansvar for å sikre høy etisk standard i hele kommunens virksomhet.

6 Befolkningsutvikling

Per 1.1.2022 var det 20 780 innbyggere i Ås kommune. Ved utgangen av 2022 var det 21 350 innbyggere, og tilsvarer en vekst på 570 innbyggere. Som grunnlag for økonomiske beregninger i HP2022-2025 ble det innarbeidet en befolkningsvekst på 250 nye innbyggere i 2023 basert på SSBs framskrivinger og KOMPAS-framskrivinger.

Fra utgangen av 1. til utgangen av 2. kvartal 2022 gikk folketallet ned, og fra inngangen av 3. kvartal til utgangen av 4. kvartal økte folketallet mer enn ventet i befolkningsframskrivingene. Svingingen gjennom året skyldes studenteffekten. Antall fødte har gått ned i forhold til 2021 og antall døde har gått opp. Fødselsoverskuddet er i 2022 betydelig lavere enn foregående år. Det er netto innvandring og flytting som forklarer befolkningsveksten, derunder økning i antall innvandrede og nedgang i antall som har flyttet ut av kommunen. Antall innflyttede innenlands er på samme nivå som i 2021.

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2022

	1.Kvartal 2021	2.Kvartal 2021	3.Kvartal 2021	4.Kvartal 2021	1.Kvartal 2022	2.Kvartal 2022	3.Kvartal 2022	4.Kvartal 2022
Folketall ved inngangen av kvartalet	20 439	20 461	20 356	20 620	20 780	20 918	20 857	21 149
Fødte	57	56	43	53	37	51	46	41
Døde	27	29	32	27	29	44	42	37
Fødselsoverskudd	30	27	11	26	8	7	4	4
Innvandring	75	66	163	117	79	102	220	109
Utvandring	51	69	34	46	48	60	74	34
Innflytting, innenlands	340	396	779	511	441	356	737	497
Utflytting, innenlands	372	525	655	451	342	466	595	378
Netto innvandring og flytting	-8	-132	253	131	130	-68	288	194
Folkevekst	22	-105	264	160	138	-61	292	201
Folketallet ved utgangen av kvartalet	20 461	20 356	20 620	20 780	20 918	20 857	21 149	21 350

7 Hovedsatsinger og verbalvedtak

Miljø

Hovedmål 1: Ås er en miljøvennlig kommune med fokus på bærekraft og ressursbruk

Delmål 1.1 Innen 2027 skal Ås være et visningsvindu for bærekraftig areal- og tettstedsutvikling			Rapport per 31.12.2022
1.1.1	Rullere og utarbeide planer i tråd med planstrategien 2021 - 2024.	Årlig	<p>Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ble vedtatt av kommunestyret 15.06.2022. Det ble gjennomført mekling 28/10-2022. Det kom ikke til enighet om to innsigelser. Planvedtak fattes tidlig 2023 og oversendes KDD for avgjørelse. Arbeidet med kommunedelplan «Fysisk aktiv i Ås» startet opp i desember, og er planlagt vedtatt april 2024.</p> <p>Større reguleringsplaner det er jobbet med i perioden er reguleringsplan for Vollskogen, som er sendt til offentlig ettersyn.</p> <p>Videre er arbeidet med områdeplan for Tømrernes Feriehjem og Askehaugåsen gjenopptatt, og ett delfelt er behandlet første gang og sendt til offentlig ettersyn.</p> <p>Områdeplan for Dyster Eldor er fulgt opp med førstegangsbehandling av et nytt delfelt, BK1, og det er varslet oppstart av felt BK2.</p>
1.1.2	Revidere kommunens boligbyggeprogram og utarbeidet befolkningsframskrivninger som del av arbeidet med handlingsprogrammet.	Årlig	Boligprogrammet er revidert, og befolkningsframskrivninger for 2022 er utarbeidet.
Delmål 1.2 Ås skal være et lavenergisamfunn			
1.2.1	Gjennomføre tiltak i henhold til tiltaksplan for klima og energi (se eget kapittel med klimabudsjett i HP).	Årlig	Viser til rapportering på klimabudsjettet.

Delmål 1.3 Ås skal ha en utforming som fremmer folkehelse og livskvalitet			
1.3.1	Gjennomføre prosjekter med bruk av skolehager i samarbeid med NMBU.	Årlig	Dette er et pågående arbeid som det er gjennom en 3-års periode er søkt midler til via Statsforvalterens Dekomp-ordning. Det søkes om videreføring av disse midlene for neste skoleår.
1.3.2	Gjennomføre tiltak i henhold til Tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv.	Årlig	<p>Ordinære idrettsanlegg: Åshallen flerbrukshall åpnet 3. september. Arbeidet med uteområdet rundt hallen pågår. Her er det planlagt flere aktivitets-arenaer, både ordinære- og nærmiljøanlegg.</p> <p>Nye Åsgård skole skal stå ferdig høsten 2023 med ny flerbrukshall og en rekke utendørs aktivitetsarenaer, både nærmiljøanlegg og ordinær anlegg.</p> <p>SiÅs har ferdigstilt nye Storebrand og Lillebrand.</p> <p>Aas Skytterlag har gjort omfattende utbedringer på Ålerudmyra skytterbane.</p> <p>Ås IL har søkt om spillemidler til en utstyrsgarasje ved Ås stadion.</p> <p>Arbeidet med utredning av oppgradering av lysløypa i Aschjemskogen er ikke startet opp.</p> <p>Nærmiljøanlegg: Nordbybetongpark, er ferdigstilt i regi av Vinterbro Brett- og Rulleklubb.</p> <p>Arbeidet med utbedring av områdene rundt klubbhuset ved Ås stadion/ ungdomsklubben pågår. Første del planlagt ferdig våren 2023.</p> <p>Det er plassert ut 10 «Pust i bakken benker». Arbeidet med å avklare plassering for flere pågår.</p>

			<p>Arbeidet med bedre skilting/informasjonstavler i turområdene pågår i samarbeid med frivillige.</p> <p>Det er, innen fristen 15/1- 2023, søkt om spillemidler til 20 prosjekter i Ås kommune, 15 i kommunalregi, 2 i regi av SiÅs og 3 i regi av frivillige organisasjoner. Tildeling er i juni 2022.</p>
1.3.3	Gjennomføre tiltak i henhold til Tiltaksplan for sykling og gange.	Årlig	<p>Ny tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026 ble vedtatt høsten 2022. Endelig versjon med alle endringer etter politisk behandling legges ut på nettsidene i midten av januar.</p> <p>Det er startet arbeid med Hjertesone ved 3 barneskoler. Fysiske tiltak i umiddelbar nærhet av skoler avventer arbeidet med Hjertesone.</p> <p>Det ble bestilt oppmerking av alle fartshumper og en del gangfelt høsten 2022. På grunn av nedbør ble ikke alt gjennomført før vinteren, men gjenopptas våren 2023.</p> <p>Vegetasjonsrydding med tilhørende varsling gjøres løpende. Fartsreducerende tiltak vurderes etter henvendelser og gjennomførte fartsmålinger.</p> <p>Det er innkjøpt fartstavler som kan benyttes som et fartsreducerende tiltak langs kommunale veier. Informasjon og oppsetting vil komme utover våren.</p>
1.3.4	Utvikle Breivoll i samarbeid med DNT.	Årlig	<p>Kommunen er i god dialog med DNT Oslo angående utvikling og drift av Breivoll. Kommunen og DNT Oslo har fått tildelt midler til flere samarbeidsprosjekter. Nytt søppelhåndteringsystem er ferdigstilt. Det jobbes videre med felles utstyrsgarasje. Det er opprettet faste møter på drifta for å følge opp planer.</p>

			Ny forvaltningsplan skal ferdigstilles i løpet av 2023.
1.3.5	Legge til rette for folkehelsearbeid og evaluere og følge opp prosjekt SMIL-møteplass. Opprettholde og videreutvikle Frisklivssentralen i takt med endrede behov.	Årlig	<p>SMIL prosjektet ble avsluttet i juni. Gjennom prosjektet er det opparbeidet en rekke utendørs møteplasser. På Harahuken, Kinnsåsen og Grønnsletta er det jobbet med tiltak for å bedre tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse og det er lagt ut informasjon om de ulike møteplassene på kommunen sine nettsider.</p> <p>Det er satt ut "pust i bakken benker" flere sentrale steder inn mot Ås sentrum fra boområdene rundt. To benker er planlagt nord i kommunen, men har ikke blitt plassert grunnet værforhold.</p> <p>Det arbeides kontinuerlig med utvikling av frisklivssentralen, bla gjennom å tilby kurs sammen med andre instanser i kommunen.</p>
Delmål 1.4 Ås skal ha et levende lokalsentra der det er lett å leve miljøvennlig			
1.4.1	Delmålet skal følges opp i alle reguleringsplaner og aktuelle temaplaner.	Årlig	Følges opp i arbeidet med kommuneplan, reguleringsplaner, temaplaner og tiltaksplaner.
Delmål 1.5 Barn og unge skal være aktive i utviklingen av et bærekraftig Ås			
1.5.1	Legge til rette for arrangementer og prosesser som bidrar til økt involvering av barn og unge.	Årlig	I 2022 deltok 9.klassene ved ungdomsskolene Nordbytun og Ås på en dagssamling på Utøya, Ungdomsrådet deltok på et helgeseminar. For å involvere barn og unge arrangerte Ungdomsrådet den første Barne- og ungdomskonferansen i Ås, planen er at denne skal gjennomføres årlig.

Delmål 1.6 Ås skal ha en bærekraftig forvaltning av naturmiljø og grønnstruktur			
1.6.1	Gjennomføre tiltak i henhold til plan for naturmangfold.	Årlig	Kommunen har fått støtte til skjøtselstiltak i Kjøyabukta verneområde, og sviing og slått er gjennomført for å få frem den trua naturtypen strandeng i samarbeid med Naturvernforbundet i Ås. I Slorene våtmarksområde har Nordre Follo og Ås kommuner startet opp med skjøtselstiltak, men arbeidet har stoppet opp fordi det ikke har lyktes kommunene å komme til enighet med grunneier om metode for gjennomføring av alle skjøtselstiltakene. Sommervikarer er engasjert og har bekjempet fremmede arter spesielt ved verneområder og i vassdrag i samarbeid med nabokommuner. På oppdrag av kommunen er Biofokus ferdig med å kartlegge dammer i utvalgte områder og snart ferdig med kartlegging av fugl i Kjøyabukta verneområde.
1.6.2	Ferdigstille kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.	Vår 2022	Se rapport under punkt 1.1.1
1.6.3	Følge opp områderegeringsplan for Ås sentralområde.	Årlig	<p>Det er gjort arbeid med oppfølgende detaljplaner til sentrumsplanen i perioden, herunder sluttbehandling av felt BS7 (Moerveien 12), sluttbehandling av felt BS5 (Skoleveien 2), og endring av reguleringsplan for Moerveien 10.</p> <p>Detaljplan for felt BS6 (Moerveien 7-9), felt BS9 (Brekkeveien 14-16) og felt B3 (Langbakken 16) er sendt til offentlig ettersyn etter behandling første gang.</p> <p>Det er varslet oppstart av fire nye planarbeid i området, felt BAA1 i Langbakken, og B9-10, B11 samt B12 i Moerveien.</p> <p>Videre er det varslet oppstart av reguleringsplan for bevaring av deler</p>

			av Kaja, Gamleveien og Ekorneveien, som oppfølging av områdeplan for Ås sentralområde.
Delmål 1.7 Ås skal ha et levedyktig og fremtidsrettet landbruk			

Mangfold

Hovedmål 2: Ås er et kunnskaps- og kultursenter i regionen

Delmål 2.1 Barn og unge skal oppleve trygghet i hverdagen			Rapport per 31.12.2022
2.1.1	I samarbeid med frivillig sektor gjennomføre tiltak for å skape trygghet og motvirke utenforskap og ensomhet blant barn og unge.	Årlig	<p>Prosjektet Xenofobia (frykten for det ukjente) videreføres. Arrangementer gjennomført i samarbeid med frivillige.</p> <p>Kulturskolen etablerer nye og attraktive tilbud, og samarbeider bl.a med skolene og ungdomshusene.</p> <p>Bibliotekene gir tilbud til målgruppen.</p> <p>Frivilligsentralen har i samarbeid med frivillige organisasjoner og enhetene i virksomhet Kultur og fritid gjennomført en rekke tilbud for flyktninger i perioden.</p> <p>Prosjektet Dans uten krav som er rettet mot unge jenter er en del av et Interregprosjekt med Sverige og Danmark som Ås ved kulturskolen er med i. Tilbud/tiltak opprettes i samarbeid med grunnskolene.</p> <p>Fagnettverk Kultur og Helse opprettes med samarbeidstiltak for alle aldersgrupper.</p>
2.1.2	Implementering og oppfølging av helhetlig plan for kommunens tilbud og tiltak for barn og unge.	Årlig	<p>Arbeidet med den helhetlige planen er et kontinuerlig arbeid i henhold til barn og unges behov, økonomiske rammer og Oppvekstreformen. Arbeidet er systematisert gjennom handlingsveiledere som er tilgjengelig</p>

			på kommunes hjemmeside. Videre har det blitt opprettet flere tverrfaglige samhandlingsarenaer som bidrar til at barn og unge får et helhetlig tilbud.
2.1.3	Tiltaksarbeidet i barnevernstjenesten endres fra å kjøpe fra private aktører til å utvikle egne kommunale tiltak.	Høst 2022	Ferdigstilt. Barneverntjenesten har opprettet et ressursteam som i all hovedsak gjennomfører tiltakene for barneverntjenesten.
2.1.4	Bidra til en helhetlig tilnærming av barns psykososiale miljø, fra barnehage til ut grunnskolen.	Årlig	Handlingsveilederne som var ferdigstilt sommeren 2021 skal sikre at barn og unge får tidlig og helhetlig hjelp og støtte når det er nødvendig.
Delmål 2.2 Innbyggerne i Ås skal ha muligheter til å skaffe seg en inntekt			
2.2.1	Kommunen skal ha minst 1 lærlingeplasser per 1000 innbygger.	Årlig	Ås kommune har ved årsskiftet 14 lærlinger. 8 gikk opp til fagprøve våren 2022. 8 nye lærekontrakter ble inngått med oppstart høst 2022. To læreforhold er avsluttet. En ny er rekruttert med oppstart på nyåret 2023.
2.2.2	Gjennomføre tiltak som sikrer tidlig og tett arbeidsrettet oppfølging av innbyggere med behov for bistand til å beholde arbeid eller komme i arbeid.	Årlig	Fortsatt satsning på jobbspesialister, både IPS og utvidet oppfølging. Utvikle samarbeidet med helseinstitusjonene og fastlegene. Videreutvikle samarbeidet med Ås videregående skole og ungdomsskolene.
Delmål 2.3 Sosiale helseforskjeller i Ås skal reduseres			
2.3.1	Følges opp i alle planprosesser.	Årlig	
Delmål 2.4 Ås skal ha en boligpolitikk som utjevner sosiale forskjeller			
2.4.1	Gjennomføre tiltak i henhold til boligpolitisk plan.	Årlig	Deler av arbeidet er igangsatt og inngår i prosjektet Fremtidens boliger, og oppfølging av forvaltningsrevisjon. En helhetlig gjennomgang og plan for videre oppfølging utarbeides i 2023.
Delmål 2.5 Ås skal være en inkluderende kommune for alle			

2.5.1	Utvikle kvalitetsindikatorer for integreringsarbeidet i Ås	2022	Avsluttet. IMDI har selv utviklet kvalitetsindikatorerne som flyktnings-tjenesten jobber etter.
2.5.2	Mestringsenheten videreutvikles som redskap for å fremme brukernes og nettverkets egne ressurser.	Årlig	Enheten arbeider med tverrfaglige team internt i enheten og på tvers av virksomhetsområder.
2.5.3	Ås kommune blir et demensvennlig samfunn. Samarbeid med nasjonalforeningen for folkehelse videreføres og punkter som er knyttet til inngåtte avtale følges opp.	Årlig	Det er gjennomført allmøter i 2022. Det er også sertifisert to butikker i Ås kommune. Ås kommune vant prisen årets demensvennlig kommune for 2022. Dette arbeidet vil videreføres inn i 2023.
Delmål 2.6 Ås er en god kommune å bli gammel i			
2.6.1	Implementere velferds teknologi, som en del av en vridning av tjenestetilbudet med fokus på egenmestring.	Årlig	Velferdsteknologi er viktig arbeid og vi jobber sammen med flere nabokommuner om anskaffelser med mer. Medisindispensere benyttes og tas godt imot av brukerne. Utfordringen er at tjenestene har lite ressurser til å montere og veilede brukerne i gang med ny teknologi. Av den grunn går ikke dette i det tempoet vi hadde ønsket. "Mulighetsrommet" har åpnet og er en visningsleilighet for ulike typer teknologi for alle aldre og behov. Dette rommet kan besøkes av både innbyggere, ansatte og samarbeidspartnere.
2.6.2	Håndtere framtidig vekst i eldreomsorg med økt satsning på hjemmetjenester.	Årlig	Det arbeides kontinuerlig med å vri tjenestene fra institusjonstilbud til at innbyggerne skal kunne bo hjemme lengst mulig.
Delmål 2.7 Ås er tilrettelagt for mangfoldet i befolkningen			
2.7.1	I samarbeid med frivillig sektor videreutvikle tiltak for inkludering og mangfold.	Årlig	Tiltakene Fargerike Ås-koret og Xenofobia-prosjektet videreføres Kulturskolen gjennomfører inkluderende sommerskoletilbud. Inkludering og mangfold er grunnlaget for Ås kommunes deltakelse i EØS-prosjekt i samarbeid med byen Jarocin

			<p>i Polen.</p> <p>Samarbeid med Ås videregående skole initieres på området.</p> <p>Frivilligsentralen og de andre tjenestene innenfor kultur og fritid samarbeider tett med flyktningetjenesten og frivillig sektor om tilrettelegging og tilbud til flyktninger og andre nye innbyggere i det internasjonale Ås-samfunnet.</p>
--	--	--	--

Muligheter

Hovedmål 3: Ås er senter for kunnskap, kultur og næringsvariasjon i regionen.

Delmål 3.1 Barn og unge skal ha kompetanse som styrker dem i møtet med framtidens utfordringer			Rapport per 31.12.2022
3.1.1	Skolenes profesjonfelleskap og læringsmiljø videreutvikles som en del av innføringen av ny læreplan.	Årlig	<p>Dette er et pågående arbeid i som skjer i samarbeid med FIKS ved UiO via Statsforvalterens Dekomp-ordning. Arbeidet følger oppsatt plan. Det søkes om å videreføre dette arbeidet i samarbeid med USN for de neste 3 skoleårene.</p>
3.1.2	Ås kommune utvikler og drifter fordypnings- og talentutviklingstiltakene UngMusikk og UngKunst for barn og unge i regionen.	Årlig	<p>UngMusikk driftes av kulturskolen i hele Viken. 36 kommuner, 12 VGS, 4 folkehøgskoler og Norges musikkhøgskole er med.</p> <p>Prosjektet OperaUng er gjennomføres for videregående skoler med konserter i Operaen i Oslo og Oscarsborgoperaen.</p> <p>UngKunst utvides til også å omfatte Romerike - nå 15 kommuner + institusjoner, VGS og Oslo Met.</p> <p>Nytt talentutviklings-program; UngInnovasjon utformes i forbindelse med etableringen av Innovasjonssenteret med støtte fra Viken fylkeskommune. Oppstart av pilot høsten 2023.</p>

3.1.3	Videreutvikle samarbeid med OsloMet rundt de kommunale barnehagene som er blitt universitetsbarnehager.	Årlig	Samarbeidsavtalen med oslomet ble fornyet januar 2023
Delmål 3.2 Livslang læring skal være en mulighet for alle			
3.2.1	Utvikle et regionalt kunnskapscenter for voksne.	2022	Arbeid med å videreutvikle Ås læringscenter i vertskommunesamarbeid med Frogn og Vestby. Den siste tiden er det imidlertid utvidelse og tilpasning til å kunne ta imot ukrainske flyktninger som er fokus.
3.2.2	Skolene i Ås tilbyr alternativ opplæring i form av flere varianter av praksisrettet arbeid, blant annet på Breivoll.	Årlig	Det er inngått en avtale med Breivoll om bruk av lokaler 5 dager pr uke fra 10.10.22. Ferdigstillingen av Begeistringens hus er forsinket. Nordbytun starter i jan-23 med å benytte andre lokaler på Breivoll for grupper av elever. Både Ås ungdomsskole og Nordbytun arbeider med «Basen» som en støttende læringsarena.
Delmål 3.3 Ås skal være et attraktiv kommune for studenter, forskere og kunnskapsbasert næringsliv			
3.3.1	Se tiltak 3.5.1	Årlig	Se tiltak 3.5.1
Delmål 3.4 Rammevilkårene for kommunens utdannings- og forskningsmiljøer skal styrkes			
3.4.1	Se tiltak 3.5.1	Årlig	Se tiltak 3.5.1
Delmål 3.5 Vekst og verdiskaping skal skje i et samvirke mellom forskning, kultur, næringsliv og offentlig sektor			
3.5.1	Følge Ås kommunes vedtatte næringsstrategi 2016 - 2028.	Årlig	Gjennom områdereguleringsplanen for Ås sentralområde og detaljplanene som utarbeides for å følge opp denne, legges det til rette for at en andel av bygningsmassen, spesielt første etasjene i sentrum skal avsettes til næring. Dette med sikte på at handels- og servicenæringer kan etablere seg i disse lokalene. Mulighetsstudie for utviklingen på Campus øst er ferdigstilt og vil være et

			<p>viktig grunnlag for det videre arbeidet med utvikling av campus Øst.</p> <p>Det jobbes med å etablere et innovasjonssenter i samarbeid med campusmiljøet i Ås sentrum.</p> <p>Leder for Attraktive Ås har startet opp og vil få en ledende rolle i kommunens næringsarbeid og rullering av strategien.</p>
<p>Delmål 3.6 Et variert næringsliv og økt privat sysselsetting skal fremmes</p>			

Kommunen som organisasjon

Hovedmål 4: Ås kommune som aktiv samfunnsutvikler og en attraktiv arbeidsgiver

<p>Delmål 4.1 Ås kommune skal være en aktiv deltaker på vesentlige samfunnsarenaer</p>		<p>Rapport per 31.12.2022</p>
<p>Delmål 4.2 Ås kommune skal ha videreutviklet sin posisjon som en attraktiv og fremtidsrettet arbeidsgiver</p>		
4.2.1	<p>Følge opp arbeidsgiverstrategien</p>	<p>Evaluering av overordnet administrativ struktur, fase 1, er slutført og iverksettes 1.1.2023. Evaluering av administrativ organisering fase 2 pågå i 2023. Heltidskulturprosjektet er i slutfasen og forventes ferdig og overført til driften i første tertial 2023. Det gjennomføres faste samarbeidsmøter mellom ledere og tillitsvalgte/vernetjeneste.</p>
4.2.2	<p>Planlegge og gjennomføre lederutviklingstiltak.</p>	<p>Flere av virksomhetene har gjennomført nettverkssamlinger og lederopplæring. Andre felles lederopplæring er gjennomført bl.a. i Teams, p360, informasjonssikkerhet, profesjonelt samarbeid på arbeidsplassen, kommunikasjon, HMS-risikoanalyser, trusler og vold, HMS-40-timers kurs, helsefremmende turnus.</p>
4.2.3	<p>Lederutviklingen skal legge vekt på å skape en omstillingskultur i organisasjonen.</p>	<p>Ulike lederutviklingsprogram pågår i flere deler av organisasjonen. Innretning av</p>

		videre arbeid på dette feltet vil avklares gjennom 2023 og søkes tilpasset ny administrativ organisering.
Delmål 4.3 Ås kommunes behov for arbeidskraft skal være dekket og tilpasset kommunens organisasjon og tjenester		
4.3.1	For å skape en større kontinuitet i tjenestene til innbyggerne jobbes det aktivt mot en heltidskultur i kommunen.	Heltidskulturprosjektet er i avsluttende fase, to piloter er i gang og prosjektet vil overføres til oppfølging i virksomhetene fra januar 2023. Effektene så langt er positive, det utarbeides en oppfølgingsarbeidet for å sikre videre utrulling av heltidskultur på helseområdet.
Delmål 4.4 Innbyggerne i Ås kommune skal være godt informert om kommunens tjenester		
4.4.1	Kommunens nettsider og søkefunksjon skal revideres slik at informasjon blir lettere tilgjengelig.	Arbeidet med å revidere nettsider og søkefunksjoner er ferdigstilt og det videre utviklingsarbeidet er en del av ordinær drift.
4.4.2	Følge opp digitaliseringsstrategien med en handlingsplan som sikrer digitaliseringsprosjekter i samarbeid med Storfollo IKT.	Dette følges opp i samarbeid med Storfollo IKT.
Delmål 4.5 Ås har god beredskap når det gjelder samfunnssikkerhet		
4.5.1	Gjennomføre årlige øvelser på beredskapsområdet.	Beredskapsøvelse på temaet IKT-anslag gjennomført 2022. Øvelsesplan for 2023 er fastsatt med mange aktiviteter, bl.a. en fellesøvelse med NMBU.
4.5.2	Følge opp samarbeidsavtale om beredskap med NMBU.	Statsforvalteren har gjennomført tilsyn med kommunens beredskapsplanverk/-systemer. I etterarbeidet fra tilsynet vil oppfølgingen av samarbeidsavtalen også inngå.
Delmål 4.6 Kulturlivet, næringslivet og frivillige organisasjoner deltar sammen med kommunen i utviklingen av samfunnet		
4.6.1	Innbyggertorg er en samhandlingsarena for kommunale tjenester, organisasjoner, næringsliv og frivillighet. Evalueres i 2022.	Innbyggertorget er evaluert og videreføres i nåværende form. En mulighetsstudie er utarbeidet for en evt senere utviklingsfase når fysiske og økonomiske forhold ligger til rette for det.

Status verbalvedtak

Kommunestyrets verbalvedtak:

	Verbalvedtak - beskrivelse	Rapport per 31.12.2022
1	Det settes i gang et prøveprosjekt med studenter som leietakere i ledige lokaler på Moer sykehjem. Kommunedirektøren bes undersøke mulighetene for en pilot sammen SIÅs og evt Husbanken, med oppstart høst 2022.	Tiltaket var tenkt som en pilot i 2022/2023. Mottak av flyktninger ble prioritert da man avdekket i samarbeid med SIÅs, i begynnelsen av 2022, at de ville kunne dekke behovet for studentboliger dette studieåret. I planlegging av de ulike tjenester innen helse og mestring er det avdekket at det fra 2023 er behov for å disponere arealene også på nye Moer til tjenesteaktivitet.
2	Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak om «Attraktive Ås» i løpet av første halvår 2022 Saken skal forberede gjennomføringen av satsingen, og klargjøre prosess, mandat og mål. Oppstart forventes fra høst 2022.	Politisk sak fremmet til behandling i juni. Stillingsressurs rekruttert med oppstart primo oktober 2022.
3	Kommunestyret ber kommunedirektøren gjennomføre en ny og forsterket innsats for å få flere studenter til å melde flytting til Ås og øke befolkningstallet.	<p>Hovedmålet med kampanjen er å få studentene til å melde flytting. Delmål er å skape tilhørighet og samfunnsdeltakelse i Ås-samfunnet utover studentorganisasjonene, samt øke kjennskapen til tjenestetilbudet som retter seg mot studentene.</p> <p>Årets kampanje varte fra slutten av august til slutten av oktober, og besto av:</p> <p>Direktemarkedsføring med bruk av studentambassadører til å dele ut flyers på campus</p> <p>Facebook informasjonskampanje</p> <p>Arrangement i Ås kino med gratis filmfremvisning og informasjon om kommunenes tjenestetilbud</p> <p>Samarbeid med SIT, studenttinget og NMBU</p> <p>Temaside på nettsidene til Ås kommune</p>

		Studenter som meldte flytting til Ås i kampanjeperioden fikk utbetalt 4.000 kroner og et gavekort på 1.000 kroner på Ås kulturhus.
4	Kommunestyret ber kommunedirektøren gjennomføre en kartlegging av alle endringer på næringsbygg og foreta retaksring for eiendomsskatt på næring der det er vesentlige endringer.	Dette arbeidet er gjennomført og eiendommer med vesentlige endringer er retaksert.
5	Kommunestyret ber kommunedirektøren om en sak om tilstand og vedlikehold av kommunale grusveier i Ås kommune.	Kommunalteknikk har igangsatt arbeidet med å lage en tilstandsrapport og vedlikeholdsplan for grusveier. Dette skal innlemmes i en "Hovedplan vei" som skal ferdigstilles 2023. Vil også omfatte nødvendige tiltak å sikre gode løsninger for veistandard og vedlikehold samt anbefalt prioritering med kostnadsoverslag.
6	Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere innføring av fjernstyrt lys på Nordby idrettsplass, med formål å optimalisere lysbruken.	Kommunalteknikk har igangsatt arbeidet med å vurdere tiltak for å optimalisere lysbruken. Nordby idrettslag må involveres og det er forskjellige krav på lysstyrke i forhold til idrettens behov. Det er for øvrig utført oppsett av lysmaster fra Nordby idrettslag på gressbanen og kommunen har forbedret lysforhold rundt grusplassen og noen justeringer på gressbanen
7	Kommunedirektøren bes legge fram en sak første halvår 2022 om sammenslåing av 2 avdelinger Sleipners vei og Tunveien fra høst 2022 – under en avdelingsleder, i tråd med alternativt innsparingsforslag.	En eventuell samlokalisering og sammenslåing av Sleipnersvei og Tunveien 1 under en ledelse, sees i sammenheng med prosjektet som ser på bruken av de kommunale boligene. Dette arbeidet avsluttes i begynnelsen av 2023.
8	Kommunedirektøren bes legge fram en sak første halvår 2022 om vurdering av sammenslåing av helsestasjonene, for å styrke fagmiljøene og frigjøre arealer på Nordby skole.	Sak om sammenslåing ble behandlet som en del av kommunestyrets budsjettbehandlingen i desember 2022 og ble besluttet sammenslått
9	Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere å sette av midler i budsjett fra 2023 direkte til egenfinansiering av investeringer, framfor å sette av midler til disposisjonsfond	Det innarbeidet egenfinansiering av investeringer i investeringsplanen i Handlingsprogram 2023- 2026.

	utover handlingsregelen på 10%. Formålet er å redusere økningen i kommunens gjeld.	
10	Kommunestyret forutsetter at antall lærlinger i Ås kommune fortsatt opprettholdes på dagens nivå innenfor rammen. (1 per 1000)	Rekruttering av lærlinger er gjennomført innenfor den økonomiske rammen slik at antallet er opprettholdt i 2022.
11	Kommunestyret ber om en sak om nivået på brukerbetaling på institusjoner og andre kommunale helse- og omsorgstjenester.	En gjennomgang av vederlagsinntektene og brukerbetalingene i helse og mestring viser at Ås kommune følger de statlige føringer som gjelder for dette området.
12	Kommunedirektøren bes utrede en ordning for å håndtere vraksykler på kommunal grunn. Kommunedirektøren vurderer om det kan benyttes private/frivillige aktører og om kommunen kan bidra med noe for å oppnå målsettingen.	Det er utarbeidet et notat angående vraksykler, men oppfølging er foreløpig ikke iverksatt.
13	Kommunestyret oppfordrer til å utvikle et musikkterapitilbud for barn med nedsatt funksjonsevne gjennom kulturskolen som en oppfølging av kulturskolereformen, innenfor økonomisk ramme.	Kulturskolen ønsker å kunne gi et musikkterapitilbud og har kompetansen, men mangler budsjettmidler. Det søkes et samarbeid i satsningen Kultur og Helse om en stilling.
14	Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak om landbrukskontorets kapasitet og rolle, samt det politiske handlingsrommet for kommunal landbrukspolitikk og viltforvaltning.	Saken ble behandlet i kommunestyret 26.10.22 og sendt tilbake til administrasjonen med bestilling om ny sak som legges fram våren 2023.
15	Kommunestyret vil i god tid før kommunevalget 2023, sette ned et utvalg for å gjennomgå utvalgsstruktur.	Politisk sak fremmet høsten 2022 med opplegg/regi for arbeidet, heri nedsettelse av et arbeidsutvalg. Utvalget vil slutføre sitt arbeid våren 2023.
16	Kommunedirektøren bes se på hvilke kommunale kjøreoppdrag som kan erstattes med elsykkel og lastesykler med elmotor.	Vurderes og gjennomføres sammen med relevante tiltak i klima og energiplanen.

17	Kommunen skal ikke investere sine finansielle midler i selskaper på Statens Pensjonsfond Utlands eksklusjonsliste.	Dette punktet ivaretas i avtalene om forvaltning av kommunens finansielle aktiva.
18	I forbindelse med sak om revidert anskaffelsesstrategi, skal kommunedirektøren også se på muligheten for sertifisering av Ås som fairtrade-kommune	Dette vil bli vurdert i arbeidet med revidering av anskaffelsesstrategien
19	Kommunedirektøren bes legge frem en sak om potensiell tilknytning til BUA for Ås-kommune og vurdere å etablere selvbetjent utlånstasjon.	Det ble i 2021 kjøpt inn turutstyr med tilskuddsmidler. Turutstyret kan i dag lånes på Nordbytun ungdomskole og Ås ungdomsskole hvor det står lagret. En eventuell utvidelse av BUA vil kreve økonomiske midler og lokaler.
20	Utredning av behovsprøvd aktivitetskort.	Sak om Aktivitetskort ble avsluttet oktober 2022 av Kommunestyret. Man ønsket i stedet å bruke søknadsmidler fra Bufdir til å opprette en Fritidskasse
21	Innkjøp og leasing av kjøretøy skal fortrinnsvis være brukte kjøretøy.	Alle nyinnkjøp/nye leasingavtaler av lette kjøretøy skal være nullutslippskjøretøy, og skal være brukte dersom det er hensiktsmessig. Det er utarbeidet rutiner for å ivareta tiltaket i nye leasingavtaler og innkjøp. Kommunedirektøren legger opp til at det i forbindelse med arbeidet med anskaffelsesstrategien blir arbeidet videre med prinsipper/retningslinjer for anskaffelse av brukte kjøretøy.
22	Kommunestyret ber administrasjonen redusere reisekostnader ved å bruke nye elektroniske møteløsninger der hvor det er mulig. Dette vil spare både tid, miljø, transport og hotellkostnader.	Erfaringer fra hjemmekontor med digitale løsninger har medført en reduksjon i reising til eksterne møter, lavere reisekostnader og redusert tidsbruk til reising. Det er utarbeidet nye retningslinjer for tjenestereiser i Ås kommune, hvor det stilles strengere krav til å vurdere bruk av digitale møter som kan erstatte reiser. Det stilles også strengere krav til å vurdere miljøvennlige transportformer som sykkel og kollektivtrafikk.
23	Potensialet for ytterligere arealeffektivisering ved kommunale bygg identifiseres. Det bør utredes muligheten for å redusere både antallet bygg og øke utnyttelsen av tilgjengelige bygg. Dette arbeidet vil berøre administrasjonslokaler, skole-/barnehagebygg, helselokaler, utleieboliger, lager m.m. Det vil være behov for å se på	Ivaretas i arealeffektiviseringsprosjektet som er pågående, samt gjennom skolebehovsplanen. Disse sakene ble behandlet av kommunestyret i desember 2022. Gjennomføring påbegynnes tidlig 2023.

	<p>hvordan de ulike tjenestene organiseres, innbyggers tilhørighet til ulike bygg, økt grad av sambruk, fleksible kontorløsninger m.m.</p>	<p>Revidert barnehagebehovsplan vil fremmes for politisk behandling våren 2023.</p> <p>I tillegg arbeides det med en egen sak om kommunale utleieboliger som vil fremmes til politisk behandling våren 2023.</p>
24	<p>Det foretas en evaluering og gjennomgang av kommunens organisering. Det er kontinuerlig behov for å optimalisere kommunens organisering for å møte innbyggernes framtidige behov. Dette innebærer økt samhandling med kommunens innbyggere og mer og bedre tverrfaglig samarbeid mellom kommunens tjenester internt. I tillegg vil det være nødvendig å utforske ulike samarbeidskonstellasjoner med nabokommuner for å utnytte potensialet som ligger i interkommunalt samarbeid.</p>	<p>Evaluering gjennomført høsten 2022. Kommunestyret orientert om endringene i egen sak i november/desember. Ny organisasjonsmodell trer i kraft 01.01.2023.</p> <p>Sondering om potensiale om vurdering av nye samarbeidsområder med nabokommunene er gjort. Ikke grunnlag for nye større initiativ i 2022.</p>
25	<p>Det er behov for en økt satsning på digitalisering og nyskapende aktiviteter. Dette innebærer forsterket innsats for å identifisere og realisere kvalitetsmessige eller økonomiske gevinster av gjennomførte investeringer.</p>	<p>Digitaliseringstakten må tilpasses budsjetterte midler og kommunens kapasitet til å planlegge og implementere nye systemer. Det skal foreligge en gevinstrealiseringsplan før nye prosjekter gjennomføres.</p>
26	<p>Det er innarbeidet innsparinger på 25 mill. kr fra og med 2023. Det igangsettes et arbeid i Formannskapet fra januar 2022 med sikte på å avklare hvilke innsparingstiltak som skal prioriteres og fordelingen av innsparinger mellom tjenesteområder. Prioriterte tiltaksområder vil innarbeides i planrammene for 2023- 2026 som vedtas av Formannskapet i juni og gir føringer for budsjett- og økonomiplanforslaget for 2023-2026.</p>	<p>Kommunestyret behandlet fremlagte forslag i juni 2022 og vedtok en rekke innsparingsforslag. Kommunedirektøren fremmet ytterligere forslag i forbindelse med HP 2023-2026.</p>

8 Handlingsplan for klima og energi - tiltaksdel 2022

Reduksjon i direkte utslipp:

Anskaffelser

Arbeidet med å etablere nye retningslinjer for mer miljø- og klimavennlige løsninger for jobbreiser ble igangsatt i 2022, og vil bli ferdig sommeren 2023. Det ble også laget nye rutiner som stiller krav til nullutslippskjøretøy for innkjøp og leasing av tjenestebiler og øvrige transporttjenester i kommunen. For å bedre infrastrukturen for fossilfrie kjøretøy ble det igangsatt etablering av ladepunkter for tjenestebiler, og det stilles krav til ladepunkter ved alle parkeringsplasser i nye reguleringsplaner. I tillegg oppfordrer kommunen at det skal brukes fossilfrie anleggsmaskiner på bygg- og anleggsplasser.

Energiltak

Et resultat av at strømmen har blitt dyrere er at flere energiltak som solceller vurderes som mer lønnsomme nå. Dette har ført til at kommunen i 2022 kartla muligheten for å etablere solceller på eksisterende og framtidige bygg. Dette arbeidet vil fortsette i 2023. Det ble også igangsatt energisparing med resultatverdi (EPC) som et ENØK-tiltak. Resultatet av dette arbeidet kommer i en strategi for energiledelse i 2023. I Ås sentralområdet ble det i 2022 utarbeidet et strateginotat for veilys, som skal videreføres som en veilysnorm i 2023. I nye reguleringsplaner har kommunen stilt krav om en energiplan som redegjør for prosjektets energibehov og -kilde.

Landbruk

Follo landbrukskontor har i 2022 blant annet drevet med informasjonsarbeid rettet mot miljøvennlige tiltak som tilskudd til miljø- og klimavennlige løsninger i landbruket. De har også vært pådrivere for bevaring av dyrka og dyrkbar mark i arealinnspill til kommuneplanen. Landbrukskontoret startet med å utarbeide en jordvernstrategi i 2022, som skal øke kunnskapen om jordbruksarealene og behovet for jordvern i planprosesser. Det ble også i 2022 bestilt nye skogbruksplaner for mer enn 70 % av skogarealet i Follo.

Reduksjon indirekte utslipp:

Bærekraftig utvikling

Kommunen har sammen med NMBU vært pådrivere for å etablere et visningsvindu for bærekraftsmålene. Muligheten for gjenbruk av byggematerialer eller transformasjon av de eksisterende byggemasse har blitt utredet i større kommunale byggeprosjekter. Det er også stilt krav til bruk av klimagassregnskap og livssyklus-kostnader ved alle nye byggeprosjekter. Utredninger på klima og miljø i byggeprosjekter på mer enn 10 millioner kroner, har også gjennomgått politisk behandling.

Anskaffelser

Anskaffelser i Ås kommune fikk strengere miljøkrav i 2022, som økt fokus på gjenbruk av byggematerialer og inventar. En revidering av kommunens anskaffelsesstrategi skal utføres i 2023 i samarbeid med FIK (felles innkjøpskontor Follo). Det har ikke vært nok ressurser i Ås kommune til å utrede konsekvenser av digitalisering eller kostnader ved at kommunen vil bli klimanøytral innen 2050.

Matsvinn:

Det ble i 2022 igangsatt en kartlegging over hvor kommunen kan redusere matsvinn, spesielt i kommunens egne kantiner og kjøkken. Den potensielle reduksjonen av matsvinn blir beregnet etter fagprogrammet "Matilda", som også kan gi sykehjemmene mulighet til å sammenligne forbruk og bestilling mellom avdelingene.

Holdningsskapende arbeid:

Både i barnehagene og i grunnskolen drives det aktivt med opplysningsarbeid og kampanjer for å øke kompetansen blant barn og unge om klima og bærekraft. Kommunen arbeider også løpende med informasjonsarbeid og legger til rette for opplysningskampanjer og arrangementer om tematikk som sirkulær økonomi, matsvinn og klima- og miljø.

Indikatorer direkte utslipp og energiforbruk/produksjon for Ås kommune

Nr.	Indikatorer	Ansvar (enhet)	2019/2020	2021	Merknad 2021	2022	Merknad 2022
1	Antall nullutslippskjøretøy (andel).	Kommunal- teknikk	6 kjøretøy (av 97) 6%	11 %	Skiftes til elektrisitet i hht utskiftingsplan for kjøretøy	32 %	Skiftes ihht utskiftningsplan
2	Antall elsykler/sykler til bruk i tjenesten	Plan, miljø og næring	2-3 elsykler, 1 vanlig sykkel	8 vanlige el- sykler og 3 el- fraktesykler		21 vanlige elsykler, 3 el- fraktesykler, og 3 vanlige sykler	Ordningen el-sykkel i tjenesten er populært og flere vil bruke el- sykkel på jobb
3	Antall ladestasjoner ved kommunens formålsbygg og arbeidsplasser.	Kommunal- teknikk	20 ladestasjoner	30 ladestasjoner/ 47 ladepunkt	Noe mindre etablering enn planlagt pga. forsinka leveranser	79 ladepunkt	Både offentlig lading og reservert for tjenestebil. Det er opprettet 42 nye ladepunkt for tjenestebil i løpet av 2022. Det er planlagt 16 nye ladepunkt for tjenestebil i 2023, og det er igangsatt arbeid med å få på plass offentlig lading ved Breivoll, Kulturhuset og Nordbytun ungdomsskole

Årsmelding med årsberetning 2022

4	Prosjekter med fossilfri/utslippsfri bygg- og anleggsplass (reduksjon i utslipp i prosjektet)	Prosjekt	Ingen	1prosjekt med krav om mindre bruk av fossile drivstoff (reduksjon i CO2): fortau Grimsrudveien (59 tonn)	Åsgård og flerbrukshall: Brukt 5% innblanding av biodiesel.	I 2022 er det to prosjekter som har hatt krav til fossilfri byggeplass. Dette gjelder Åsgård skole og den nye Åshallen. Pr. september 2022 er beregnet reduksjon i utslipp av CO ² for disse to prosjektene på henholdsvis 89 tonn og 24 tonn (totalt fra oppstart av prosjektene). Det benyttes ren biodiesel av typen HVO100 eller tilsvarende.	Åsgård: noe mindre i 2022 siden utgraving og uttransport er ferdig.
5	Energiforbruk elektrisitet i kWh totalt (kommunale bygg, veilys/lysløype og VA-anlegg)	Eiendom	21 068 314	24 145 388	Kommunen har hatt en økning i antall kvadratmeter bygg, som har medført økt forbruk.	22 281 432	Det er lavere forbruk på alle bygningskategorier. Årsaken er energisparingstiltak, kombinert med en mildere vinter.
6	Energiforbruk i kWh totalt (elektrisitetsforbruk, fjernvarme og fyringsolje)	Eiendom	27 777 725	26 956 206	Fyringsolje er nå faset ut.	24 301 804	Det er lavere forbruk på alle bygningskategorier. Årsaken er energisparingstiltak,

Årsmelding med årsberetning 2022

							kombinerert med en mildere vinter.
7	Energiproduksjon, solkraft	Eiendom	Ingen anlegg.	Ingen anlegg	Skal etableres solceller på Åsgård skole	Ingen i 2022	Det er lagt inn 25 mill kr til solcelleanlegg på flere prioriterte bygg i 2023.
8	Volum næringsavfall (kg)	Eiendom	2019: 391 350	341721	Alle bygg/virksomheter	445957	Avfallsmengden har økt fordi ny leverandør har mottatt større andel av avfallet fra kommunen. Også en del avfall tilhørende prosjekter, som tidligere har blitt levert til Follo Ren.
9	Andel næringsavfall som går til materialgjenvinning (sorteringsgrad).	Eiendom	2019: 18,6%	14,60 %	Kommunen byttet leverandør i 2021. Innfasing av høyere sorteringsgrad er i gang.	18,82%	Forklaringen ovenfor har bidratt til at sorteringsgraden er økt. Innfasing av løsninger for å sortere flere fraksjoner i porteføljen er i gang.
10	Antall gårdsbruk som har fått veiledning om klima- og energiplan.	Follo Landbrukskontor	Ingen p.t.	Ingen i 2021		Ingen i 2022	Det er Norsk Landbruksrådgiving, som er eid av bønder, som tilbyr klimarådgiving. Kommunen er ikke involvert i dette.

Tiltaksliste - reduksjon direkte utslipp

Tabell 1: Klimabudsjett for å redusere direkte utslipp i Ås kommune

Tiltak nr.	Mål og delmål (fargete rader) og tiltak: TRANSPORT	Rapport per 31.12.2022
Total: Klimagassutslippene fra transportsektoren er redusert med mer enn 50 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå		
T1 total: Veksten i persontransport er tatt med kollektiv, sykkel og gange.		
1	Utarbeide arealstrategi som del av kommuneplanens samfunnsdel som ivaretar klimahensyn.	Utarbeidet som del av kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i kommunestyret 15.06.22.
2	Følge opp områderegeringsplan for Ås sentralområde med kvalitetsprogram.	Krav stilt i områdeplan for Ås sentralområde knyttet til transportsektoren følges opp i detaljreguleringsplaner i området. Utover tiltak i de enkelte byggeområdene for å bedre forhold for gående og syklende i nærmiljøet, stilles det krav om klimagassregnskap samt bruk av mobilitetsplaner/trafikkanalyser og miljøoppfølgingsplaner.
3	Utarbeide helhetlig parkeringspolitikk	Arbeidet med parkeringsstrategi er påbegynt, men forsinket. Legges fram for førstegangs politisk behandling i januar 2023.
4	Gjennomfører tiltak i vedtatt strategi og tiltaksplan for sykling og gange	Se rapportering under Hovedsatsinger, tiltaksplan for sykling og gange 1.3.3.
5	Ha møter med Ruter og Vy om å utvikle kollektivtilbudet i og til Ås og at dette er fossilfritt.	Follobanen åpnet i desember og vil gi Ås et betydelig bedre togtilbud. Avholdt flere møter med Ruter om busstilbudet i kommunen. Senest om tilpasninger til togtilbudet.
6	Kartlegge gjennomgangstrafikk gjennom Ås sentrum og vurdere virkemidler for å redusere denne, herunder bompenger.	Trafikktellinger er gjennomført og arbeidet med trafikkmodell pågår.
7	Utarbeide retningslinjer for ansattes reiser med fokus på klima- og miljøvennlige løsninger.	Arbeidet er igangsatt. Nye retningslinjer vil bli behandlet i kommunens ledergruppe før sommeren.
T2 total: Ved utgangen av 2020 skal kollektivtransporten kun bruke fornybar og bærekraftig energi, og gradvis gå over til en utslippsfri kollektivtransport		

8	Etterspørre utslippsfrie* skolebuss og transporttjenester ved nye innkjøpsavtaler.	Dette ivaretas ved nye innkjøpsavtaler.
9	Etterspørre utslippsfrie* transporttjenester ved innkjøp.	Dette skal ivaretas ved alle nye anskaffelser.
T3 total: Alle nye lette kjøretøy er nullutslippsbiler innen 2025		
10	Alle nyinnkjøp/nye leasingavtaler av lette kjøretøy skal være nullutslippskjøretøy. Kostnader avklares i anskaffelsen.	Det er utarbeidet rutiner for å ivareta tiltaket ved nye leasingavtaler og nyinnkjøp.
11	Legge til rette for bildelingsløsninger med nullutslippskjøretøy: Regulere inn areal som kan brukes til slike formål. Være pådriver mot private utbyggere	Private utbyggere oppfordres til å etablere bildelingsordninger i nye prosjekter. Imidlertid vil det være krevende å sikre gjennomføring av bildelingsordninger gjennom reguleringsplanlegging, da dette ikke kan pålegges direkte.
12	Utrede bildelingsløsning med kommunens biler (personbiler).	Samarbeide med Viken fylkeskommune om etablering av fossilfri bil- og sykkelordning for Viken-kommunene, og Klima Viken har fått støtte til et større Klimasats-prosjekt for å få på plass en sykkel- og bildelingsløsning for kommuner i Viken.
T4 total: Minst 50 % av nye, tyngre kjøretøy er nullutslippslastebiler, og andel tyngre kjøretøy som går på biogass er økt innen 2030		
13	Innkjøp og leasing av tyngre kjøretøy og maskiner skal være utslippsfrie så langt det lar seg gjøre. Kostnader avklares i anskaffelsen.	Det er stor utvikling i dette markedet og mye skjer fremover. Akkurat nå er det utfordrende å få fossilfrie maskiner som kan erstatte dagens bruk av fossile maskiner. Det vil omfatte en omlegging av deler av driften og kommunens anleggsvirksomhet, samt å få etablert nødvendig ladekapasitet/infrastruktur. Dette er et pågående arbeid. Kommunalteknikk vurderer innkjøp av fossilfrie tyngre kjøretøy ved alle anskaffelser.
14	Ved reforhandling eller inngåelse av ny rammeavtale for drivstoff skal kommunen forespørre avansert biodrivstoff som oppfyller EUS bærekraftskriterier.	Dette kravet stilles ved inngåelse av avtaler så langt det er mulig.
15	Vurdere samarbeid for å få differensierte bomsatser/veiprisering i bombrikke basert på	Det er tatt initiativ overfor Viken fylkeskommune om hvordan vi kan samarbeide om dette tiltaket.

	utslipp, for tungtransport som kommer inn i Norge (og videre på E6 og E18).	
T5 total: Infrastruktur for fossilfrie drivstoff er godt utbygd innen 2025		
16	Etablere ladepunkt ved kommunale parkeringsplasser og bygg.	Det er tildelt Klimasats-midler for etablering av ladestasjoner for nye elektriske tjenestebiler. Etablering av ladepunkt pågår.
17	Stille krav om tilrettelegging for ladepunkter for elbil ved alle parkeringsplasser i nye reguleringsplaner.	Det stilles krav om ladepunkter for elbil i reguleringsplaner.
18	Videreformidle informasjon om støtteordninger for å etablere lademuligheter for bil og sykkel i f.eks. borettslag og sameier	Viken fylkeskommune har ikke hatt slikt tilbud i år.
19	Støtte opp om initiativ for fossilfri drivstoff på bensinstasjoner/ energistasjoner.	Har ikke vært aktuelt, fordi det ikke har kommet slike initiativ i år.
T6 total: Bygg- og anleggsplasser er fossilfrie innen 2025 og utslippsfrie innen 2030		
20	Kommunen stiller krav om fossilfrie, på sikt utslippsfrie, bygg- og anleggsplasser for nye bygg og større rehabiliteringsprosjekter, inklusive VA-anlegg.	Vi oppfordrer til bruk av fossilfrie bygge- og anleggsplasser. Men det er ikke noe vi kan stille som krav i reguleringsplaner.
21	I reguleringsplan og byggesak er kommunen pådriver for at private utbyggere har fossil- og etter hvert utslippsfrie bygg- og anleggsprosjekt.	Kommunen oppfordrer private utbyggere til å ha utslippsfrie bygg- og anleggsplasser i sine prosjekter, men har ikke mulighet til å stille dette som krav i reguleringsplan.

* Forutsatt å gi effekt fra 2025 (Civitas 2019)

** Tiltak i tiltaksområde T5 gir ikke utslippskutt i seg selv, men er en forutsetning for å nå delmål T3 og T4

Tiltak nr.	Mål og delmål (fargete rader) og tiltak: S: STASJONÆR ENERGI (inkl. fornybar energi) AA: AVFALL OG AVLØP L: LANDBRUK	Rapport per 31.12.2022
S: Klimagassutslippene fra stasjonær forbrenning er redusert med minst 90 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå, uten å øke elektrisitetsbruk		
S1: Forbrenning av fossil olje og gass til oppvarming av bygg og produksjon av fjernvarme er utfaset innen 2030		
S2: Andelen lokal, fornybar energi til varme, kjøling og el-spesifikt forbruk i bygg er økt innen 2030		
1	Legge ut informasjon på hjemmesidene om hvilke typer solenergianlegg som er søknadspliktige	Ikke igangsatt.
2	Bruke fjernvarme og vurdere ev. bruk av bergvarme og bioenergi og/eller solfangere i egne byggeprosjekter så langt det er mulig. Oppfordre private utbyggere til det samme.	Energikilder blir vurdert ved alle nybygg.
3	Oppfordre utbyggere til å legge om til og ta i bruk lokale fornybare energikilder og øke kompetanse hos kommunen om dette.	Det stilles krav om energiplan for alle nye reguleringsplaner, hvor energibehov og energikilder skal redegjøres for i hvert prosjekt. Innenfor sentrumsområdet er bruk av fjernvarme pålagt. Tilsvarende vil gjelde på Solberg med ny søknad om konsesjonsområde for fjernvarme der.
4	Vurdere bruk av solceller og solfangere på nye kommunale bygg og ved rehabilitering av eksisterende bygg og skifte av tak.	Utviklingen i energimarkedet i 2022 har medført at løsninger som tidligere ikke ble vurdert lønnsomme, nå bli vurdert annerledes. I tillegg er energi som et knapphetsgode aktualisert. Det er i 2022 kartlagt bygg som kan være egnet for solceller både i nyere og eldre portefølje, og det ble innarbeidet budsjett for tiltakene i 2023.
5	På kommunens nettsider skal det ligge informasjon om hvor innbyggerne kan få rådgiving om energiomlegging, energieffektivisering og valg av lokale fornybare energikilder.	Utført i 2021.
6	Oppfølging og videreutvikling av gjennomførte ENØK-tiltak i alle kommunens bygg, inkl. strategi for arbeidet.	Det arbeides med oppfølging av tiltak fra EPC-prosjektet. I forbindelse med evaluering og rapportering på resultatoppgåelse fra dette prosjektet, vil det legges frem en strategi for

		energiledelse. Sak kommer etter planen i første halvdel av 2023.
7	Lage plan for bedre styring og utskifting til LED-lys: Veilys og lys på idrettsanlegg.	Det er gjennomført tiltak for å optimalisere lysbruken på vei i deler av Ås sentralområde og deler av Nordby. Det arbeides med et strateginotat for veilys. Forutsatt finansiering skal det i tillegg utarbeides en veilysnorm.

AA: Klimagassutslippet fra avfalls- og avløpssektoren er redusert med minst 80 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå

AA1: Klimagassutslippet fra avfallsdeponiene er redusert med minst 80 % innen 2030 sammenlignet med 1991-nivå

1	Kartlegge metangassutslipp fra deponi og beskrive tiltak.	Ikke påbegynt pga ressursituasjon.
2	Vurdere tiltak for å redusere metangasslekkasje på nedlagt avfallsdeponi	Ikke påbegynt pga ressursituasjon.

AA2: Produksjon av biogass til drivstoff er økt innen 2030

3	Samarbeide om økt biogassproduksjon til drivstoff på Søndre Follo renseanlegg og Nordre Follo renseanlegg.	NFR som i mange år har hatt biogassproduksjon, benytter biogass til installasjon av gassturbiner for strømproduksjon (2015). SFR har nylig fått innvilget søknad til ENOVA på kr 6,2 mill til et fullskala anlegg med to biogassreaktorer i parallell.
4	Utrede muligheten for energigjenvinning fra avløpsvann før det forlater Ås kommunes avløpsnett (Nye Dyster Eldor boligfelt).	Ikke påbegynt pga ressursituasjonen.

AA3: All biorest fra biogassproduksjon brukes til gjødsel innen 2030

5	Vurdere tiltak for å øke verdien av biorest fra avløpsslam på Søndre Follo renseanlegg og Nordre Follo renseanlegg.	Det gjøres allerede et godt arbeid på både SFR og NFR for optimalisering av slamhåndtering, med effektiv biogassproduksjon og tilnærmet 100% gjenbruk av slammet. Kommunen har ikke igangsatt egne tiltak grunnet ressursituasjonen.
---	---	--

L1: Bærekraftig matproduksjon i landbruket har økt mens klimagassutslippene er på samme nivå eller lavere sammenlignet med 2015

1	Informere om og forvalte nasjonalt tilskudd til drenering og miljøtiltak i jordbruket.	Landbrukskontoret har informert om tilskuddsordningene på hjemmesiden, facebook og i medlemsmøter til lokale bondelag. Kommunen v/ Landbrukskontoret har vurdert og behandlet søknader, og innvilget tilskudd fortløpende. Det er gjennomført mange miljøtiltak i 2022. Omfanget av drenering har vært mindre enn ønsket.
2	Informere om og forvalte tilskuddsordningen regionale miljøtilskudd i landbruket for å øke bruken av fangvekster.	Landbrukskontoret har orientert om ordningen i møte med de lokale bondelagene. Søknadsfrist var 15. oktober. Søknadsbehandling og systematisk kontroll av bøndenes gjennomføring er utført. Utbetaling skjer i 2023.
3	Prioritere bevaring av dyrka og dyrkbar mark ved behandling av arealinnspill i kommuneplanens arealdel. (Inkl. arealregnskap)	Bevaring av dyrka og dyrkbar mark er en del av arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel og har vært tema i konsekvensutredning av arealinnspillene til kommuneplanen. Arealregnskapet i kommuneplan (i planbeskrivelsen) viser antall daa LNF som er endret til arealformål «bebyggelse og anlegg» og motsatt.
4	Videreutvikle Smak Ås og lokale markeds plasser som REKO-ringen i kommunen med fokus på bærekraftig og lokalprodusert mat.	SmakÅs videreutvikles og gjennomføres i samarbeid med NMBU, Vitenparken og frivillige. SmakÅs Jul ble gjennomført som et nytt konsept med suksess. «Felleskaper» på Innbyggertorget har koordineringsansvaret for SmakÅs. Felleskaper er også kontaktperson inn i kommunen ift. bærekraftig og lokalprodusert mat/torg.
L2: Landbruket er fossilfritt innen 2030		
5	Informere om regionale midler til klima- og energiplaner på gårdsbruk.	Tilskudd til klimarådgiving til landbruksforetak er en del av regionale miljøtilskudd som landbrukskontoret forvalter.
6	Informere om klimarådgiving til landbruket og tilbud fra Klimasmart landbruk Viken. Samarbeide med landbrukslagene om kompetanseheving på fornybare energiformer i landbruket. Formidle oppdatert informasjon om metoder for økt karbonbinding i jord.	Oppgaven ivaretas ved henvisning til fagmiljøer som kan gi mer konkret rådgiving og planleggingshjelp, bl.a. Norsk Landbruksrådgiving.
7	Støtte opp om initiativ for å legge til rette for bedre tilgang til fossilfritt	Har ikke vært aktuelt så langt. Det har ikke kommet initiativ om dette.

	drivstoff (høykvalitets 2. generasjons biodiesel ol.)	
8	Støtte opp om bruk av ny teknologi som utvikles innen forskning og utvikling (presisjonslandbruk).	Oppgaven ivaretas ved henvisning til fagmiljøer som kan gi mer konkret rådgiving og planleggingshjelp, bl.a. Norsk Landbruksrådgiving.
9	Videreformidle kontakt mellom landbruksnæringen, landbruksrådgivningen og fylkeskommunen om elektriske kjøretøy og biologiske drivstoff og økt bruk av solenergi.	Oppgaven har ikke vært prioritert.
L3: Landbruket er en sentral aktør i overgangen til et samfunn basert på fornybare biologiske ressurser		
L3.1: Skogproduksjonen til bruk av tre som byggemateriale og bioenergi har økt innen 2030		
L3.2: Karbonbinding i skog og jord er økt innen 2030		
10	Oppfølging og kontroll av foryngelseskravet i skogbruksloven §6 forsterkes og utvides for å fremme mer klimarobuste skoger med større innslag av løvtrær.	Oppfølging og kontroll har blitt gjennomført i samsvar med pålegg og planer.
11	Mer informasjon om ungskogpleie, planting og annen skogkultur	Informasjon er tilgjengelig på Follo landbrukskontors nettsider. Informasjonen blir oppdatert i 2023. Informasjon om behov og krav, samt muligheter for økonomisk støtte har blitt formidlet i dialog med skogeiere og på skogeiersamlinger.
12	Utvikle NMBU som utstillingsvindu for et klima- og miljøvennlig landbruk.	Det er et viktig satsingsområde for NMBU, og er deres ansvar. Kommunen kan bidra som samarbeidspartner der det er aktuelt.
13	Rådgiving for størst mulig oppslutning blant skogeiere om bestilling av ny skogbruksplan.	Det er bestilt nye skogbruksplaner på mer enn 70 prosent av skogarealet i Follo. Dette er god oppslutning.

Tiltaksliste - reduksjon indirekte utslipp

Tabell 2: Klimabudsjett for å redusere indirekte utslipp i Ås kommune

Tiltak nr.	Mål og delmål (fargete rader) og tiltak	Rapport per 31.12.2022
ID	Generelt, Indirekte utslipp	
1	Fullelektronisk fagprogram for å redusere papirbruk og toner i kommunen	Det er en viktig del av kommunens digitaliseringsstrategi å redusere papirforbruk.
2	Bidra i utviklingen av NMBU og Vitenparken som visningsvindu for bærekraftsmålene.	Avhengig av initiativ fra NMBU/ Vitenparken. Kommunen har gjennom Klima- og energinettverket i Follo tatt initiativ til et samarbeid om en seminarrekke om klima/bærekraft.
3	Vurdere å trekke kommunale investeringer ut av fossil energi.	Dette er vurdert i forbindelse med revidering av kommunens finansreglement som ble vedtatt av kommunestyret 29.11.2022, jf. Ksak 108/22.
ID1	Alle nye, offentlige bygninger er nullutslippsbygg innen 2030.	
4	Når kommunen skal prosjektere nye bygg eller gjennomføre større rehabiliteringer, skal det i forkant utredes om gjenbruk og transformasjon av stående bygningsmasse vil være et bedre alternativ enn riving og nybygg, både for klima/miljø.	Hensyntas i alle prosjekter.
5	Ved prosjektering av nye kommunale bygg og større rehabiliteringsprosjekter skal tema innen miljø- og klima utredes og legges fram for politisk behandling (se tiltaksplan for detaljer).	Ivaretas for alle nye byggeprosjekter over 10 mill. kroner.
6	Bruke klimagassregnskap og livssyklus-kostnader som en del av beslutningsunderlaget for miljøambisjoner for nye kommunale bygg og større rehabiliteringsprosjekter.	Ivaretas i nye byggeprosjekter.

	Klimagassregnskapet skal vise nødvendige tiltak for å oppnå en utslippsreduksjon på minst 30% i forhold til et referansebygg etter bransjenormen (Tek-17).	
7	Oppfordre utbyggere, næring og innbyggere til klima- og miljøvennlig områdeutvikling og bygg jf. mål og tiltak i Kvalitetsprogrammet.	Kvalitetsprogrammet legges til grunn for alle reguleringsplaner i sentrumsområdet, med krav om redegjørelse for hvilke tiltak som er aktuelle for de enkelte prosjektene.
8	Utrede hvordan kommunens bygningsmasse kan brukes mer effektivt for å redusere behov for nybygg og redusere driftsutgifter.	Det har i 2022 pågått et prosjekt med å kartlegge muligheten for å utnytte overkapasitet i egen portefølje og redusere innleie, etter bestilling fra kommunestyret. Arbeidet resulterte i flere ulike grep som ble lagt frem for politisk behandling i handlingsprogram med økonomiplan og budsjett for 2023-2026. Gjennomføring av tiltakene vil skje i 2023-2026.
9	Høyere prioritering av drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse for å redusere behov for nybygg og rehabilitering.	Avhenger av budsjettsituasjonen.
10	Vurdere å kreve energimerke B i bygg der kommunen inngår leieavtaler, og ved reforhandling av eksisterende avtaler.	Ivaretas ved inngåelse og reforhandling av leiekontrakter.
ID2	Minst 65 % av husholdningsavfallet går til materialgjenvinning innen 2030.	
11	Informasjonstiltak og holdningsskapende arbeid for at innbyggerne skal sortere ulike fraksjoner riktig.	FolloRen arbeider aktivt med rådgivning, informasjon og holdningsskapende arbeid om kildesortering og gjenvinning.
12	Utvikle lokale miljøhus og miljøpunkt (opprette minst 20 nye miljøpunkt i Ås kommune).	2024
ID3	Matsvinn er redusert med 50 % innen 2030.	
13	Sette i gang et pilotprosjekt for å redusere matsvinn i Ås kommune som organisasjon. Starte med Helsedrift.	Fagprogrammet Mathilda er tatt i bruk og vil kunne gi oss en oversikt over bl.a.matsvinn. Vi vil nå kunne sammenlikne de ulike avdelingene på sykehjemmene i forhold til forbruk og bestilling av mat og drikke.

14	Utarbeide strategi med kartlegging og tiltak for å redusere matsvinn i Ås kommune som organisasjon.	Se punktet over
15	Bidra til å redusere matsvinn ved redistribusjon av matvarer på Innbyggertorget sammen med Foodsharing NMBU.	Det er stor aktivitet og bruk av «Felleskapet» på Innbyggertorget med redistribusjon av mat. Gratis overskuddsmat leveres inn, og innbyggere henter ut etter behov.
ID4	Forbruk av kjøtt er redusert innen 2030.	
16	Alltid ha et plantebasert alternativ i kommunens servering ved kantiner, skoler og barnehager og institusjoner. Kommunal matsservering skal være i tråd med Helsedirektoratets kostråd.	Knyttet til Catering er dette et alternativ. Inne på sykehjemmet er det pr. nå ikke et alternativ, men ved økt bevissthet vil vi kunne dreie dette også her. Matsserveringen er i tråd med Helsedirektoratets kostråd.
ID5	Behov for flyreiser, private og i jobbsammenheng er redusert innen 2030.	
17	Utvikle kultur- og fritidstilbud.	Etablerte fritids- og kulturtilbud videreføres samtidig som nye utvikles av frivilligheten, studentene og kommunens tjenester.
18	Utvikle og ivareta stedsqualiteter jf. Kvalitetsprogrammet.	Blir ivaretatt i det pågående arbeidet ifm utviklingen av Ås sentralområde.
ID6	Deling, gjenbruk og redesign av ulike produkter har økt innen 2030.	
19	Gjenbruke og selge brukte møbler og utstyr, eks. IKT-utstyr, inkl. innkjøpsavtale for brukte kontormøbler	Det er økt fokus på gjenbruk og kjøp av brukte møbler. Felles innkjøpskontor i Follo vil i 2023 gjennomføre en konkurranse på felles avtale for Vestby, Frogn, Ås og Nesodden kommune på møbler. Denne avtalen vil også omfatte brukte møbler og reparasjon og redesign av møbler.
20	Være pådriver for å etablere materialbank/gjenbruksstasjon for gjenbruk av byggematerialer.	Viken fylkeskommune vil muligens starte opp arbeid med dette som del av et sirkulærøkonomi-prosjekt. Kommunen vil da samarbeide med fylkeskommunen om dette.
FS	FELLES STRATEGIER	
FS1	Innkjøp	
1	Revidere kommunens anskaffelsesstrategi og anskaffelsesrutiner med mer fokus på	Dette arbeidet er igangsatt og sak om revidert anskaffelsesstrategi vil bli lagt frem for kommunestyret våren 2023.

	miljø og klima (se tiltaksplan for detaljer).	
2	Øke ressurser internt i kommunen til arbeid med miljøkrav i anskaffelser (kurse kommunens innkjøpere, rådgi,ving, rutineutvikling, maler m.m.)	Så langt det har vært mulig har interne ressurser innen innkjøp bidratt til å øke fokuset på miljøkrav i anskaffelser.
3	Kommunen samarbeider med Felles innkjøpskontor i Follo (FIK) om strengere retningslinjer for miljøkrav i anskaffelser og i kontrakter.	Dette arbeidet er prioritert. Ved å jobbe for å få med flere kommuner på strenge miljøkrav øker miljøeffekten av tiltaket.
4	Utrede konsekvenser av digitalisering og innkjøp av IT- utstyr for kommunens miljø- og klimafotavtrykk. Herunder vurdere hvordan kommunen kan redusere andel lagrede data for å redusere klimafotavtrykk.	Dette arbeidet er utsatt på grunn av manglende ressurser.
FS2	Styringsverktøy og administrasjon	
5	Utarbeide klimagassbudsjett og klimaregnskap som del av kommunens handlingsprogram og økonomiplan og tilhørende rapportering. 2023: Utrede hva det vil koste for kommunen å være klimanøytral i 2050.	Dette arbeidet er utsatt på grunn av manglende ressurser.
6	Bruke og utvikle kommunens styringssystem og digitale verktøy (Framsikt) til miljøstyring og klimabudsjett.	Dette arbeidet er utsatt på grunn av manglende ressurser.
7	Videreføre tilbudet om gratis Miljøfyrtårnsertifisering av bedrifter i Ås.	Ikke vært ressurser til det i 2022, men har arrangert utdeling av sertifikater hos bedriftene. 6 bedrifter ble sertifisert i 2022.
FS3	Holdningsskapende arbeid	
8	Ta i bruk Ås kulturhus og bibliotekene som forum for debatt og diskusjon, veiledning og informasjon.	Bibliotekene og kulturhuset brukes aktivt som arenaer for diskusjon, veiledning og informasjon.
9	Vurdere å gjennomføre aktuelle kampanjer og konkurranser om bærekraftig forbruk, delingskultur og reduksjon av klimagasser.	“Felleskapet” er plassert på innbyggertorget - et kjøleskap med overskuddsmat hentet fra butikker og privatpersoner som driftes av den frivillige organisasjonen Spire. For alle i kommunen, både

		innbyggere og ansatte. Hver fredag tømmes kjøleskapet og det lages felles lunsj. Innbyggertorget/frivillighetssentralen har en sykkel med vogn for utlån. Gratis møterom til utlån for lag og foreninger på innbyggertorget.
10	Barnehage: Legge stor vekt på Rammeplanens føringer for bærekraftig utvikling blant annet ved å tilrettelegge for at prosjekter som gjennomføres med barna, belyser klima og bærekraft. Skole: Legge stor vekt på læreplanverket LK20s føringer for bærekraftig utvikling.	<p>Dette er et pågående arbeid i både barnehager og grunnskoler</p> <p>Bhg: Nye prosjekter settes i gang ved nytt barnehageår</p> <p>Grunnskole: Alle skolene har pågående prosjekter under denne overskriften, dette innebærer blant annet skolehage, rettighetsskole, DEMBRA-tenkning</p>
11	Barnehagene og skolene vil tilrettelegge for at prosjekter belyser klima og bærekraft.	<p>Dette er et pågående arbeid i både barnehager og grunnskoler</p> <p>Bhg: Nye prosjekter settes i gang ved nytt barnehageår</p>
12	Samarbeide med NMBU og Vitenparken om pedagogiske opplegg om klima og bærekraft.	Dette er et pågående arbeid der elever på ungdomstrinnet hvert år får tilbud om et opplegg
FS4	Samarbeid med andre	
13	Deltakelse i Klima Viken og egenandel for å utløse støtte til klimatiltak fra Viken fylkeskommune	Klima – og energinettverket arbeider med samarbeidsavtale og felles finansiering av klimatiltak i Follokommunene og opprettelse av en prosjektstilling til formålet.
14	Legge mer vekt på klima og grønt næringsliv v/rullering av kommunens næringsstrategi (inkl. redusere matsvinn, sirkulærøkonomi).	Arbeidet med en plan for næringsutvikling vil starte opp i 2023.
15	Støtte opp om lokale initiativ for flere muligheter for gjenbruk: Mat, møbler, fikselaug og lignende initiativer fra frivillige.	Støttes når initiativ tas.
16	Støtte opp om evt. initiativ for å opprette senter/prosjekt for sirkulærøkonomisk næringsliv og oppstartsbedrifter i Ås sentralområde etter modell fra Vollebekk fabrikk i Oslo.	Har ikke vært aktuelt så langt. Temaet sirkulærøkonomi er et viktig tema i samarbeidet med NMBU.

Kommunens tjenesteområder

Barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

I Ås kommune omfatter tjenesten to resultatområder: 201 Førskole og 211 Styrket tilbud til førskolebarn.

Barnehagens samfunnsmandat er basert på en helhetlig tilnærming til barns utvikling, samt at barndommen har en egen verdi. En helhetlig tilnærming er et uttrykk for et pedagogisk grunnsyn som ser omsorg, lek, læring og danning i sammenheng.

Ås kommunes barnehage tilbud er mangfoldig og består av 6 kommunale, 12 private barnehager og 2 private familiebarnehager og Pedagogisk psykologisk senter (PPS).

Barnehagene har ulike profiler og satsningsområder, og varierer i størrelser og gruppeorganisering. Geografisk ligger barnehagene spredt rundt om i hele kommunen.

De kommunale barnehagene i Ås har gjennom 17 år jobbet systematisk og kontinuerlig med tydelig og god pedagogisk forankring tilknyttet Reggio Emilia pedagogikken. Dette innebærer at de kommunale barnehagene tilrettelegger for læring i formelle og uformelle situasjoner og etterstreber å tilby barna et rikt og stimulerende læringsmiljø der barnas medvirkning er i fokus. Det tilrettelegges for at barna skal få tenke selv, utforske selv og skape egne teorier. Personalets oppdrag er å legge til rette for ulike læringsarenaer som kan gi de muligheter til å skape sammenhenger.

Pedagogisk psykologisk senter

Pedagogisk psykologisk senter (PPS) bistår barnehageansatte med råd og veiledning på systemnivå og utreder barn når barnehagen og foreldrene sender henvisning.

Utvikling og utfordringer

Barnehage er først og fremst en pedagogisk institusjon og møteplass for barn. Det er en arena for fellesskap for store og små. Hovedsatsingen i år har dreiet seg om å videreutvikle barnehagenes plass i oppvekstfellesskapet. Dette innebærer at barnehagene skal være et styrkende ledd i laget rundt barna. I 2022 ble det fokusert på pedagogisk ledelse, psykososialt miljø og bedre tverrfaglig samarbeid.

Rammeplanen og endringer i barnehageloven knyttet til barns rett til trygt og godt psykososialt miljø stiller høye krav og forventninger til hvordan en helhetlig, systematisk og inkluderende praksis skal gjøre en forskjell for det enkelte barnehagebarn. De nye endringene har fått betydning for barnehagenes praksis. Barnehagene har rettet fokuset på å forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna. Gjennom dette har det blitt arbeidet sterkt med å videreutvikle og skape inkluderende fellesskaper i barnehagene hvor alle skal føle seg sett og anerkjent som en likeverdig og verdifull deltager. Dette har krevd et utviklingsorientert lederskap som skaper gode strategier og videreutvikler kompetansen i det tverrfaglig samarbeidet.

Gjennom BTI-prosjektet har det blitt jobbet ytterligere med å videreutvikle den tverrfaglige samarbeidskulturen på tvers av virksomhetene. Effekten av innsatsen viser at det har blitt kortere vei fra uro til bekymring, ansatte bruker samhandlingsmodellen, det er økt kjennskap og kunnskap på tvers av virksomheter og både familier og ansatte har fått nye tverrfaglige samarbeidsarenaer.

Ettervirkninger av pandemien merkes fremdeles gjennom forhøyet sykefravær, kontinuitet i oppfølging av tiltak og organisasjonsutvikling. Barn og familier trenger tettere oppfølging og støtte etter pandemien. I tillegg har det vært en økning av barn som trenger spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage.

De senere årene har det vært overkapasitet av barnehageplasser i Ås kommune. Denne trenden har snudd og de kommunale barnehagene har åpnet flere avdelinger for å imøtekomme barns rett på barnehageplass i 2022. Kapasiteten i sentrum utfordres fra 2024.

Pedagogisk psykologisk senter (PPS)

I 2022 hadde PPS 459 aktive registrerte saker. I tillegg har man hatt 18 saker hvor barnehagene har bedt om observasjon og veiledning, disse blir ikke registrert i fagsystem.

Antall henvisninger pr år

Året 2022 har saksmengden økt betydelig.

- 2022: 279 (71 av disse er barnehagesaker)
- 2021: 221 (50 av disse er barnehagesaker)
- 2020: 194 (39 av disse er barnehagesaker)
- 2019: 207 (35 av disse er barnehagesaker)

Som en del av kommunens BTI-arbeid er det opprettet tverrfaglige ressursteam både for barnehage og skole. PPS deltar med faste medarbeidere i begge disse teamene og koordinerer begge teamene.

Kompetanseløftet trer i kraft 01.01.2025 og medfører at Statlige spesialpedagogisk tjeneste overfører en del oppgaver til PPS. PPS er i gang med å kartlegge eget kompetansebehov for at Ås kommune skal imøtekomme kravene Kompetanseløftet stiller. Universitetet i Sørøst-Norge (USN) er samarbeidspartner for PPS i eget utviklingsarbeid og i fag-dager PPS har for ansatterressurser på oppvekstfeltet. I tillegg har PPS et nært samarbeid med Statlig spesialpedagogisk tjeneste og har bl.a utviklet et kursopplegg i ASK for personell i barnehage og skole.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Barnehage	183 843	191 292	183 190	191 498	206	0,1 %
Sum	183 843	191 292	183 190	191 498	206	0,1 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesten viser et mindreforbruk på 0,2 mill. kr ved årsslutt. Det ble i 1. tertial regulert 4 mill. kr til økt utbetaling av drift- og kapitaltilskudd til private barnehager. Per 2. tertial ble det varslet en samlet årsprognose på 1 mill. kr i merforbruk. Det ble i ny årsprognose per oktober varslet balanse mellom regnskap og budsjett ved årsslutt. Prognosen per oktober og hovedforklaring står seg.

- Mindreforbruk lærlinger 0,9 mill kr.
- Netto merforbruk private og kommunale barnehager 0,65 mill. kr. De kommunale barnehagene har holdt igjen midler i ordinær drift til å håndtere økt antall barn med vedtak. Merforbruk til barn med vedtak henger derfor sammen med mindreforbruk i ordinær drift.

Det er ført 2 mill. kr knyttet til korona.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	16,5 %	15,4 %	14,2 %	14,4 %	13,7 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) *) **)	176 990	169 281	188 655	182 377	189 952
Produktivitet					
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser (B) (B) *)	58 965	64 048	96 617	65 350	83 349
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager (kr) (B) *)	65,1	61,3	68,3	66,6	68,4
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B) *)	183 366	174 895	191 767	187 853	188 996
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B) *)	84,9	81,0	88,8	87,0	87,5
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (B)	12 688	12 726	12 450	12 526	12 111
Dekningsgrad					
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	1,4 %	2,7 %	5,5 %	4,2 %	5,0 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	91,2 %	92,5 %	89,4 %	86,0 %	87,8 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	99,5 %	98,9 %	97,8 %	96,4 %	97,3 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (B)	51,9 %	52,0 %	37,7 %	45,1 %	50,4 %
Andel minoritetspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	24,7 %	24,2 %	16,3 %	25,2 %	18,6 %
Kvalitet					
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2) (B)	6,3	6,2	6,1	5,5	5,9
Kommunekasse					
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) (Kommunekasse) *) **)	769	755	910	860	868

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

De kommunale barnehagene i Ås drives svært effektivt, som bekreftes av kostraindikator *Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner*, som viser kommunen ligger under de sammenlignbare gruppene.

Kommunen har en høyere andel barn som benytter seg av barnehageplass (både 0-2 år og 3-5 år) enn andre sammenlignbare grupper. Dekningsgraden har økt for de minste barna (0 år og 1-2 år), og gått ned for største barna (3-5 år). Økt dekningsgrad for de minste barna er mer kostnadskrevende enn økt dekningsgrad for de største barna.

Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn viser at Ås kommune har økt siden 2020. Økningen henger sammen med at flere av barna har sammensatte behov. Ås kommunes nivå er likevel under gjennomsnittet av øvrige grupper.

Indikatorene for produktivitet og andre generelle indikatorer viser at kommunen gir effektive tjenester til lavere kostnader enn sammenligningsgruppene.

Grunnskoleopplæring

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter fire resultatområder (KOSTRA-funksjoner):

202 Grunnskole
213 Voksenopplæring
215 Skolefritidstilbud
223 Skoleskyss.

Tjenesteområdet grunnskole består av følgende enheter:

- 7 barneskoler med SFO
- 2 ungdomsskoler
- Ås læringssenter for voksne
- Pedagogisk psykologisk senter (PPS) - grunnskole

Skolene varierer i størrelse fra ca 60 elever til ca. 450 elever, totalt ca 2600 elever.

Skolen skal jobbe mot at elevene skal utvikle kunnskap, dyktighet og holdninger for å kunne mestre livene sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Skolen bygger på prinsippet om likeverdighet og tilpasset opplæring for alle i en inkluderende skole.

Ås læringssenter har tilbud i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere samt grunnskoleundervisning for voksne. Dette tilbudet inngår i et vertskommunesamarbeid med Frogn og Vestby kommuner. I tillegg har Ås læringssenter tilbud til voksne med behov for særskilt tilrettelagt opplæring (STO). Sistnevnte tilbud inngår ikke i vertskommunesamarbeidet.

Pedagogisk psykologisk senter (PPS)

Pedagogisk psykologisk senter bistår virksomheten med veiledning på system- og individnivå og utredninger.

Utvikling og utfordringer

Ås-skolen har følgende utviklingsområder: *lesing, utvikling av profesjonsfellesskap og læringsmiljø, læreplanfornyelsen, gode overganger, bærekraftig utvikling og pedagogisk bruk av digitale verktøy.*

Det arbeides med bruk av gode verktøy for utviklingsområdene, slik at skolene kan gi elevene best mulig opplæring og stå rustet i arbeidet med nye læreplaner. Ås-skolen har 1:1 dekning med enten PC eller læringsbrett til alle elever og ansatte. I tillegg til digitale læremidler brukes også fysiske læremidler, utgangspunkt for hva som skal brukes når er pedagogenes profesjonelle skjønn.

For Ås-skolen startet 2022 med smitteutbrudd av korona i og utenfor skolene, og høyt koronarelatert fravær som har holdt seg gjennom hele året. Dette har påvirket kvaliteten og kontinuiteten i arbeidet med elevene. 2022 har avdekket at effekten av korona-pandemien er svært merkbar hos barn og unge, både nasjonalt og kommunalt. Flere barn og unge strever i livene sine, både på og utenom skolen. Dette

har vært krevende gjennom hele året, både med tanke på å sikre et trygt og godt tilbud for alle elevene og et trygt arbeidsmiljø for de ansatte innenfor fastsatte økonomiske rammer. Dette har ført til et markant merarbeid og belastet ansatte på alle nivåer.

Det innføres en samhandlingsmodell, BTI (bedre tverrfaglig innsats), for alle virksomhetene på kommunalområdet oppvekst og opplæring. Krevende innsparingskrav gjør det nødvendig å jobbe smart og tilpasse ekstra hjelp og opplæringstilbudet så tidlig som mulig for å forebygge at ulike vansker får utvikle seg negativt. I 2022 har fokuset vært på å videreføre og videreutvikle tverrfaglige samarbeidsarenaer på ulike nivåer, både i samarbeid om enkeltsaker, på systemnivå og kompetanseheving. Målet med dette arbeidet er å gjøre innsatsen overfor barn, unge og familier som strever mer helhetlig og koordinert. I løpet av 2022 har effekten av dette arbeidet vist seg gjennom at ansatte melder at de kjenner hverandre bedre og har økt kunnskap om hverandres ansvarsområder og lovverk. Samhandlingen skjer raskere og på flere områder og elever og foresatte gir gode tilbakemeldinger på bruk av samhandlingsarenaer.

Utviklingsprosjekter i 2022:

- Skoleadministrasjonen har arbeidet videre med å utvikle alternative opplæringsarenaer for elever på ungdomstrinnet som vil ha økt utbytte av en mer praktisk og tilrettelagt opplæring, f.eks. Breivoll. Ås kommune har inngått en leieavtale med DNT om leie av lokaler. Lokalene er ikke ferdigstilt i hht avtale. Nordbytn ungdomsskole har startet med undervisning på stedet. Det er opprettet en "Base" på begge ungdomsskolene som tilbyr tilrettelagt opplæring og aktiviteter.
- Rektorene har deltatt på et praktisk tilrettelagt internasjonalt lederopplæringsprogram i regi av KS, med mål om å skape en robust og samkjørt rektorgruppe. Dette har vært positivt og utviklende. Programmet avsluttes i januar-23.
- Videreføre innføringen av ny læreplan Kunnskapsløftet- 2020. Det er utarbeidet og gjennomført en plan for felles opplæring for alle skolene i samarbeid med UiO, i tillegg til arbeidet på den enkelte skole. Fokuset har vært elevaktive læringsmetoder.
- I pedagogisk utviklingsplan for barnehager og skoler er det et mål om at alle skolene i Ås kommune skal være sertifisert dysleksivennlige ila 2023. I 2022 ble to nye skoler sertifisert.
- Alle 1.trinns elever i Ås kommune fikk høsten 2022 tilbud om et gratis 12-timers tilbud på SFO. Dette benyttes i stor grad.

Utfordringer

Skolestruktur er det sterkeste virkemidlet for å kunne drive tjenesteområdet effektivt. Store skoler som står med overkapasitet og små skoler med elevtall under 60 er svært kostnadskrevende. Realisering av effektiviseringskravet for grunnskole må sees i sammenheng med viljen til å gjøre strukturelle endringer.

Grunnskole erfarer det er en økende gruppe elever som strever på ulike måter. Dette synes både på resultater fra Ung dataundersøkelsen og Elevundersøkelsen. Dette strevet gir seg utslag på ulike måter, bl.a adferd og bekymringsfullt skolefravær. Noe som igjen gjør at behovet for flere voksne med riktig kompetanse øker utover de økonomiske rammene.

Tiltak:

- Kroer skole er lagt lagt administrativt under Åsgård skole i løpet av 2021, med en evaluering av ordningen ila skoleåret 2022-23. Skolebehovsplanen foreslår å legge ned Kroer skole fra august

2023, elevene overføres til Rustad skole som står med stor overkapasitet. Forslaget er sendt ut på høring, avgjørelse vil tas ila mars 2023.

- Ås kommune har søkt kompetansehevingsmidler for å jobbe videre med innføringen av ny læreplan via Fylkesmannens desentraliserte kompetansehevingsmidler. Økt fokus på arbeidet med å sikre elevenes psykososiale miljø vil ha fokus i det videre arbeidet.
- Innføringen av BTI på kommunalområdet vil er et viktig virkemiddel for å gjøre innsatsen overfor barn, unge og familier som strever mer helhetlig og koordinert. Omstillingen vil videreføres i 2023.

Nye nasjonale krav som trådte i kraft 1.8.2022:

- Det innføres 12 timer gratis kjernetid på SFO for 1.trinns elever

Nye nasjonale krav som trer i kraft fra 1.8.2022:

- Det innføres 12 timer gratis kjernetid på SFO for 2.trinns elever

Pedagogisk psykologisk senter (PPS)

I 2022 hadde PPS 459 aktive registrerte saker.

I tillegg hadde man et betydelig antall saker som har vært og er til drøfting og observasjon, denne i aktiviteten er ikke registrert i fagsystemet.

Antall henvisninger pr år

Året 2022 har saksmengden økt betydelig i PPS

- 2022: 279 (71 av disse er barnehagesaker)
- 2021: 221 (50 av disse er barnehagesaker)
- 2020: 194 (39 av disse er barnehagesaker)
- 2019: 207 (35 av disse er barnehagesaker)

Systemarbeid

- Som en del av kommunens BTI-arbeid er det opprettet tverrfaglige ressursteam for skolene i Ås. PPS deltar med faste medarbeidere i begge disse teamene og koordinerer begge teamene.
- Man erfarer en økning i antall henvendelser som handler om at skoler ønsker bistand til en systematisk kartlegging og veiledning av læringsmiljøene i barnehagegrupper og i klasserom.
- Kompetanseløftet trer i kraft 01.01.2025 og medfører at Statlig spesialpedagogisk tjeneste overfører en del oppgaver til PPS. PPS er i gang med å kartlegge eget kompetansebehov for at Ås kommune skal imøtekomme kravene Kompetanseløftet stiller. Universitetet i Sørøst-Norge er samarbeidspartner for PPS sitt eget utviklingsarbeid og for kunnskapsløft i kommunen på oppvekstfeltet.

Ås læringscenter

I løpet av 2022 er det blitt bosatt flere nye flyktninger i Frogn, Vestby og Ås kommuner. Dette er noe som øker inntektsnivået i form av norsktilskudd for Ås kommune sine elever.

Med tanke på økt elevtall, er det behov for større lokaler for Ås læringscenter.

Ås læringscenter vil jobbe videre med:

- Mer effektiv og bedre tilpasset opplæring
- Økt bruk av digitale verktøy i undervisningen
- Økt kontakt mellom introduksjonsteamet og lag, foreninger og institusjoner i Frogn, Vestby og Ås
- Tilpasse introduksjonsprogrammets innhold i forhold til ukrainske flyktninger og den nye integreringsloven med endrede frister

PPS, Læringscenteret og Nav samarbeider om behov for å utrede bosatte flyktninger med store sammensatte behov. Dette for at kommunen skal ha et forutsigbart opplegg for å få søkt IMDI om tiltaksmidler innenfor frister.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Grunnskoleopplæring	255 949	266 023	252 202	262 533	-3 490	-1,3 %
Sum	255 949	266 023	252 202	262 533	-3 490	-1,3 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesten viser et merforbruk på 3,5 mill. kr ved årsslutt, hvorav 1 mill. kr av merforbruket er knyttet til økt ressursbehov til flyktninger fra Ukraina og dekkes av økt integreringstilskudd på sentrale poster.

Krigen i Ukraina har utfordret driften ved Ås læringscenter i 2022. Det har vært behov for flere midlertidige ansatte, undervisningsrom, møbler og annet nødvendig utstyr som læringsbrett og PC. Læringscenteret ble tilført 1,4 mill. kr i 2. tertial.

I 1. tertial ble virksomhet grunnskole tilført 2,5 mill kr for innføring av gratis kjernetid i 1. trinn. I 2. tertial ble virksomheten tilført 0,9 mill. kr til økt ressursbehov i velkomstklasser. Som meldt i 2. tertial og økonomistatus per oktober, skyldes avviket i virksomhet grunnskole i hovedsak merutgifter til håndtering av pandemien i begynnelsen av første halvdel av 2022, samt økt ressursbehov til ressurskrevende elever. Det er ført 3,2 mill. kr i koronautgifter i 2022.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år *) **)	97 903	95 913	103 486	98 174	104 172
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B) *) **)	7 490	6 981	6 933	7 207	8 047
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	1 752	1 745	2 686	2 339	2 511
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), per innbygger *) **)	292	250	296	220	331
Produktivitet					
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn (B)	13,8	13,9	13,0	13,6	12,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev (B) *)	103 024,4	99 538,4	109 747,8	104 336,6	112 812,6

Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per (B) *)	136 693	133 338	136 239	131 291	140 155
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker (B) *)	37 738	33 161	32 804	34 547	34 368
Dekningsgrad					
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	5,1 %	4,3 %	7,7 %	7,2 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring (B)	2,2 %	2,4 %	4,2 %	5,2 %	5,3 %
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring (B)	96,4 %		88,4 %	86,7 %	85,2 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	71,3 %	78,2 %	60,7 %	67,1 %	62,4 %
Kvalitet					
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,1	4,1		4,1	

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Grunnskole (202)

Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år er lavere enn gjennomsnittet av KOSTRA-gruppen, Viken og landet uten Oslo.

Effektive gruppestørrelser er en viktig faktor for kostnadseffektiv undervisningstjeneste. Gruppestørrelsene i 1-10 trinn er samlet noe høyere enn gjennomsnittet i øvrige grupper.

Andel elever som får spesialundervisning har gått ned fra 5,1 % til 4,3 % i 2022 og er markant lavere enn sammenligningsgruppene. KOSTRA-indikatoren viser en positiv utvikling, og indikerer at målrettet arbeid for å dreie undervisningen fra spesialundervisning til tilrettelagt undervisning som en del av det ordinære tilbudet, er vellykket.

Ås kommune ligger høyt på skolelokaler, men lavt på skoleskyss og ordinær drift til grunnskole. Utgifter til skolelokaler utgjør et betydelig innsparingspotensial.

SFO (215)

Andel elever som benytter SFO-tilbud har økt fra 71,3 % til 78,2 % fra 2021 til 2022. Økning i andel elever i 2022 henger sammen med ikrafttredelse av gratis kjernetid for 1. trinns-elever fra 1.8.2022. Andel elever som benytter SFO-tilbud har også økt i sammenligningsgruppene.

Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år er omtrent på samme nivå i 2022 som i 2021.

Kultur-, idrett- og fritidstjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet Kultur, idrett og fritidstjenester omfatter 10 resultatområder; 231 Aktivitetstilbud barn og unge, 370 Bibliotek, 373 Kino, 375 Muséer, 377 Kunstformidling, 380 Idrett og tilskudd til idrettsanlegg, 383 Musikk og kulturskole, 385 Andre kulturaktiviteter, 390 Den norske kirke og 392 andre religiøse formål.

Områdets tjenester skal gi innbyggerne mulighet for deltagelse, opplevelse, aktivitet og mestring. Kommunen skal tilrettelegge for frivillighet og samarbeid med organisasjoner, det private næringsliv og enkeltpersoner.

Kommunens utgifter og ansvar for forvaltning av alle idrettsanlegg ligger til tjenesteområde Eiendomsforvaltning.

Kulturhus/kino

Ås kulturhus med bibliotek, kinoteater, seniorsenter, lokalhistorisk arkiv og møterom drives av kommunen. Møterommene i 2. etg leies ut til eksterne brukere i tillegg til politiske møter og diverse kulturaktiviteter.

Ås kulturhus har kultur- og foredragsvirksomhet i kinoteateret med ca 500 sitteplasser, og mindre arrangementer i foajéen. Det er foretatt oppgraderingstiltak i kinoteateret og garderobene, og foajéen er utviklet til en mer fleksibel og tilrettelagt arena for varierte aktiviteter. Kulturhuset samarbeider tett med kulturskolen og biblioteket om en rekke større arrangementer.

Ås kinoteater har utviklet et mangfoldig og populært utvalg av tilbud som treffer ulike brukergrupper. Filmfremvisninger har et økende besøkstall, og det forventes at økningen fortsetter.

Kulturskole

Kulturskolen i Ås holder en høy kvalitet og bredde og er tidligere utnevnt til Årets kulturskolekommune, i tillegg til status som nasjonalt eksempel mht arbeid for inkludering. Den har i dag 1200 elevplasser fordelt på aktivitetstilbud, skoletilbud og fordypningstilbud innenfor områdene musikk, dans, innovasjon, teater, digitale fag og visuell kunst. Det legges vekt på å utvikle nye tilbud tilpasset barn og unges kulturaktivitet idag.

Kulturskolen driver Kulturelt ressurscenter med Ås internasjonale kultursenter og jobber for inkludering, møteplasser og tiltak for alle innbyggerne. Ås er direktekommune i Den kulturelle skolesekken kulturskolen driver ordningen. I samarbeid med Viken fylkeskommune, høgskoler, institusjoner og deltakerkommunene driver Kulturskolen i Ås talentutviklingstiltakene UngMusikk og UngKunst. UngInnovasjon er under etablering. 38 av de 51 kommunene i Viken er inkludert i disse tiltakene.

Ås internasjonale kultursenter er en del av kulturskolens ressurscenter. Et hovedfokus her er tiltaket Xenofobia (frykten for det ukjente/fremmedfrykt) som bidrar til inkludering og motvirker utenforskap.

Ås kommune deltar i det nasjonale pilotprosjektet "Fremtidens kulturskole" som innebærer samarbeid om inkludering og motvirkning av utenforskap på tvers av kommunens tjenester.

Bibliotek

Kommunen har 2 bibliotek; Ås og Nordby. Bibliotek er en lovpålagt tjeneste som har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle. I tillegg skal biblioteket være en uavhengig

møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Ås kommunes lokalhistoriske arkiv tar vare på minnene om alt som har gjort Ås til det stedet det er i dag. Arkivet sikrer at avlevert materiale fra privatpersoner, organisasjoner, bedrifter, lag og foreninger blir forskriftsmessig ordnet og oppbevart.

Ungdomshus

Ungdomshusene Midtgard og Rudolf har lokaler i henholdsvis Ås sentrum og i Nordby og driver gratis lavterskeltilbud for alle ungdommer i alderen 13-18 år alle ettermiddager mandag til fredag.

Idrett

Idrett er en viktig del av aktivitetstilbudet i Ås kommune. De ulike idrettsgrenene har organisert seg i idrettsrådet som ivaretar kontakten med de ulike enhetene i kommunen. Ås kommune har møter med idrettsrådet minst to ganger i året.

Kommunens utgifter og ansvar for forvaltning av idrettsanleggene (funksjon 381) ligger til tjenesteområde Eiendomsforvaltning.

Innbyggertorg

Enhet Kultur, idrett og frivillighet har ansvaret for innbyggertorget i rådhusets underetasje. Innbyggertorget er et knutepunkt for informasjon, råd og veiledning om kommunens tjenester. Det er også en møteplass som skal fremme samarbeid mellom innbyggere, lag og foreninger, næringsliv og kommunen. Innbyggertorget tilbyr også, via frivilligheten, en åpen møteplass for flyktninger en kveld i uken.

På innbyggertorget treffer du ansatte fra innbyggjerservice (tidligere servicetorget), kommunikasjonsavdelingen, frivilligsentralen og "fellesskaperen". I tillegg jobbes det med å utvikle popup-kontor der ulike kommunale tjenester skal tilby en kontaktflate med innbyggerne.

Utvikling og utfordringer

Tjenesteområdet har vært sterkt rammet av pandemien, noe som har preget både muligheten til å gjennomføre tjenestene som planlagt, og dermed den økonomiske situasjonen med mindreinntekt. Mange utviklingstiltak er stilt i ventemodus. Kulturskolen, innbyggertorget og kulturhuset har vært særlig rammet av situasjonen. Det tar tid å komme tilbake til deltaker- og publikumstallene fra før pandemien.

Kulturhus/Kino

I 2022 har det vært stort aktivitet i kulturhuset, med stigende besøk på arrangementer, utstillinger og kinofremvisninger. Gjennom bruk av statlige koronamidler gjennomføres et prosjekt for å få ventilasjon og inngang/rømningsvei i underetasjen under kinoteateret. Kulturhusets foajé er etablert som et fleksibelt og hyggelig rom, som brukes til arrangementer og som vestibyle med bar eller kiosk foran kulturarrangementer og kinofremvisninger.

Kulturskole

Kulturskolens aktivitetstilbud, skoletilbud og fordypningstilbud har vært sterkt hemmet av pandemien, og en redusert oppslutning blant både barn, unge og voksne er fortsatt merkbar. I tillegg påvirker en for tiden vanskeligere privatøkonomi muligheten for at alle skal kunne delta i tilbudene. Et for tiden lavere antall elever fører til mindre inntekter og ca 10% budsjettreduksjon.

Kulturskolen drifter Ås kulturelle ressurscenter hvor formålet er å jobbe for inkludering av alle innbyggerne i kommunen med kultur som verktøy. Kulturskolen drifter de eksternt finansierte

interkommunale talentutviklingsprogrammene UngKunst og UngMusikk i samarbeid med Viken fylkeskommune og nasjonale institusjoner. UngInnovasjon er under etablering. Disse har hatt en utvikling og vekst de siste årene. UngMusikk har avtale om tilbud i alle de 36 kommuner, 12 videregående skole med musikklinjer og 4 folkehøgskoler. Et tilbud til ca 13.000 musikkelever.

Ås kommune deltar i det nasjonale pilotprosjektet "Fremtidens kulturskole" som innebærer samarbeid om inkludering og motvirkning av utenforskap på tvers av kommunens tjenester.

Alle disse tiltakene er av stor verdi for barn og unge og for alle andre innbyggere i Ås.

Ungdomshus

Ungdomshusene Rudolf og Midtgard har 724 unike brukere, noe som vurderes å være et høyt besøkstall. I februar åpnet Midtgard i nytt hus i Langbakken, med en utforming tilpasset målgruppa.

Senhøsten 2022 innvilget politikerne i Ås 100 000,- til ungdomstiltak i Nordbygda. Deler av disse pengene ble brukt til å gjøre Rudolf mer attraktivt for ungdommene i nærmiljøet.

Målet for ungdomshusene er å være en arena som har tilgjengelighet gjennom året. Brukermedvirkning står sterkt når ungdomshusene lager månedsplaner og planlegger aktiviteter utenfor ungdomshusene. Ungdommen er selv med og foreslår hvilke aktiviteter det satses på. I tillegg til åpent tilbud mandag til fredag, har det også vært arrangert turer og andre aktiviteter som på badeland, paintball, slalomtur, megazone. Turene er i hovedsak basert på midler fra Frifond og egenandelen er lav.

Bibliotek

Bibliotekene er i 2022 på vei tilbake til normal drift etter pandemien. Brukerne setter stor pris på arrangementene, og både bokprat, språkkafé og forfattertreff er godt besøkt. Det er merkbart at NMBU har fått flere studenter, leseplassene både i Ås og Nordby er ettertraktet. På grunn av store kutt de siste årene er åpningstiden sterkt redusert, særlig i Ås, og utadrettet virksomhet mot skoler og barnehager er opphørt. Bokbudsjettet er halvert, noe som gir utslag på utlånstall både for barn og voksne.

Innbyggertorget

Innbyggertorget er etablert i rådhusets underetasje, og består av innbygger-service, frivilligsentral, kommunikasjonsavdelingen og ledelse av ulike innbyggerrelaterte prosjekter. Møtearenaen har begynt å utvikle seg etter en treg start på grunn av nedstenging og pandemi. Innbyggerne har for eksempel det siste året hatt tilbud om digital veiledning som et drop-in tilbud to ganger i uken. Flere lag og foreninger bruker lokalene som møtested. Innbygger-service sliter imidlertid med et dårlig fungerende telefonsystem og det brukes en del ressurser og tid et system som fungerer dårlig, dette kan til tider være en frustrasjon for ansatte internt i kommunen og for innbyggerne.

I 2022 feiret vi frivillighetens år. Både på innbyggertorget med frivilligsentralen og på arrangementer rundt i kommunen ble frivilligheten og frivillighetens år markert.

Idrett

Idretten har tatt godt imot ny idrettshall som er bygd i Ås sentrum. Kommunen har startet opp et arbeidet med å lage en kommunedelplan for idrett, friluftsliv og nærmiljø. Kommunedelplanen er planlagt ferdig i april 2024. Her blir det lagt stor vekst på medvirkning fra innbyggerne. Her blir det også lagt frem en tiltaksplan.

Sommerskole

Kulturskolen har gjennomført aktivitetstilbud i sommerferien og andre skoleferier i 2022.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Kultur-,idrett- og fritidstjenester	32 477	34 506	33 602	34 405	-101	-0,3 %
Sum	32 477	34 506	33 602	34 405	-101	-0,3 %

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet viser et merforbruk på 0,1 mill. kr. Prognose meldt per oktober var balanse.

I 2. tertial ble tjenesten tilført 0,25 mill. kr til økte strømkostnader til kirken og 0,955 mill. kr i tilskudd og forskuttering av mva til Vinterbro Brett og Rulleklubb.

Tjenesteområdet merker fortsatt ettervirkningene av pandemien gjennom lavere deltakelse på aktiviteter, frivillig arbeid, kulturskoleelever og publikum på arrangementer. Dette fører til mindreinntekt. Tjenesteområdet har lyktes med å kompensere tap av inntekter med reduserte kostnader. Flyktningssituasjonen har preget mange av tjenestene ved mange ekstraordinære tiltak og aktiviteter. Dette gir merkostnader, men også inntekter gjennom ekstra eksterne tilskudd.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Bibliotek nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr *)	339	345	291	312	323
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	1 999	2 229	2 568	2 665	2 874
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B) *)	913	1 025	1 209	1 407	1 422
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner (B) **)	432	446	632	577	686
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B) *)	2 557	3 539	2 575	2 326	2 925
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter (B)	0,7 %	0,7 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %
Produktivitet					
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B) *)	23 783	22 944	23 346	25 764	24 350
Dekningsgrad					
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	3,5 %	3,9 %	2,9 %	2,8 %	3,2 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	23,9 %	23,5 %	12,6 %	10,2 %	13,3 %
Døpte i prosent av antall fødte (B)	34,9 %	40,6 %	61,8 %	49,8 %	59,5 %
Konfirmerte i prosent av 15-åringer (B)	35,2 %	36,9 %	52,0 %	41,7 %	52,9 %
Medlem og tilhørende i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	52,8 %	51,3 %	69,1 %	59,3 %	66,8 %
Kvalitet					
Årlig totale åpningstimer i kommunale fritidssenter per 1000 innbyggere 6-20 år	470	457	547	680	575

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger har økt fra 2021 og 2022. Ås kommune har likevel lavere kostnader enn gjennomsnittet av de øvrige gruppene. Kostnadsnivået gikk ned som følge av pandemien i 2020. I 2022 har kostnadsnivået økt, og kommunen er på vei tilbake på samme nivå som før pandemien.

Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler har økt i 2022, og ligger over nivå sammenlignet med de øvrige gruppene. Utgifter til aktivitetstilbud for barn og unge er økt betydelig, Ås kommune har likevel lavere utgifter enn øvrige gjennomsnitt.

Netto driftsutgifter til bibliotek er noe økt fra 2021 til 2022. Kostnadsnivået ligger høyere enn snittet for de øvrige gruppene.

Utgiftene til funksjon 390 Den norske kirke og 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier, er betydelig lavere i Ås enn gjennomsnittet i øvrige kommunegrupper.

Dekningsgrad

Ås kommune har nesten dobbelt så stor andel elever av 6-15 år i kommunens kulturskole som øvrige grupper hva gjelder deltakelse i musikk og kulturskoler. Andel i 2022 er på nærmere 23,5 %, mot 12,6 % i kostraggruppe 09.

Andelen døpte, konfirmerte og medlemmer i Den norske kirke er lavere i Ås enn i gjennomsnittet av øvrige kommunegrupper.

Kommunehelse

Tjenesteområdebeskrivelse

I Ås kommune er Forebyggende helsetjenester organisert i virksomhet Barn, unge og familier. Enheten samarbeider nært med de andre tjenestene i kommunen som jobber med barn og unge for å bidra til trygg og god oppvekst i Ås kommune. Forebyggende helsetjeneste består av svangerskapsoppfølging, helsestasjon, skolehelse, ungdoms- og studenthelse, fysioterapi og ergoterapi til barn og unge. 8,8 stillinger er finansiert av eksterne midler fra staten og samarbeidsmidler fra SiÅs og NMBU. Barne- og ungdomsteamet som er organisert i en annen enhet, kostnadsføres også her.

I 2022 har tjenesten hatt fokus på å drifte ordinært, samtidig som enheten har vært med på en rekke kompetansehevende tiltak for å systematisere arbeidet med brukergruppen. Spesielt innen for rus og psykiske vansker/lidelser har man utviklet arbeidsmetoder og verktøy.

Krigen i Europa har medført et større antall flyktninger til Norge og Ås. Forebyggende helsetjenester har bidratt i mottak av flyktninger og gjennomført helseundersøkelser på barn og voksne som er ankommet Ås kommune, samt fulgt opp barn i velkomstklassene i Ås kommune.

Budsjettet består av en rekke prosjektmidler, de største prosjektene er som følger:

- 1321 – Tilskudd fra Viken fylkeskommune til deler av driften på Ås VGS
- 1323 – Samarbeidsmidler fra SiÅs og NMBU
- 1327 – Styrking av skolehelsetjenesten og helsestasjonstjenesten (Helsedirektoratet)
- 1332 – Fremme god helse og trivsel blant studenter og forebygge problemer knyttet til rusmiddelbruk

Utvikling og utfordringer

Stimulering av fastlegeordningen

Ås har hatt en stabil fastlegeordning over år. Flere av de privatpraktiserende fastlegene i kommunen nærmer seg pensjonsalder. Ved siste annonsering lyktes man ikke å ansette i privat hjemmel. Fastlegesituasjonen i Norge er krevende totalt sett, noe det jobbes med for å løse fra myndighetene. I påvente av de konkrete tiltakene nasjonalt jobber kommunen med legeplanen for å sikre framtidig rekruttering av fastleger. Man ser at det å ha en kombinasjon av privat praktiserende fastleger og fastansatte fastleger antas å være den mest bærekraftige løsningen for fremtiden. Dette sammen med ulike samarbeidsordninger med de ulike private hjemlene, noe legeplanen vil beskrive nærmere.

Forebyggende helsetjenester

Forebyggende helsetjenester erfarer stabile fødselstall, 189 fødsler i 2022 mot 206 i 2021. Samtidig er det et økende antall barn, ungdom, studenter og familier som trenger oppfølging utover de ordinære konsultasjonene. Nye verktøy og metoder som FIT (feedback informerte tjenester), BTI (bedre tverrfaglig innsats) og EPDS (Edinburgh postnatal depresjonsskår) er med på å avdekke dette. Det har lenge vært rekrutteringsutfordringer av helsepersonell, dette gjelder særlig helsesykepleier i skole og på helsestasjonen. Dette har ført til at man har rekruttert helsesykepleierstudenter i stilling som helsesykepleier, noe som medførte lavere bemanning i enkelte perioder grunnet studier. For å sikre en forutsigbar og robust drift besluttet man å sammenslå de to helsestasjonene fra høsten 2022 og frem mot jul. I desember 2022 ble det politisk vedtatt at denne samlokaliseringen skal gjøres permanent. Mangel på helsepersonell har ført til at enheten har et lite etterslep på 2-og 4 års-kontroller, samt helsekontroll av 1.klassingene.

I 2021 inngikk Ås kommune en samarbeidsavtale med NMBU og SiÅs om helsetjenester til ungdom og studenter. For å klare å imøtekomme at nærmere 1000 nye studenter med samme ressursinnsats har Forebyggende helsetjenester igangsatt ulike gruppeveiledninger og laget undervisningsfilmer om temaer som eksamensangst, hygiene mm. Tilbudene har vært godt besøkt og fått positive tilbakemeldinger. Til tross for effektiviseringsgrep har studentene høsten 2022 måttet vente opp mot 3 måneders ventetid på psykisk kartleggingsamtale. Enheten opplever stor pågang ved Ungdom- og studenthelsetjenesten. Fra høsten 2022 besluttet man registrere fordelingen av hvem som bruker tjenesten av studenter ved NMBU og lokalungdom. Fordelingen viser seg å være ca 70% studenter og 30% lokalungdom, av disse var 82% av brukerne jenter og 18% var gutter.

I løpet av 2022 har antall barn med sammensatte behov, herunder å ha behov for ergoterapi- og fysioterapitjenester, vært økende. Det statistiske tallet fra 2021 til 2022 viser en nedgang, fra 42 barn til 39. Allikevel har kompleksiteten i barnas problematikk vært økende. I 2022 har økt fra 3 til 7 brukere med omfattende/svært omfattende behov. Teamet følger opp 17 førskolebarn og 8 barn er under 3 år. Mange har komplekse diagnoser, slik at noen få barn legger beslag på mye av teamets ressurser, og vil være tilknyttet teamet med høy prioritet i lang tid.

Fra 01.07.2022 ble kommunen pålagt å ha en rådgivende enhet for russaker i kommunen. Forebyggende helsetjenester har bidratt inn i dette arbeidet med utarbeidelse av rutine og retningslinje, samt avgitt personell til gjennomføring av den nye lovpålagte oppgaven.

Utviklingsområder for 2023:

- Videreutvikle systemarbeidet internt i Forebyggende helsetjenester og sammen med andre samarbeidspartnere i kommunen.
- Kompetanseheving for å øke ansattes kunnskap hva gjelder å kartlegge uro og gi systematisk hjelp

- Implementere brukermedvirkning i deler av enheten via FIT
- Utvikle og igangsette gruppetilbud for gravide, foreldre og studenter for å imøtekomme innbyggernes behov på en effektiv og forsvarlig måte.

Barne- og ungdomsteamet, enhet Innsats og koordinering

Barne- og ungdomsteamet har en bredt sammensatt faggruppe, som gir veiledning og støttesamtaler til barn, ungdom og familier. Målet er å være et lavterskeltilbud som er lett tilgjengelig for innbyggerne. Teamet mottar i snitt ca 3 -5 nye henvendelser hver uke. I 2022 har man erfart en økning i henvendelser som handler om barn og unge som strever med angst og fobier, samt henvendelser om bekymringsfullt fravær i skolen. Man erfarer en stor pågang av barn og unge som er i behov av oppfølging fra psykolog, og at ressursen på 0,5 årsverk er for lite til å imøtekomme behovene. Et annet tilbud teamet tilbyr er Ungdomslos. Ungdomslosen er en treårig prosjektstilling, som skal forebygge frafall og utenforskap. Målgruppen er elever på ungdomsskolen til elever i videregående utdanning og opplæring. Stillingen har direkte oppfølging av ungdom som sliter med skolegangen, i tillegg til å ha stor fokus på systemnivå i saker som gjelder skolefravær. I tillegg til individuelle samtaler holder teamet mange ulike foreldreveiledningskurs jevnlig gjennom året.

I 2022 har teamet tatt i bruk FIT som står for feedbackinformed treatment. Målet er å sikre at den hjelpen som gis faktisk hjelper gjennom å sikre systematisk brukermedvirkning.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunehelse	89 042	84 325	74 773	85 011	687	0,8 %
Sum	89 042	84 325	74 773	85 011	687	0,8 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet har et mindreforbruk på 0,69 mill. kr ved årets utgang. I oktober tilsa prognosene balanse.

Tjenesten har gjennom året fått tilført 10,2 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr som følge av økte kostnader til fastleigeordningen og 8,8 mill. kr til drift av Koronasenteret, økte utgifter til renhold og FDV for å håndtere pandemien. Øvrige budsjettendringer er tekniske justeringer.

Det er regnskapsført 8,7 mill. kr i koronarelaterte utgifter.

Sluttoppgjøret for vertskommunesamarbeidet Follo medisinske senter endte med et merforbruk på 17,2 mill. kr, hvorav Ås sin andel utgjør 3,4 mill. kr. Av dette er 1,1 mill. kr koronarelaterte utgifter som må sees i sammenheng med statlig kompensasjon for koronautgifter til kommunen på sentrale poster. Det jobbes aktivt med å redusere merforbruket og det er satt i gang et arbeid med å evaluere avtalen mellom samarbeidskommunene. Mindreforbruk på andre områder demmer opp for merforbruket knyttet til vertskommunesamarbeidet.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Befolkning					
Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	21,5	22,1		24,6	
Prioritet					
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger (B) *) **)	2 395	2 436	2 914	2 526	2 857
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B) *) **)	7 252	5 823	3 810	3 706	3 658
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B) *) **)	27 180	22 461	15 319	14 672	14 503
Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B) *) **)	323	0	109	170	150
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B) *) **)	476	290	546	837	588
Oppvekst og levekår					
Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere	12,0				
Oppvekst og levekår - Inntektsulikhet, P90/P10	2,9				
Oppvekst og levekår - Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	16,0				
Oppvekst og levekår - Trives på skolen, 10. klasse	83,0	84,0		85,0	
Oppvekst og levekår - Vedvarende lavinntekt (husholdninger) (0-17 år) (EU60)	10,6				
Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	82,0				
Produktivitet					
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (khelse+plo)	4,6	3,9	4,4	3,6	4,7
Dekningsgrad					
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn (B)	129,1 %	95,4 %	106,9 %	94,1 %	99,7 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	81,6 %	93,2 %	95,1 %	97,8 %	97,4 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder (B)	87,2 %	123,9 %	97,1 %	99,6 %	98,0 %
Reservekapasitet fastlege (B)	102,3	100,7	99,3	100,9	100,5
Miljø					
Miljø - Fornøyd m/ lokalmiljøet. Ungdata - Litt eller svært fornøyd, andel (prosent, standardisert)		64,0		67,0	
Miljø, skader og ulykker - Fritidsorganisasjon. Ungdata		61,0		57,0	
Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning	100,0				
Helserelatert adferd					
Helserelatert atferd - Lite fysisk aktive. Ungdata		11,0		14,0	
Helserelatert atferd - Røyking, kvinner	2,3 %				
Helsetilstand					
Helsetilstand - Forventet levealder, kvinner	84,9				
Helsetilstand - Forventet levealder, menn	81,6				
Helsetilstand - Hjerte- og karsykdom	15,3				

Helsetilstand - Overvekt og fedme, 17 år	19,0	20,0		21,0	
Helsetilstand - Psykiske sympt./lidelser	144,0				
Helsetilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder	6,20				
Helsetilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år	96,0				
Andre nøkkeltall					
Gjennomsnittlig listelengde (B)	1 130,7	1 135,5	983,8	1 107,4	993,8
Kommunekasse					
Netto driftsutgifter per innbygger (241) diagnose behandling re-/habilitering (B) (Kommunekasse *) **)	2 262	2 436	2 897	2 527	2 849

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering per innbygger(241) er i 2022 er omtrent som i 2021. Kostnadsnivået per innbygger er lavere enn kostragruppe 09, Viken og Landet.

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger (232) er økte betydelig fra 2020 til 2021. Dette skyldtes at Ås kommune førte utgifter til korona testsenter på denne Kostrafunksjonen. Det er også i 2022 ført utgifter til korona testsenter på denne funksjonen, men ikke i samme grad som foregående år. Kostnadsnivået har følgelig gått ned i 2022 sammen lignet med 2021, men kommune ligger fortsatt over nivå før pandemien og sammenligningsgruppene. Det blir vanskelig å sammenligne kommunens utgifter i 2022 mot tidligere år, samt at det også er vanskelig å sammenligne resultatet mot gjennomsnittet av andre kommunegrupper, da det vil være stor variasjon i hvordan Koronarelaterte kostnader er ført i ulike kommuner.

Dekningsgrad

Andelen barn som har gjennomført helseundersøkelse ved 2-3 års alder og innen utgangen av 1.skoletrinn er på 95,4 %.

Reservekapasiteten hos fastlegene ble redusert fra 2020 til 2021. Dette handlet om en omfordeling av pasientlistene til fastlegene i Ås og noe reduksjon av den totale kapasiteten. Reservekapasiteten i 2022 har gått noe ned fra 2021, og ligger på 100,7. Det jobbes med en legeplan som vil planlegge fastelegedekning i tråd med befolkningsveksten i Ås. Dersom nøkkeltallet er over 100 er det ledig kapasitet. I realiteten er det nå marginalt over 100 og ingen ledig kapasitet.

Barnevern

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter følgende resultatområder:

- 244 Barneverntjeneste
- 251 Barneverntiltak, når barnet ikke er plassert av barnevernet
- 252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet.

I Ås kommune er barnevernstjenesten organisert i virksomhet Barn, unge og familier. Barneverntjenesten samarbeider nært med de andre tjenestene i kommunen som jobber med barn og unge for å bidra til trygg og god oppvekst i Ås kommune.

Barneverntjenesten jobber med å gi gode og forsvarlige tjenester, øke kompetansen, effektiviteten og opprettholde økonomisk kontroll. Barneverntjenesten har overholdt lovkrav, jobbet med rutiner og internkontroll og ble nummer 3 på Kommunebarometeret i egen sektor.

Barneverntjenesten har 26 stillingshjemler fordelt på fire team, samt stabsfunksjoner. Barneverntjenesten er i tillegg ansvarlig for ca. 60 oppdragstakere til enhver tid. Oppdragstakere er fosterhjem, besøkshjem, støttekontakter, tilsynsførere o.l.

01.01.22 ble Barnevernreformen igangsatt og den 01.01.23 ble ny barnevernlov iverksatt. Dette har i stor grad vært førende for det barneverntjenesten har hatt fokus på i 2022.

Utvikling og utfordringer

Barneverntjenestens arbeid

Barneverntjenestens primær oppgaver er i ta imot, vurdere og undersøke bekymringsmeldinger, samt igangsette hjelpetiltak i samarbeid med barn og foreldre der det er nødvendig. Barneverntjenesten kan også fremme saker for nemnda/retten der man vurderer at det er nødvendig.

Barneverntjenesten har de siste årene mottatt følgende antall bekymringsmeldinger:

Ås kommune	2018	2019	2020	2021	2022
Bekymringsmeldinger	276	410	366	399	375

Bekymringsmeldingenes innhold kan handle om vold, kriminalitet, psykisk helse, seksuelle overgrep, rusmisbruk, manglende foreldreferdigheter, konflikter, barnets atferd/kriminalitet, foreldrenes manglende oppfølging av barnet og flere andre utfordringer som handler om barnets omsorgssituasjon. Siste halvår i 2021 så barneverntjenesten en økning av meldinger som omhandlet fysisk og psykisk vold, samt psykiske problemer. I 2022 har andelen meldinger om foreldre med psykisk problemer gått ned, men antall meldinger om fysisk og psykisk vold mot barn og eller mellom foreldre har fortsatt å øke. Dette er komplekse saker som er svært ressurskrevende.

Antall barn og familier som til enhver tid har mottatt hjelpetiltak (tiltak i hjemmet som gis i samarbeid med familien) har holdt seg stabilt. Dette er kontinuering ca 100 barn.

Ås kommune ved barneverntjenesten har til enhver tid omsorg og ansvar for barn og unge som av ulike grunner ikke kan bo hjemme. Barn og ungdom som kommunen har omsorgen for og som bor i fosterhjem kommer fra hjemmeforhold som over tid har vært skadelig for dem. Barnevernet kan tilby to typer institusjoner. En type er faglig rustet for å gi trygge og gode omsorgsbetingelser. Den andre typen er tilrettelagt for å hjelpe ungdom som strever med alvorlig og gjentakende vold, kriminalitet og/eller rus.

Ås barneverntjeneste har et tilsynsansvar for alle barn og unge som bor i fosterhjem i kommunen. Dette gjelder også for barn og unge som er flyttet i fosterhjem hit av andre kommuner.

I Ås er det flere barn og unge som av ulike årsaker ikke kan bo hjemme. Ås kommune hadde ved utgangen av 2022 omsorgen for 25 barn etter dom fra rettsapparatet, i tillegg bodde 6 barn i fosterhjem

eller i omsorgsinstitusjon etter samtykke fra foreldrene. I tillegg har 3 barn og ungdom hatt kortere opphold på institusjon i løpet av året. Barneverntjenesten hadde ved utgangen av 2022 ettervernstilltak for 10 unge voksne i aldersgruppa 18 - 25 år.

Barnevernreform og økonomiske konsekvenser:

I 2022 ble Barnevernreformen igangsatt og med den blant annet økte egenandeler for bruk av institusjon, beredskapshjem og statlige fosterhjem, samt bortfall av refusjon for høye utgifter til ordinære fosterhjem. Reformen gav kommunen økte overføringer fra staten, men den har ikke vært fullfinansiert.

Barneverntjenesten hadde i 2022 et merforbruk på ca 2 millioner. Årsaken til dette er i hovedsak utgifter til barn plassert på institusjon, beredskapshjem og i forsterket fosterhjem.

Utvikling og utfordringer:

Barnevernreformen har gitt barneverntjenesten flere oppgaver å løse, samt økte kostnader når barn og unge av ulike årsaker ikke kan bo hjemme. Barneverntjenesten igangsetter mange tiltak for å forebygge at barn må flyttes ut av hjemmet, eller at de så raskt som mulig kan flytte hjem igjen.

Barneverntjenesten erfarer at noen ungdommer med store psykiske vansker ikke får den hjelpen de trenger i psykiatrien og barneverntjenesten og andre kommunale tjenester blir sittende med ansvaret sammen med foreldrene. Dette er en økende trend.

Mange av kostnadene i barnevernssaker har barneverntjenesten lite påvirkningsmuligheter på. For eksempel er prosessen frem til en omsorgsovertagelse svært kostnadskreven. Da skal alle hjelpetiltak være vurdert og/eller utprøvd, i tillegg må barneverntjenesten bære kostnadene til sakkyndige og egne saksomkostninger. Videre bærer barneverntjenesten alle kostnader knyttet til barnet, herunder fosterhjem, dekning av utgifter til samvær med mer frem til barnet er 18 år, eventuelt videre tiltak til ungdommen fyller 25 år.

Barneverntjenesten jobber aktivt med å tilby barn og familier riktig og god hjelp så tidlig som mulig, for å gjøre foreldrene i stand til selv å gi barnet forsvarlig omsorg. Majoriteten av de familiene barneverntjenesten er i kontakt med trenger bred innsats fra hele kommunen. Økt tverrfaglig og koordinert innsats (BTI) mellom de kommunale tjenestene bidrar til at familiene erfarer bedre hjelp fra kommunen og at barneverntjenesten kan redusere sin innsats. Tidlig innsats fra alle som jobber med barn, unge og deres familier er avgjørende for hvor mye ressurser barneverntjenesten må bruke i fremtiden.

01.01.23 ble ny barnevernlov iverksatt. Implementering og opplæring i denne vil kreve mye av ansatte og vil være et kontinuerlig arbeid fremover. I loven kommer det også kompetansekrav til ansatte som master innen 2031. Lovkravet inneholder en overgangsordning, men den krever videreutdanning på masternivå samt flere års erfaring fra arbeid i barneverntjeneste. Lovkravet vil uansett utfordre kapasiteten i stor grad i tjenesten dersom det ikke tilføres ressurser og midler til gjennomføring.

Fokusområder for 2023:

- Fortsette implementering av de nye oppgavene som ble overført fra stat til kommune gjennom Barnevernsreformen.
- Implementering av ny barnevernlov, samt krav om å implementere rettspraksis fra Høyesterett og Den europeiske menneskerettighetsdomstolen. Dette krever kontinuerlig kompetanseheving av alle ansattes juridiske kompetanse og forståelse.

- Plan for gjennomføring av kompetansekrav samt plan for økt avlønning i henhold til ansattes kompetanse.
- Øke tverrfaglig innsats og samarbeid med andre tjenester i kommunen og med spesialisthelsetjenesten. Målet er å styrke den tverrfaglige, systematiske innsatsen overfor barn, unge og familier, slik at man dreier innsatsen til å være forebyggende.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Barnevern	37 523	48 855	44 978	46 610	-2 246	-4,8 %
Sum	37 523	48 855	44 978	46 610	-2 246	-4,8 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet har et merforbruk på 2,2 mill. kr ved årets slutt. I 2. tertial ble det varslet om et merforbruk ved årets utgang på 1,5 mill. kr. I oktober ble prognosen justert til 1,7 mill. kr.

Merforbruket skyldes i all hovedsak økte egenandeler for bruk av institusjon, beredskapshjem og statlige fosterhjem, samt bortfall av refusjon for utgifter til ordinære fosterhjem. Barnevernreformen ble igangsatt i 2022 og gav kommunen økte overføringer fra staten, uten at reformen har vært fullfinansiert.

Konsulent er leid inn som følge av økt sykefravær samt større arbeidsmengde som følge av effekter etter korona. Tjenesteområdet har regnskapsført 0,7 mill. kr i koronarelaterte utgifter.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B) *) **)	9 706	11 262	13 485	12 794	13 488
Produktivitet					
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	93,0 %	95,0 %	90,0 %	92,0 %	91,0 %
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) *)	392 846	430 585	522 831	555 931	512 360
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) *)	44 434	46 989	57 911	54 496	56 043
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak *)	114 803	119 465	216 932	207 215	208 613
Dekningsgrad					
0-17 år Hjelpetiltak andel barn med barnevernstiltak i løpet av året (prosent)	3,6 %	3,8 %	2,8 %	2,8 %	2,9 %
Andel meldinger som går til undersøkelse	46,6 %	51,3 %	46,2 %	47,0 %	46,6 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	4,5 %	5,2 %	4,0 %	4,0 %	3,9 %
Kvalitet					
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år (B)	5,6	5,3	5,2	5,4	5,6

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Ås kommunes netto driftsutgifter til barneverntjenesten viser økte kostnader fra 2021 til 2022. Utgiftsnivået er likevel betydelig lavere enn gjennomsnittet av kommunegruppe 09, Viken og landet uten Oslo. Økte behov i tjenesten knyttet til bruk av institusjonsplassering og omsorgsoverdragelser har gitt økte kostnader.

Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak viser en liten økning i kostnadsnivå fra 2021 til 2022. Dette er likevel betydelig lavere enn sammenlikningsgruppen.

Dekningsgrad

Andelen barn med barnevernstiltak er noe høyere enn gjennomsnittet av øvrige kommuner. Andelen meldinger som går til videre undersøkelser har fra 2021 til 2022 gått fra litt under halvparten til litt over halvparten.

Sosiale og arbeidsrettede tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesten har sju resultatområder: 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 tilbud til personer med rusproblemer, 273 kommunale sysselsettingstiltak, 275 introduksjonsordningen, 276 kvalifiseringsordningen, 281 ytelser til livsopphold og 283 bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig.

Arbeidsrettet oppfølging etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Ås kommune yter arbeidsrettet oppfølging til alle som søker økonomisk sosialhjelp etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Den arbeidsrettede oppfølgingen består av råd og veiledning, samt praktisk bistand til enten å beholde arbeid, skaffe arbeid eller øke deltakelse eller mål om arbeid på sikt. I tillegg er andre mål å bedre levekårene for vanskeligstilte og ivareta barn og unges særskilte behov.

Etter grundig kartlegging og veiledning er ofte utbetaling av ytelser til livsopphold for kortere eller lengre perioder et resultat. Brukerne har enten sosialhjelp som hovedinntektskilde eller som suppleringsytelse. Ytelsen er subsidær og er samfunnets nedre sikkerhetsnett, det vil si at alle andre muligheter for selvforsørgelse skal være prøvd. Kommunen følger statens veiledende satser for livsopphold og kommunestyret har i K-60/20 vedtatt enkelte reduserte satser for utmåling av sosialhjelp.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er en del av Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Målet er å fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet ved hjelp av tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging - også i tilfeller der veien fram kan være relativt lang og usikker. Kvalifiseringsprogrammet skal inneholde arbeidsrettede tiltak og arbeidssøking og kan inneholde tiltak som kan være med på å støtte opp under og forberede overgang til arbeid.

Flyktningetjenesten

Flyktningetjenesten samarbeider tett med Ås læringscenter om å tilby nyankomne flyktninger introduksjonsprogrammet. Programmet er for de flyktingene og deres familiegjenforente som har behov for grunnleggende kvalifisering. Målet er at de skal lære seg norsk og komme raskt ut i arbeid eller utdanning.

Boligtildelingsutvalget

Ås kommune har et boligtildelingsutvalg. Boligtildelingsutvalget behandler søknader om leie av

kommunal bolig etter vilkårene fastsatt i kommunens boligpolitiske plan og skal dessuten ha en totaloversikt over kommunens boligsosiale arbeide.

Rusomsorg

Hjemmeboende som har et rusmiddelproblem skal få nødvendig bistand slik at de oppnår størst mulig grad av trygghet, selvstendighet og livskvalitet. Tjenesten består av praktisk bistand og opplæring, saksbehandling, råd og veiledning, samtaler med ruskonsulent, henvisning til spesialisthelsetjenesten, pårørendesamtaler m.m.

Utvikling og utfordringer

Utvikling:

Arbeidsmarkedet

Det ventes høy omstillingstakt i arbeidslivet framover på grunn av teknologisk utvikling, globalisering og det grønne skiftet. Det innebærer at folk må regne med å skifte jobb oftere enn før, og kompetansen må oppdateres oftere.

På denne bakgrunn samarbeider NAV Ås med utdanningssektoren, f.eks. ungdomsskolene og Ås videregående skole om ulike tiltak for å øke de unges kompetanse om arbeidsmarkedet, samt for å forhindre frafall fra videregående opplæring.

En viktig oppgave for NAV vil bli å lette omstillingene. NAV må være godt forberedt på endringer og være i stand til å utvikle virksomheten og tjenester etter endrede behov. Det forutsetter høy og oppdatert spisskompetanse om arbeidsmarked og arbeidsinkludering, samt et bedre samarbeid med næringslivet og på tvers av sektorer.

For å møte disse utfordringene har NAV Ås i 2022 fortsatt med å prioritere ressurser til individuell jobbstøtte (IPS) og supported employment- (SE) metodikken slik at arbeidstilknytningen til personer med helsemessige og sammensatte utfordringer økes. Her har det også vært jobbet med videreutvikling av samarbeidet med fastlegene. I tillegg har NAV Ås jobbet kontinuerlig gjennom 2022 med å øke inkluderingskompetansen til alle veilederne ved kontoret. Nå er det ikke lenger raskeste vei til arbeid som vil være retningsgivende, men å sørge for mer stabil tilknytning til arbeidslivet.

Samarbeid på tvers av kommunegrensene

Arbeidsmarkedsutfordringene kjenner ikke kommunegrensene og på denne bakgrunn har NAV Ås videreutviklet samarbeidet med de andre NAV-kontorene i regionen. I 2022 har et virtuelt oppfølgingsteam gitt arbeidsrettet oppfølging digitalt til arbeidssøkere i regionen. Fra 2023 er teamet erstattet med et tilsvarende team på nasjonalt nivå.

Utfordringer:

Det ventes økte krav til effektivisering av offentlig sektor, og at NAV kan bli utfordret til å følge opp flere brukergrupper mot arbeid enn i dag.

På denne bakgrunn styrker og formaliserer NAV Ås samarbeidet med de arbeidsgivere/virksomheter som ønsker å inkludere arbeidssøkere fra NAV sine prioriterte målgrupper i tråd med NAV sitt strategiske rammeverk for markedsarbeid. NAV Ås bidrar til godt samarbeid med aktuelle tiltaksarrangører om inkluderingsarbeidet.

Flyktninger

Grunnet krigen i Ukraina har kommunen bosatt 121 flyktninger i 2022; hovedsakelig fra Ukraina, men

også fra andre konfliktområder. Det jobbes med å kartlegge deres ressurser slik at de raskt kan komme i gang med språkopplæring og arbeid. NAV har utviklet veiviseren "Veien til arbeid" som er et nyttig verktøy for det videre arbeidet.

Utvikling av innovasjonsevne

Forventningene til NAV vil endres framover, i takt med at folk får stadig bedre tjenester ellers i samfunnet. Det gjelder særlig forventninger til koordinerte tjenester i offentlig sektor. Det antas også at folk i økende grad vil forvente service og tjenester tilpasset sin situasjon og sitt behov.

På denne bakgrunn har NAV Ås gjennom 2022 arbeidet for å etablere en kultur for fornyelse og innovasjon. God innovasjonskultur kjennetegnes av aktiv involvering av medarbeidere og andre i innovasjonsarbeidet, tillit mellom medarbeidere på ulike nivåer, og ikke minst: vår evne til å løfte frem og teste ut idéer og vår evne til å justere og fornye vår praksis. Det nye innovasjonssenteret i Ås blir svært viktig i utviklingen av dette arbeidet.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Sosiale og arbeidsrettede tjenester	53 164	62 864	54 553	59 021	-3 843	-6,5 %
Sum	53 164	62 864	54 553	59 021	-3 843	-6,5 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesten har et merforbruk på 3,8 mill. kr ved årsslutt. I 2. tertial ble tjenesten tilført 3,5 mill. kr i økt kostnader til flyktninger fra Ukraina. Per oktober ble det varslet økt ressursbehov på 2,6 mill. kr til flyktninger fra Ukraina, som ved årsslutt ble 3,1 mill. kr i merforbruk. Merforbruket dekkes av økt integreringstilskudd på sentrale poster.

Det er regnskapsført 0,7 mill. kr i koronautgifter i 2022.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B) *) **)	881	1 295	1 828	1 677	1 858
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	3,9 %	4,4 %	4,8 %	5,4 %	5,2 %
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B) *) **)	4 352	4 930	6 269	5 957	6 456
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B) *) **)	555	550	473	548	698
Produktivitet					
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	66 821	68 394	55 214	64 789	56 910
Dekningsgrad					

Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	35,3 %	39,6 %	34,1 %	37,0 %	36,3 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år (B) **)	3,1 %	3,6 %	4,1 %	3,8 %	4,3 %
Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)	6,8	6,5	5,7	6,3	5,8
Andre nøkkeltall					
Bosatte flyktninger per 1000 innbyggere (B)	0,9	5,7	5,7	4,2	6,1
Flyktninger - Anmodning om bosetting - antall personer	19	120		5 765	
Flyktninger - Faktisk bosetting - antall personer	19	121		5 479	
Flyktninger - Faktisk bosetting - Prosent av anmodning (B)	100,0 %	100,8 %	94,7 %	95,0 %	89,0 %
Flyktninger - Vedtak om bosetting - antall personer	19	120		5 635	
Flyktninger - Vedtak om bosetting - Prosent av anmodning (B)	100,0 %	100,0 %	108,8 %	97,8 %	102,0 %
Innvandrere i arbeid (prosent)	68,0 %				
Innvandrere i prosent av befolkningen	19,7 %	20,3 %		17,4 %	
Tilskudd fra IMDi (kr)	20 236 878				

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år viser at Ås kommune har vesentlig lavere kostnader enn snittet for kostragruppe 09, Viken og Landet. Kostnadene er økt fra 2021 til 2022 i Ås og sammenligningsgruppene. Dette har sammenheng med økt mottak av flyktninger fra Ukraina.

Utgiftene til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid har også økt fra 2021 til 2022. Denne økningen henger også sammen med økt mottak av flyktninger fra Ukraina. Når det gjelder netto utgifter til personer med rusproblematikk er kostnadene i 2022 på samme nivå som i 2021.

Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har økt med 4,3 prosentpoeng fra 2021 til 2022. Relativt sett ligger nå Ås kommune over sammenlikningsgruppene.

Utbetaling pr mottaker er høyere enn gjennomsnittet. Dette har sannsynligvis reell sammenheng med høyere boutgifter i Ås sammenlignet med andre gjennomsnittskommuner i tillegg til lengre stønadslengde enn snittet. Stønadsutbetalingen per mnd er også høyere enn gjennomsnittet. Dette har også sannsynligvis reell sammenheng med høyere boutgifter i Ås sammenlignet med andre gjennomsnittskommuner.

Ås kommune gir stønad 1,1 mnd lengre enn snittet av andre kommuner i gruppe 09. Det jobbes med å identifisere tiltak som kan redusere stønadstiden da sosialhjelp er ment som en kortvarig ytelse.

Tjenester til hjemmeboende

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet hjemmeboende omfatter følgende resultatområder (KOSTRA funksjoner):

- 254 helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
- 243 tilbud til personer med rusproblemer
- 241 diagnose, behandling re-/habilitering
- 234 aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Tjenesteområdet hjemmeboende består av følgende enheter:

- Forvaltning innenfor hele helse -og omsorgs feltet - kartlegger og vurderer behovet og nivået på tjenester sammen med brukerne og tjenestene. Koordinering er en viktig funksjon og kommunens koordinerende enhet er organisert i forvaltning.
- Hjemmebaserte tjenester - består bl.a. av hjemmesykepleie, praktisk bistand, brukerstyr personlig assistanse (BPA), ambulerende rus og psykisk helsetjeneste, kommunens kriseteam
- Mestring og koordinering - fysio og ergoterapi tjeneste til voksne, samtaltjenesten, aktivitetssenter for hjemmeboende eldre, aktivitetssenter for personer med rus og psykisk helse utfordringer, frisklivssentralen, helseteknologi inkl velferdsteknologi, Flexible Assertive Community Treatment (FACT- team)
- Helse drift - kjøkken og vaskeri, sjåfør tjeneste, driftsteknikere, hjelpemiddel lager (korttidslager), adm alle leiebiler innenfor tjenesteområdet mm

Virksomhetens hovedmål er å gi nødvendige råd, veiledning og tjenester for at innbyggerne skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Velferdsteknologi er viktig i denne sammenheng.

Virksomheten har fokus på innbyggernes ressurser, brukermedvirkning og mestring.

Samhandling med andre internt i Ås og med eksterne aktører er avgjørende for å gi gode og sammenhengende tjenester til innbyggerne. Virksomheten gir tjenester fra de som trenger et enkelt hjelpemiddel somf.eks. trygghetsalarm til heldøgns helse og omsorgstjenester inkl lindrende behandling ved livets slutt.

Utarbeidede kriterier og nivå på tjenestene er avgjørende for å kunne gi riktige tjenester, til riktige personer og til rett tid. Målet med tjenestene skal være tydelig og utarbeides i samarbeid med den enkelte tjenestemottaker.

Utvikling og utfordringer

Virksomhetens utviklingsmål:

Innbyggere i Ås bor hjemme lengst mulig. Mestring, personens og nettverkets ressurser skal ha fokus.

De demografiske endringene Norge og Ås står overfor antas å føre til et press på de kommunale helse - og omsorgstjenestene. For å møte disse endringene og å sikre tilstrekkelige helse- og omsorgstjenester, har Ås kommune dreid tjenestene i retning av fokus på personenes ressurser, egenmestring og ulike tjenester i hjemmet. Dette krever omstilling og endret praksis som er et kontinuerlig arbeid. Kommunen har som mål å gi innbyggerne mulighet til å bo hjemme lengst mulig gjennom blant annet å øke opplevelsen av hverdagsmestring, trygghet, selvstendighet og aktivitet. Bruk av velferdsteknologi i helse

og omsorgstjenestene er et av tjenestetilbudet for å nå disse målene. Ulike løsninger vurderes og vil implementeres i den takten ressurser og økonomien tillater og i tråd med anbefalingene fra velferdsteknologi prosjektet.

Utviklingsprosjekter/oppgaver:

- **Heltids prosjekt** - Hjemmesykepleien avd. sør har vært en del av dette prosjektet som pilot. Viktig arbeid har vært å jobbet med kultur, identifisering av arbeidsoppgaver, ønsker for arbeidsplan, kalenderplan ol. Dette har vært et viktig og krevende utviklingsarbeid. Hovedfokus i dette arbeidet har vært å få til flere større stillinger som vil gi mer kontinuitet, slik at det blir høyere kvalitet på tjenesten for den enkelte bruker. Et annet fokus har vært at ansatte skal ha en stilling det er mulig å leve av,
- **Helseteam** - Virksomheten har vært sentral i etableringen av et helseteam som er et samarbeid mellom kommunen, politiet og distrikts psykiatrisk senter (DPS). Dette er blitt en viktig arena for håndtering av personer som utfordrer lokalsamfunnet på flere plan. Et viktig perspektiv i denne sammenheng er avvergeplikten.
- **Etablering av FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment)**. I slutten av september ble det interkommunale Fact- teamet startet opp. Dette er et samarbeid mellom Frogn kommune, Nesodden kommune, DPS (distrikt psykiatrisk senter) og Ås kommune. Dette er et tilbud til de personene som er vanskelig å hjelpe med ordinære tjenester. Dette teamet er lokalisert på Granheimtunet i Ås.
- **Pakkeforløp hjem - kreft** - dette skal bidra til å sikre trygghet og forutsigbarhet for personer som lever med kreft eller etter endt kreftbehandling. Livskvalitet, systematisk oppfølging og sammenhengende tjenester er viktige faktorer. En arbeidsgruppe jobber for å løse denne oppgaven på best mulig måte i vår kommune.
- **Boligprosjekt** - Det er gjort gjennomgang av de kommunale boligene inkl omsorgsboligene for å vurdere utnyttelsesgrad framover. Boliger for personer med psykisk helse utfordringer gjennomgås i denne sammenheng for å benytte boligene til de som trenger det mest og med den bemanningen/tjenester den enkelte har behov for.
- **Mestringstrapp** - det er utarbeidet en mestringstrapp som beskriver de ulike tjenestene og nivået på disse. Denne vil publiseres i begynnelsen av 2023 på kommunens nettside.
- **FIT (Feedback Informed Treatment)** - dette er et tilbakemeldingsverktøy hvor behandler setter brukers perspektiv i fokus og samtidig evaluerer effekten av arbeidet. Dette er tatt i bruk i vår samtale-tjeneste.
- **Kartlegging og vurdering av framtidig rehabiliteringsløp**- en arbeidsgruppe leverte en kartlegging og anbefaling om videre arbeid knyttet til rehabilitering høsten 2022. Flere av disse tiltakene er iverksatt og flere vil også bli fulgt opp videre.
- **Etablering av "Mulighetsrommet"**- Høsten 2022 åpnet "Mulighetsrommet", dette er en liten leilighet beliggende på Moertunet, hvor det er installert ulike velferdsteknologiske løsninger for å demonstrere mulighetene. Dette er et tilbud til innbyggere, ansatte og andre samarbeidspartnere.

Utfordringer:

- Rekruttere og beholde personell. Det er vanskelig å rekruttere helsepersonell og det er svært viktig at vi klarer å beholde de vi har. Vi har over lengre tid hatt en stabil ansatt gruppe, men dette må vi regne med vil bli utfordret framover og det blir derfor viktig for oss å ha gode arbeidsmiljøer og ulike tiltak for å beholde det personellet vi har.
- Å benytte velferdsteknologi er viktig for fremtiden, men det er også krevende for ansatte å både gjøre den ordinære jobben samtidig som de også skal lære opp, montere, rette feil mm slik at

brukerne våre blir trygge på å benytte ulik teknologi. Vi ser nå at vi ikke klarer å utnytte potensiale eller ta i bruk velferdsteknologi i det tempoet vi skulle ønske.

- Samfunnsvernet - psykisk syke innbyggere som utfordrer oss på ulike måter. Vi ser en økning på dette området og samhandling på tvers av nivåene er viktig for å takle denne utviklingen.
- Det er en økning i behovet for våre tjenester knyttet til personer med psykiske helseutfordringer, dette merker vi både i de ambulante tjenestene og knyttet til behov for samtaletjenester.

Samhandling

Økt samhandling på tvers av avdelinger/enheter og virksomhetsområder internt i kommunen og samarbeid med frivillige aktører, er nødvendig for å møte befolkningens behov i tiden som kommer. Samhandling med eksterne aktører som spesialisthelsetjenesten er svært viktig. Frivillige har over lang tid hatt en viktig funksjon på ulike tjenestesteder.

Frisklivssentralen

I 2022 har aktiviteten på Frisklivssentralen av flere årsaker vært lav, det har vært skifte av leder og manglende personell. Dette kom på plass på slutten av 2022. Frisklivssentralen er en viktig samarbeidspartner i det lokale folkehelsearbeidet, og gir kunnskapsbasert støtte til å fremme helse, endre levevaner og mestre helseutfordringer. Tjenesten gir tidsavgrenset individuell veiledning, gruppebaserte tilbud og kurs hovedsakelig i temaer som omhandler fysisk aktivitet og kosthold.

Omstilling og effektivisering

En viktig omstilling i helse- og omsorgssektoren er at innbyggere skal kunne bo hjemme lengst mulig. Dette betyr en dreining fra institusjons tilbud til tjenester til hjemmeboende. En satsning på tjenester til hjemmeboende vil kunne gi tjenesteområdet en mulighet til å kunne håndtere flere innbyggere med økt pleiebehov. Andre viktige faktor i dette arbeidet handler om bruk av velferdsteknologi, egen mestring, gi råd og veiledning på et tidlig stadium og å hente ut ressursene til personene og deres nettverk. Institusjonstilbudet er redusert og det betyr at de som mottar tjenester i hjemmet har et mer omfattende behov.

Fleksibilitet og omstillings evne er en viktig kompetanse tjenesten blir mer og mer avhengig av.

Det vurderes kontinuerlig hvor vidt virksomheten er effektivt og godt organisert.

Nye nasjonale krav

- Kvalitetsreformen - "Leve hele livet" skal gjennomføres i samarbeid med flere av kommunens tjenesteområder.
- Demensplanen 2020-2024 -
- Rettighetsfesting av BPA

Forvaltningsrevisjon

Enhet bolig voksne som er alle boliger for voksne personer med en funksjonsnedsettelse, gjennomgikk i 2022 en forvaltningsrevisjon knyttet til to områder: arbeidsmiljø og tjenestekvalitet. Rapporten pekte på flere sentrale forbedringsområder som enheten har arbeidet systematisk med i 2022 og dette arbeidet vil videreføres inn i 2023. Samarbeid med pårørende, forbedre tillits relasjonen i dette samarbeidet og en tydelig struktur av brukerrådet fremkom også som et forbedringsområde. Dette er et område man har jobbet aktivt med i 2022 og som man vil arbeide videre med i 2023.

Enhet Innsats og koordinering i virksomhet Barn, unge og familier

Enhet Innsats og koordinering har ansvar for å gi tilbud etter Helse- og omsorgstjenesteloven til barn og unge i aldersgruppen 0 - 18 år. I 2022 har man erfart at det er flere barn i kommunen som har sammensatte og alvorlige behov og som krever at kommunen bidrar helhetlig og koordinert. Fra 1. august 2022 kom det en lovendring om at familier som har eller venter barn med behov for langvarige og sammensatte tjenester har rett til en barnekoordinator. Det fulgte øremerkede midler til denne stillingen og barnekoordinatoren tiltrådte raskt. Barnekoordinator skal sørge for koordinering av det samlede tjenestetilbudet og gi opplæring og veiledning til andre koordinatore. Både familier og ansatte på oppvekstfeltet opplever at dette har vært et viktig tiltak for å styrke samhandlingen og koordineringen.

Barn og unge med alvorlig psykisk sykdom er en utfordring, fordi symptombildet er sammensatt og de trenger ofte tjenester fra mange ulike instanser. I 2022 har Ås kommune måttet kjøpe tilbud fra private leverandører for å ivareta disse barna/ungdommene liv og helse, fordi kommunen i dag ikke besitter riktig kompetanse eller rammebetingelser for å gi et godt egnet tilbud.

Forvaltning barn og unge mottok i 2022 et økt antall BPA- søknader. Noen av søknadene gjaldt skolevegring, andre avlastning organisert som BPA. Kommunen samarbeider tett med de andre arenaene i barnas liv for å finne gode løsninger for disse barna.

Ljungbyveien bolig og avlastning unge gir tilrettelagt botilbud til voksne med funksjonsnedsettelse og avlastning til barn og unge med store og sammensatte behov i institusjon. I tillegg har man ansvar for privat avlastning. Dette er avlastning som gis i avlasterens hjem eller i hjemmet til innbyggeren. Totalt 29 barn/unge og eldre har dette tilbudet pr 31.12.22.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Tjenester til hjemmeboende	173 552	200 373	166 692	186 241	-14 132	-7,6 %
Sum	173 552	200 373	166 692	186 241	-14 132	-7,6 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet har et merforbruk ved årets slutt på 14,1 mill. kr. Tjenestene ble tilført 11,9 mill. kr i 2. tertial hovedsakelig knyttet til økte kostnader BPA (Brukerstyrt personlig assistanse) og kjøp av helsetjenester til brukere med store bistandsbehov som kommunen selv ikke har kompetanse til å håndtere og/eller har egnede boliger til. Øvrige justeringer er tekniske rettelser.

Samlet prognose for tjenesten i oktober var balanse ved årets slutt, forutsatt at refusjoner til ressurskrevende tjenester ble som budsjettert og koronautgifter kompensert. Merforbruket ved årsslutt skyldes i all hovedsak:

- Mindreinntekter ressurskrevende 6,2 mill. kr
- Økt bruk av vikarer og overtid grunnet koronarelatert fravær 5,9 mill. kr
- Økte ikt-kostnader på 1,9 mill. kr, delvis som følge av økte priser på lisenser

Det bokførte resultatet til ressurskrevende tjenester er en foreløpig beregning. Etter årsregnskapet ble lagt fram er det gjort en ny oppdatert foreløpig beregning per 31. mars, som viser at inntektene for ressurskrevende tjenester blir ca 5 mill. kr høyere enn det som er bokført. Endelig vedtak vil først

foreligge i juni fra Helsedirektoratet. Differansen mellom det som er bokført og endelig resultat per juni vil bli inntektsført for 2023 når endelig vedtak fra Helsedirektoratet foreligger, og vil ikke få innvirkning på årsresultatet for 2022.

Økte utgifter som følge av pandemien må sees i sammenheng med statlig kompensasjon for koronautgifter til kommunen på sentrale poster.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) *) **)	1 053	970	1 082	1 182	1 139
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) *) **)	8 667	9 603	13 251	12 359	12 450
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	31,1 %	30,6 %	34,5 %	33,0 %	34,5 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B) *) **)	23 250	23 452	23 708	23 110	23 693
Netto driftsutgifter til aktivisering/støttetjenester per innbygger 18 år og over (f234) (B) *) **)	1 238	1 144	1 380	1 483	1 457
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	38,8 %	42,4 %	56,2 %	53,7 %	53,0 %
Produktivitet					
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *)	272 226	275 875	338 421	320 399	325 714
Dekningsgrad					
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	14,9 %	16,6 %	17,5 %	19,4 %	18,7 %
Kvalitet					
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	77,0 %	78,7 %	77,7 %	77,3 %	78,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)					
Antall 80 år og over	804	828	30 913	56 514	224 258
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	1,80	2,00	5,90	5,20	5,20
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, praktisk bistand	9,60	9,50	11,90	12,40	11,30

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Netto utgifter til pleie og omsorgstjenester er på samme nivå i 2022 som i 2021. Nøkkeltallet omfatter både tjenester i virksomhet institusjon og boliger, barn, unge og familier og virksomhet hjemmeboende. Samlet utgiftsnivå er på nivå med Kostragruppe 09 og landet uten Oslo.

Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende har økt fra 2021 til 2022, men er fortsatt vesentlig lavere enn sammenligningsgruppene. Økningen henger sammen med dreining av tjenester fra institusjon til hjemmeboende.

Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter viser at Ås kommune leverer tjenester til mottakere av hjemmetjenester billigere pr mottaker enn snittet av sammenligningsgruppene. I Ås er kostnadene pr mottaker omtrent på samme nivå i 2022 som i 2021.

Dekningsgrader

Ås kommune har en lav andel tjenestemottakere med omfattende bistandsbehov i forhold til sammenligningsgruppene. Andelen har økt for gruppen 0-66 år fra 2021 til 2022. Det er usikkerhet knyttet til datagrunnlaget for dette nøkkeltallet.

Gjennomsnittlig tildelte timer pr uke til hjemmesykepleie og praktisk bistand er på samme nivå i 2022 som i 2021.

Pleie og omsorgstjenester i institusjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenestens resultatområde: 253 helse og omsorgstjenester i institusjon

Tjenesten består i å gi tilbud til pasienter/beboere ved Moertunet, Moer sykehjem og avlastningsboligen for barn og unge. Driftsenheten på sykehjemmet gir tjenester til enhetene. Forvaltningen fattet vedtak på tjenestene. Tjenesten har totalt ca 200 årsverk, fordelt på ca. 330 personer. Antall pasienter/beboere i tjenesten totalt er ca 160 fordelt på somatisk langtidsavdeling, medisinsk korttidsavdeling, skjermet, forsterket skjermet, avlastningsbolig for barn og unge, kjøkken og vaskeri. Hukommelsesteamet som har sitt kontor på Moertunet ligger også inn under denne tjenesten og de gir tjenester både inn til institusjonene og ut til hjemmeboende i Ås kommune. Dagtilbudet ligger også inn under denne tjenesten, har sin base på Moertunet og gir tjenester til hjemmeboende med en demensdiagnose. Dagtilbudet er en lovpålagt lavterskel tilbud som kan ta imot 12 brukere fordelt på 2 avdelinger. Aktivitørtjenesten gir tilbud om sosiale og kulturelle aktiviteter for langtidsbeboere i sykehjemmet.

Utvikling og utfordringer

Utfordring og strategi

Målet om å utvikle et bedre og mer helhetlig tjenesteforløp har hatt fokus i 2022. Pandemien som også i noen grad har preget 2022 har lært oss at fleksibilitet og samarbeid på tvers, er avgjørende for å sikre sømløse overganger. Dette er lærdom og arbeidsmetodikk vi tar med oss videre inn i utviklingen av tjenestene i 2023.

Det vurderes kontinuerlig hvor vidt virksomheten er effektiv og godt organisert. Samhandling på tvers av både enhetene og virksomhetene har vært avgjørende i omstillings- og effektiviseringsarbeidet i 2022 og dette arbeidet vil trekkes videre med inn i 2023.

Arbeidet med mestringstrappen og plasseringen av institusjonstjenestene på det øverste trinnet i denne, har det vært jobbet mye med i 2022. Det har også vært arbeidet mye med å skape en lik forståelse for hva som ligger i de ulike trinnene i mestringstrappen. Ås kommune har bygget et helsehus for fremtiden og arbeidet med bruken av plasser i dette bygget, samt dreining av tjenester slik at innbyggerne i Ås skal kunne bo lengst mulig hjemme har hatt et stort fokus. Ved at innbyggerne i Ås skal bo lengst mulig hjemme betyr også at de som får tjenester på institusjonen er mer ressurskrevende både somatisk og kognitivt. Dette fordrer at institusjonstjenestene tilpasser sine arbeidsmetoder og sikrer kompetansehevelse i tråd med dette.

Forvaltningsrevisjon

Moer helsehus og Moertunet gjennomgikk en forvaltningsrevisjon knyttet til 2 områder i 2022:

Arbeidsmiljø og tjenestekvalitet. Rapporten viste til flere anbefalinger innenfor begge disse områdene som det har vært arbeidet systematisk med for å utbedre. Kompetansehevelse på flere nivå i enhetene innenfor flere sentrale områder knyttet til denne rapporten, har vært sentralt for å utbedre anbefalingene. Man har arbeidet på tvers av institusjonstjenestene for å innfri dette. Man har også jobbet tett inn mot boliger voksne for å sikre kompetansedeling på tvers som også var en del av revisjonen. Arbeidet med å gjenskape tillit mellom Ås kommune og pårørende som fremkom som et sentralt forbedringsområde under rapporten i bolig voksne, har vært et område man har jobbet mye med i 2022 og som vil være et arbeid som det fortsettes jobbe med videre i tiden fremover. Videre har man arbeidet mye med forankringarbeid, sikre tillitsvalgt og verneombud involvering, implementering av rutiner og retningslinjer, internkontroll og HMS/arbeidsmiljøarbeid. Dette forbedringsarbeidet vil man arbeide videre med i 2023.

Moertunet et ressurscenter innenfor demens

Målet for 2022 var å videreføre arbeidet med målsettingen om at Moertunet skal bli et ressurscenter innenfor demens. Dette i tråd med målene i kommuneplanens samfunnsdel. Man har i 2022 jobbet aktivt med både kulturendring i enheten, samt implementering av strukturer, nettverk, rutiner, retningslinjer og tydelige kriterier knyttet til de ulike avdelingene for måloppnåelse. Man har også arbeidet med kompetansehevende tiltak. Dette arbeidet trekkes videre inn i 2023, hvor man også vil jobbe med konseptbeskrivelse knyttet til dette målet.

Ås kommune, et demensvennlig samfunn

Det har gjennom hele 2022 vært arbeidet aktivt med målsettingen om at Ås kommune skal bli et demensvennlig samfunn. Prosjektgruppe har avholdt all møter med ulike aktører fra næringslivet med kompetansehevelse innenfor dette temaet og hvor man har brukt undervisningsmaterieell fra nasjonalforeningen for folkehelse inn i dette arbeidet. Flere butikker har blitt sertifisert som demensvennlige som et resultat av dette arbeidet. Ås kommune vant for 2022 prisen fra Nasjonalforeningen for folkehelse som årets demensvennlige kommune. Prisen ble utdelt i 2023, men var gjeldene for året 2022. Arbeidet med at Ås skal være et demensvennlig samfunn vil videreføres inn i 2023, hvor flere all møter med kompetansehevelse innenfor dette området vil gjennomføres.

Moer helsehus

Korttidsavdelingen flyttet fra gammel del etter noen forsinkelser inn i ny del på Moer helsehus i starten av 2022, men formell åpning 24.03.2022. Ås kommune har bygget et helsehus for fremtiden og i 2022 har man startet på arbeidet med å planlegge hva Moer helsehus skal inneholde i tråd med målet i kommuneplanens samfunnsdel. Ås kommune har som målsetting at innbyggerne skal kunne bo hjemme lengst mulig og at tjenestene skal dreies fra institusjon til hjemmeboende. Dette har også stor betydning for hvilke typer plasser det vil være behov for i institusjonstjenestene. Dette er vurdert ut ifra behovet for tjenester til eldre i årene framover og hvordan man skal beholde og rekruttere riktig kompetanse for å imøtekomme fremtidens helsetjenester. Man har derfor valgt å ha som målsetting i kommuneplanens samfunnsdel at Moer skal bli et helsehus. Hovedoppgaven til Moer helsehus er besluttet at skal være pleie/omsorg, opptrening, rehabilitering, lindrende behandling og etterbehandling. Å være et helsehus betyr derfor for Moer at det fungerer som et "forsterket" sykehjem med styrket tilbud som innebærer økt kompetanse og ressursinnsats både av leger, fysioterapeuter, ergoterapeuter, sykepleiere og andre faggrupper.

Som helsehus er det en målsetting at Moer også skal bidra til færre innleggelser på sykehus, og at sykehusoppholdene blir kortest mulig. Moer skal også som helsehus ta imot utskrivningsklare pasienter som er i behov av et institusjonsopphold etter sykehusbehandling. Moer som et helsehus skal også være et sted og et verktøy for å trene eldre slik at de skal kunne mestre å bo lengre hjemme. Man ser at i løpet av 2022 har Moer som helsehus bidratt inn til disse målsettingene. Både i form av færre

innleggelse til sykehus, kortere sykehusopphold og få overliggerdøgn. Dette arbeidet vil videreføres inn i 2023, hvor man også skal utarbeide en konseptbeskrivelse for helsehus profilen.

Ås fastlegekontor er en del av Moer helsehus hvor blant annet legene jobber på tvers av fastlegekontoret og institusjonene. I 2022 har man arbeidet aktivt med å sikre gode overganger på tvers av enheter for best mulig utnyttelse av legeressurser og for å skape større forståelse mellom de ulike områdene.

Omstilling og effektivisering

Man har siden første omstilling på Moertunet i 2021 sett et økende behov for korttidsplasser for personer med en demenssykdom. For å utnytte **byggene** mer hensiktsmessig og økonomisk, samt sikre bedre utnyttelse av kompetanse knyttet til korttidspasienter på tvers av institusjonene, flyttet man korttidsavdelingen på Moertunet over i nytt bygg på Moer helsehus i 2022. I denne overflyttingen la man ned 6 langtidsplasser og rustet opp med ytterligere 4 korttidsplasser for personer med en demenssykdom.

Moer helsehus og Moertunet samarbeider godt og man ser at organiseringen av institusjonstjenesten bidrar til å utnytte det potensiale som ligger i dette.

Heltidskultur er et viktig grep for å blant annet sikre gode kontinuitetsbærere og en jevn kompetansefordeling på vakt. Kulturarbeidet knyttet til heltidskultur har man arbeidet mye med på medisinsk korttidsavdeling på Moer helsehus i 2022, som har en avdeling med i piloten for årskalender. Utrullingen av denne turnusen iverksettes i starten av 2023. Arbeidet videre med heltidskultur vil man trekke med seg videre inn i 2023 hvor man også skal starte på dette arbeidet på Moertunet.

Nye nasjonale krav

- Kvalitetsreformen - "Leve hele livet" skal gjennomføres i samarbeid med flere av kommunens tjenesteområder.
- Demensplanen 2020-2024

Enhet Innsats og koordinering, virksomhet Barn, unge og familier

Ljungbyveien bolig og avlastning unge gir boligtilbud til 5 personer med utviklingsnedsettelse. I tillegg gis avlastningstilbud på døgnbasis til 11 personer. Flere av barna har fått utvidet vedtak siste året. Enheten har i tillegg startet gruppeavlastning på Bjørnebekk en helg i mnd. Totalt 4 barn får tilbud i der. Dette tilbudet ble etablert for familier som ønsker avlastning på dagtid i helger.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Pleie og omsorgstjenester i institusjon	172 240	175 677	166 268	164 919	-10 758	-6,5 %
Sum	172 240	175 677	166 268	164 919	-10 758	-6,5 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområde har et samlet merforbruk ved årets slutt på 10,8 mill. kr. I 2. tertial ble det varslet et mindreforbruk på 4,3 mill kr, og det ble trukket ut netto 5,3 mill. kr av budsjetttrammen til tjenesteområdet. I 2. tertial ble rammen til de kommunale sykehjemmene redusert med 6 mill. kr,

vederlagsinntektene ble økt med 2 mill. kr samtidig som det ble tilført 2,7 mil. kr som følge av merkostnader til kjøp av institusjonsplass til alvorlige syke barn/unge. I 1. tertial ble det trukket ut 1,4 mill. kr fra de kommunale sykehjemmene i besparelse som følge av ubenyttede plasser.

Ny prognose i oktober varslet et merforbruk på 1,3 mill. kr. Merforbruket i 2022 skyldes i all hovedsak:

- Økt bruk av vikarer, overtid grunnet vakanser og koronarelatert fravær 4,4 mill. kr
- Kjøp av institusjonsplasser for alvorlig syke barn/ungdom med sammensatte diagnoser 3,5 mill. kr.
- Økte utgifter til lisenser 2 mill. kr.

Økte utgifter som følge av pandemien må sees i sammenheng med statlig kompensasjon for koronautgifter til kommunene på sentrale poster.

De kommunale sykehjemmene har bidratt med en besparelse på 7,4 mill. kr i 2022.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	55,1 %	53,4 %	38,7 %	40,4 %	41,6 %
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) * **)	10 569	9 935	8 052	8 028	8 502
Produktivitet					
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass *)	1 669 727	1 328 893	1 531 723	1 545 121	1 516 472
Dekningsgrad					
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	81,4 %	76,2 %	89,6 %	88,6 %	88,4 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold (B)	48,6 %	39,4 %	38,5 %	48,7 %	46,1 %
Andel kommunale institusjonsplasser av totalt antall institusjonsplasser (B)	97,9 %	97,3 %	97,0 %	96,2 %	95,1 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)	80,0 %	95,5 %	90,1 %	92,3 %	93,3 %
Kvalitet					
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	91,8 %	100,0 %	98,8 %	98,7 %	98,9 %
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,84	0,94	0,68	0,70	0,64
Økonomi					
Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B)	10,9	11,5	11,0	11,7	11,7

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling

Netto driftsutgifter i institusjon har gått ned fra 2021 til 2022. Kommunen ligger fortsatt høyere i kostnader enn sammenligningsgruppene. Det er foretatt organisatoriske grep som bidrar til kostnadsreduksjonen.

Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter pr kommunal plass har gått ned fra 2021 til 2022. Reduksjon i utgifter må sees i sammenheng med reduserte pandemikostnader i tjenesteområdet i 2022.

Dekningsgrad

Tallene viser at andelen brukere som har omfattende bistandsbehov er redusert fra 2021 til 2022. Kommunene ligger lavere enn kostragruppen når det gjelder langtidsbrukere med omfattende bistandsbehov, men for tidsbegrensede (korttids) brukere er nivået litt over.

Kvalitet

Andel plasser er 100 %. Fra januar 2022 var det bare enerom, med unntak av ektepar som kan bo sammen.

Antall legetimer pr beboer er noe økt, og kommunen ligger fortsatt godt over snittet av sammenligningsgruppene.

Andel årsverk med helsefagutdanning har økt fra 77 % til 78,7 %, noe som gjenspeiler satsningen Ås kommune gjør på å øke fagkompetansen innen helse- og omsorgsfeltet.

Økonomi

Brukerbetalinger i forhold til brutto driftsutgifter er omtrent på samme nivå som i 2021, og på nivå med sammenligningsgruppen.

Fysisk planlegging, natur og nærmiljø

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter 8 resultatområder

301 plansaksbehandling

Omfatter arbeid med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, områdereguleringsplaner og detaljreguleringer.

302 bygge- og delesaksbehandling

Omfatter behandling av bygge- og delesaker, tilsyn i byggesaker, ulovlighetsoppfølging, henvendelser og veiledning.

303 kart og oppmåling

Omfatter gjennomføring av oppmålingsforretninger i forbindelse med fradeling av eiendommer, klarlegging av grenser, grensejusteringer, adressering, føring av matrikkelen, kartsalg, forvaltning, drift og vedlikehold av kartbaser og kartportal, utstedelse av matrikkelbrev, analyser og produksjon av kart, visualisering av innsamlede data, henvendelser og veiledning.

315 boligbygging og fysiske bomiljøtiltak

Omfatter føring av festeavgifter, både inntekter og utgifter.

325 tilrettelegging og bistand for næringslivet

Omfatter arbeid med å tilrettelegge arealer- og lokaler for næringslivet og skape møteplasser og samarbeid mellom næringsliv, offentlig sektor, FoU-miljø og befolkning.

329 landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling

Follo landbrukskontor ivaretar kommunal landbruksforvaltning, spesielt økonomiske og juridiske virkemidler i landbrukspolitikken i seks kommuner og i tillegg viltforvaltningen for Ås og Frogn kommuner. Kontoret bidrar aktivt for å legge til rette for et klima- og miljøvennlig landbruk med bærekraftig vern av jord og skogbruksressurser.

335 rekreasjon i tettsted

Tjenesten omfatter forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens parkområder, samt uteareal i skoler, barnehager og ved kommunale institusjoner.

360 naturforvaltning og friluftsliv

Omfatter overordnet og strategisk miljøvernarbeid blant annet knyttet til temaene klima- og energi, biologisk mangfold, mobilitet og friluftsliv. I tillegg omfatter resultatområdet forvaltning av naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven i konkrete saker som angår både bevaring av arter og naturtyper og bekjempelse av fremmede arter, samt ulovlighetsoppfølging.

Tjenesten omfatter også forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens statlig sikrede friluftsområder, ski-/lysløyper, utbedring og skilting av turstier i samarbeid med frivillige.

Utvikling og utfordringer

Utfordringer og strategi

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ble vedtatt av kommunestyret 15.06.2022. Det ble gjennomført mekling 28.10.2022. Det kom ikke til enighet om to innsigelser.

Reguleringsplaner

Kommunen prioriterer reguleringsplanarbeid som kan bidra til at vi raskt kan få planavklarte og byggeklare arealer som igjen bidrar til befolkningsvekst.

Flere detaljreguleringsplaner er slutført eller under arbeid som oppfølging av områdereguleringsplanen for Ås sentralområde i 2022. Felt BS7 (Moerveien 12) og felt BS5 (Skoleveien 2) er sluttbehandlet, og det er endelig vedtatt endring av reguleringsplan for Moerveien 10. Detaljplan for felt BS6 (Moerveien 7-9), felt BS9 (Brekkeveien 14-16) og felt B3 (Langbakken 16) er sendt til offentlig ettersyn etter behandling første gang. Det er varslet oppstart av fire nye planarbeid i området og det er felt BAA1 i Langbakken, og B9-10, B11 samt B12 i Moerveien. Videre er det varslet oppstart av reguleringsplan for bevaring av deler av Kaja, Gamleveien og Ekorneveien, som oppfølging av områdeplan for Ås sentralområde.

Større reguleringsplaner det er jobbet med i 2022 er reguleringsplan for Vollskogen, som er sendt til offentlig ettersyn. Videre er arbeidet med områdeplan for Tømrernes Feriehjem og Askehaugåsen gjenopptatt, og ett delfelt er behandlet første gang og sendt til offentlig ettersyn. Områdeplan for Dyster Eldor er fulgt opp med førstegangsbehandling av et nytt delfelt, BK1, samt det er varslet oppstart av felt BK2.

Handlingsplan for klima- og energi med tiltaksplan har ambisiøse mål for å redusere klimautslipp. Tiltaksplanen viser tiltak innen transport, stasjonær energi, avløp og avfall, landbruk og indirekte utslipp. Oppfølging av tiltakene er rapportert i klimabudsjettet. De største klimautslippene i Ås, kommer fra

transportsektoren. Nye bolig- og næringsområder må lokaliseres på en måte som stimulerer til bruk av miljøvennlige transportmidler til jobb, fritidsaktiviteter og handelsturer.

Et økende antall planinitiativ øker presset på miljø-, natur- og friluftslivsverdiene i kommunen. I kommune- og reguleringsplanleggingen er det viktig å ivareta disse verdiene og områder for rekreasjon. Arealinngrep og arealbruk er den største truselen mot naturmangfoldet. Kommunen som arealmyndighet har en viktig oppgave med å ta vare på og forvalte naturmangfoldet. I arbeidet kreves det kunnskap om naturverdiene i kommunen, kompetanse om forvaltning etter gjeldende lovverk, samt andre tiltak som sikrer naturmangfold.

Ås kommune har i 2022 gjennomført flere klimatiltak. Dette gjelder blant annet synliggjøring av klimautfordringer i kommuneplanen, samt krav om bruk av klimagassregnskap, trafikkanalyser og energiplan i reguleringsplaner. I egne kommunale byggeprosjekter blir det utredet muligheten for gjenbruk av materialer og stående bygningsmasse, samt at det utføres livssyklus-kostnader. Kommunen er godt i gang med kartlegging av gjennomgangstrafikk og hvordan vi kan redusere direkte utslipp fra ulike transporttjenester. Landbrukskontoret har i 2022 drevet med aktivt informasjonsarbeid for å redusere klimagassutslipp i landbrukssektoren og øke andelen dyrkbar mark. Ås kommune har i 2022 deltatt i flere samarbeidsgrupper på tvers av kommunene og fylket som ser på hvilken effekt ulike klimatiltak kan ha for kommunen. Se forøvrig rapportering på tiltak i klimabudsjettet.

Plan for naturmangfold med tiltaksplan viser hvilke tiltak som er nødvendig å gjennomføre. Kommunen har i 2022 fått støtte til skjøtselstiltak i Kjøøybukta verneområde, og sviing og slått er gjennomført for å få frem den trua naturtypen strandeng i samarbeid med Naturvernforbundet i Ås. I Slorene våtmarksområde har Nordre Follo og Ås kommuner startet opp med skjøtselstiltak, men arbeidet har stoppet opp fordi det ikke har lyktes kommunene å komme til enighet med grunneier om metode for gjennomføring av alle skjøtselstiltakene. Sommervikarer er engasjert og har bekjempet fremmede arter spesielt ved verneområder og i vassdrag i samarbeid med nabokommuner. På oppdrag av kommunen er Biofokus ferdig med å kartlegge dammer i utvalgte områder og snart ferdig med kartlegging av fugl i Kjøøybukta verneområde.

Næringsutvikling

I detaljreguleringsplanene for Ås sentrum legges det til rette for at en andel av bygningsmassen, spesielt første etasjene i sentrum skal avsettes til næring. Dette med sikte på at handels- og servicenæringer kan etablere seg i disse lokalene. Mulighetsstudie for utviklingen på Campus øst er ferdigstilt og vil være et viktig grunnlag for det videre arbeidet med utvikling av campus øst hvor det bl a legges tilrette for innovasjons- og næringsaktiviteter.

Det jobbes med å etablere et innovasjonssenter i samarbeid med campusmiljøet i Ås sentrum.

Leder for Attraktive Ås har startet opp og vil få en ledende rolle i kommunens næringsarbeid og rullering av næringsstrategien.

Byggesaker

Det har vært en nedgang i antall byggesaker i 2022 og årsaken er lavere byggeaktivitet som følge av bl.a. høye byggekostnader og økt rentenivå. Tilsyn på byggeplass er gjenopptatt etter pandemien.

Follo landbrukskontor

Follo landbrukskontor har deltatt aktivt i arbeidet med rullering av kommuneplanen og bidratt med innspill innrettet mot bærekraftig arealdisponering, varig vern av dyrket og dyrkbar mark, og opprettholdelse av produktive skogområder. Landbrukskontoret har veiledet bønder og skogeiere om

tilskuddsordningene som skal bidra til miljøvennlig landbruk, økt matproduksjon, landbruksbasert næringsutvikling og verdiskaping, behandlet og innvilget søknader om tilskudd, og kontrollert at grunneier overholder krav og regelverk. Landbrukskontoret har også forvaltet landbruksregelverket i tråd med nasjonale retningslinjer og lokale føringer. Det har vært stor aktivitet i 2022. Landbrukskontoret lager egen årsmelding som gir utfyllende informasjon om virksomheten.

Parker, utendørs idrettsanlegg og friluftsområder

Det er foretatt en omfattende kartlegging av arbeidsområder og oppgaver tilknyttet park, idrett og friluftsliv og natur. På bakgrunn av dette vil det utarbeides nytt planverk for skjøtsel og vedlikehold.

Kommunen samarbeider godt med DNT Oslo som leier nordre del av Breivollområdet. Det er stadig flere som tar det flotte området i bruk. Fasiliteter som toaletter, brygger og renovasjon må fortsatt bli godt nok ivaretatt. I sommermånedene må det utføres ekstra søppeltømming, renhold og opprydning også i helgene. I 2022 vil det etableres et nytt felles system for søppelhåndtering finansiert av midler fra Miljødirektoratet.

I 2022 vedtok kommunestyret tiltaksplan for idrett, nærmiljø og friluftsliv. Tiltaksplanen har ligget til grunn for arbeidet i 2022, bl a etablering av rullepark på Nordby og nytt uteområdet Ås ungdomsskole. Kommunen har startet arbeid med å kartlegge behov for utendørs tiltak ved Kinnsåsen og gjennomført noen av disse.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Fysisk planlegging, natur og nærmiljø	17 156	15 852	16 944	16 799	947	5,6 %
Sum	17 156	15 852	16 944	16 799	947	5,6 %

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet 2022 for tjenesteområdet viser et mindreforbruk på 0,9 mill. kr.

Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til avvik i lønnsutgifter mellom tjenesteområdene 09 Fysisk planlegging, natur og nærmiljø og 10 Administrasjon og styring.

I 2. tertial og oktober-rapporten tilsa prognosen mindreinntekter knyttet til gebyrer på 1,5 mill. da gebyrinntektene avhenger av konjunktorene i bygg- og anleggsbransjen, samt den politiske behandlingen av plansaker. Inntektene tok seg opp på slutten av året og gebyrinntektene endte 0,4 mill. kr lavere enn budsjett. Inntekter fra selvkostområdene er krevende å budsjettere nøyaktig, da det både er vanskelig tidfeste når innbetalingene kommer og det samlede volumet av innbetalinger i et gitt år.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *) **)	161	-8	122	125	124

Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B) *) **)	-93	107	71	98	83
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	135	76	107	115	115
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B) *) **)	214	308	169	209	190
Netto driftsutgifter til plan/kart/bygg per innbygger. Konsern. Kroner (B) *) **)	266	321	463	532	503
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B) *)	224	138	285	319	304
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B) *) **)	181	196	241	255	310
Grunnlagsdata (Nivå 3)					
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	28	29	44	39	40
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	15	15	23	22	19
Kommunekasse					
Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B) (Kommunekasse) *) **)	-93	107	72	98	84

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Netto driftsutgifter til Fysisk planlegging, kulturminner, natur, nærmiljø, per innbygger viser at Ås kommune har generelt lave utgifter i tjenesteområdet.

Kostnadene har økt de senere årene og vi nærmer oss nå nivået for Kostra gruppe 9.

Administrasjon og styring

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesten omfatter i hovedsak den administrative ledelsen, sentrale stabs- og støttetjenester i tillegg til politiske organer. Tjenesten gir støtte og rådgivning til utøvende enheter, utøver ledelse og organisasjonsutvikling. Kommunens ledelse arbeider med helhetlig og strategisk planlegging som skal sette kommunen i stand til å møte fremtidige utfordringer.

Administrasjon omfatter i stor grad oppgaver med lovpålagt rapportering, oppfølging og søknad om tilskudd. Tiltak og viktige innsatser innenfor området er kommuneovergripende og virker på tvers av tjenester og tjenesteområder. Kostnadene til administrasjon henger tett sammen med kommunens organisering og hvordan oppgaver er fordelt mellom tjenesteenheter og sentral stab og støttetjenester.

Det avgjørende for en effektiv kommuneadministrasjon er ikke nødvendigvis hva administrasjonskostnadene alene utgjør. Det avgjørende er at kommunen løser sine administrative oppgaver på en måte som totalt sett gir lave kostnader og gode tjenester til brukerne.

Resultatområdene i tjenesten omfatter: 100 politisk styring, 110 kontroll og revisjon og 120 administrasjon.

Utvikling og utfordringer

Evaluering av organisasjonen

Det er kontinuerlig behov for å optimalisere kommunens organisering for å møte innbyggernes framtidige behov. Dette innebærer økt samhandling med kommunens innbyggere og mer og bedre

tverrfaglig samarbeid mellom kommunens tjenester internt. Evaluering og gjennomgang av kommunens overordnede administrative organisering er gjennomført og iverksettes i 2023. Evalueringen og prosessen er gjennomført med bistand fra KS konsulent.

Digitalisering

Sammen med vår IKT-partner StorFollo IKT har vi fokus på digitaliseringsprosjekter som fører til endring og fornyelse av tjenester, prosesser og arbeidsmåter. Ved å vurdere ulike ideer og behov opp mot hverandre, sikrer vi en vekting som gjør at vi satser på de løsningene som gir en mer effektiv ressursbruk og som i størst grad gir en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og ansatte.

Følgende prosjekter har vært prioritert i 2022:

- oppgradering av sak- og arkivsystem til skybasert løsning og ny digital modul for plan- og byggesak.
- ny telefoniløsning
- Jobbe videre med å ta i bruk Office 365 på en effektiv måte og utnytte muligheter som ligger i systemet til å forbedre kommunikasjon og arbeidsprosesser.
- Retningslinje for informasjonsforvaltning som skal sørge for en effektiv håndtering av informasjon i kommunene, bidra til brukervennlige og relevante løsninger og tjenester samt øke datakvalitet.

Følgende prosjekter var planlagt startet opp høsten 2022 men er utsatt på grunn manglende økonomiske ressurser:

- Digital demokrati. Målet med prosjektet var å få til mer effektiv møteledelse, votering og administrativt møte sekretariats arbeid. Etter hvert som nye arbeidsmetoder og digitale verktøy/programmer tas i bruk av både politisk sekretariat, saksbehandlere/ledere og folkevalgte, skal det gi effektiviseringsgevinst for hele kommunen.
- Samordning av sikker arbeidsflyt og nye fagsystemer for oppvekst, barnevern og PPT

Det er igangsatt et arbeid med å utrede å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT.

Dersom utredninger sammen med Vestby og Frogn viser at det er hensiktsmessig å sette ut driftsdelen av StorFollo IKT til samme kommunalt eide aksjeselskap som Nesodden har gått inn i (IKOMM) har kommunestyret gitt kommundirektøren fullmakter til å foreta nødvendige tilpasninger.

DigiHjelp

DigiHjelp er et kurs- og veiledningstilbud til de som ønsker å lære mer om å bruke smarttelefon og nettbrett for å få tilgang til kommunens og andre digitale tjenester. DigiHjelp er et samarbeid mellom i Ås kommune, Pensjonistforbundet, seniornett, Ås seniorsenter og Nordby eldresenter. Prosjekt er satt i gang for å hjelpe innbyggere med digitale systemer og er viktig for å motvirke digitalt utenforskap. Innbyggere har kunnet komme på drop-in på innbyggertorget der veilederne hjelper brukerne med å fylle ut kommunale skjemaer eller bruke andre digitale tjenester. Denne tjenesten har vært finansiert av eksterne midler.

Anskaffelser

Arbeidet med oppfølging av forvaltningsrevisjonen på anskaffelser har vært prioritert i 2022. Kommunedirektøren har i [brev til kontrollutvalget av 17.11.2022](#) svart ut kommunestyrets behandling av saken. Det er gjennom interne kurs og opplæring satt økt trykk på at anskaffelser skal gjennomføres i tråd med kravene i regelverket.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon og styring	88 370	89 423	89 554	88 750	-673	-0,8 %
Sum	88 370	89 423	89 554	88 750	-673	-0,8 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet har et merforbruk på 0,65 mill. kr ved årsslutt. Det ble i 2. tertial og rapportering per oktober varslet at tjenesten jobber for å gå i balanse ved årsslutt, men at det er stor usikkerhet knyttet til hvordan prisøkningen på varer og tjenester påvirker det økonomiske bildet.

En rekke leverandører har gjennom sommeren og høsten varslet økte priser på varer og tjenester. Felles innkjøpskontor i Follo har gått gjennom de aktuelle kontrakter og rammeavtaler som er inngått og vurdert om kommunen kan akseptere de varslede prisøkningene. Det avhenger av hva som er avtalt og regulert i de ulike kontrakter. Mange av prisøkningene må aksepteres og det har ført til merforbruk på kjøp av varer og tjenester. Økte IKT-kostnader er ute i tjenesteområdene.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	6 218	5 924	5 554	5 897	6 063
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring, i kr. pr. innb (B) *) **)	472	300	344	336	404
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb (B) *) **)	210	207	128	115	137
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B) *) **)	4 402	4 304	4 072	4 271	4 520
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	2 876	2 805	2 697	2 973	3 154
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	5 836	5 491	4 871	5 447	5 453
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg (B)	7,5 %	6,7 %	5,5 %	6,3 %	6,5 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Utgifter til administrasjon og styring har gått ned fra 7,5 % til 6,7 % av totale driftsutgifter i kommunen. Dette er omtrent som landet, men over Kostragruppe 9. I 2022 har det vært arbeidet med en gjennomgang av organisasjonsstrukturen på ledernivå. Resultatet av gjennomgangen er færre lederstillinger, og dette vil gi resultater i 2023.

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring har hatt en moderat nedgang fra 2021 til 2022. Nedgangen er tilsvarende som for landet og kommunegruppen.

Kommunens utgifter til administrasjon og styring henger sammen med kommunens organisering og hvordan oppgaver er fordelt mellom administrativt ansatte som føres på funksjon for administrasjon og ansatte som føres på andre tjenesteområder. Utgifter til administrasjon og styring skal bidra til en effektiv drift av kommunen, og utgiftene må derfor sees opp mot kommunens samlede utgiftsnivå for alle tjenesteområder. Ås kommune har samlet sett et lavt kostnadsnivå. Kommunebarometeret for 2022 viste at kommunen var på 110. plass i kostnadseffektivitet.

Eiendomsforvaltning og utleie

Tjenesteområdebeskrivelse

Eiendomsforvaltning og utleie omfatter i hovedsak åtte funksjonsområder: 121 forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, 130 administrasjonslokaler, 221 førskolelokaler og skyss, 222 skolelokaler, 261 institusjonslokaler, 265 kommunalt disponerte boliger, 381 kommunale idrettsbygg og anlegg, 386 kommunale kulturbygg. I tillegg forvaltes leieforhold kommunale boliger og startlånsordningen innenfor funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv. Forvaltning av bygg og anlegg til tjenesteområder som ikke er nevnt ovenfor føres på den respektive tjenestefunksjonen.

Eiendomsforvaltning og utleie er ansvarlig for forvaltning, drift, vedlikehold- og utvikling av kommunes eiendomsportefølje. Samlet eier kommunen omkring 145 000 kvadratmeter. Av dette utgjør boliger ca. 19 000 kvadratmeter. Utover de eide bygningene, leier kommunen ca 10 000 kvadratmeter til tjenesteproduksjon og administrasjon.

Forvaltning er en overordnet funksjon som omfatter eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og kontroll av den totale eiendomsvirksomheten. Utgifter som typisk er uavhengig av om bygg er i drift eller ikke.

Drift inkludert renhold omfatter alle oppgaver og rutiner som er nødvendig for at bygningen med tekniske installasjoner skal fungere som planlagt, både bruksmessig, teknisk og økonomisk. Et godt fysisk arbeidsmiljø er avgjørende for brukernes trivsel. For å unngå allergier og andre typer helseplager er et godt innemiljø viktig for brukerne. Dette forutsetter også et kvalitativt godt renhold av hele bygningsmassen.

Vedlikehold omfatter arbeider som er nødvendig for å opprettholde bygg og anlegg, inkludert de tekniske installasjonene på et fastsatt kvalitetsnivå. Vedlikeholdet skal gjøre det mulig å bruke bygget til sitt tiltenkte formål innenfor byggets antatte levetid. Utskiftning av bygningsdeler med kortere levetid enn resten av bygningen, er en del av vedlikeholdet. Det er vanlig å skille mellom løpende (akutt skadeutbedring) og periodisk/planlagt vedlikehold.

Utvikling omfatter de tiltak som medfører opprettholdelse av eiendommens bruksverdi over tid. Det betyr at byggets bruksområder (formålet) også tilpasses nye og endrede krav. Det kan være krav til byggets funksjoner, nye lover/forskrifter, nye krav til universell utforming o.l.

Utvikling og utfordringer

Nye arealer og utvikling portefølje

Sommeren 2022 overtok kommunen en ny flerbrukshall ved Ås videregående skole. Den nye hallen inkluderer spilleflate for håndball med tribuner, dansesal, turnhall, løpebane, styrkerom og møteromsfasiliteter. Hallen brukes på dagtid av Ås videregående, og leies ut til idrettslag og foreninger fra klokken 16-23.

Det er etablert kontorer for interkommunalt psykisk helseteam på Granheimtunet ved omgjøring av fellesareal.

Det er etablert utvidet kapasitet for læringscenteret i leide arealer i Moerveien 12.

Det er i 2022 vedtatt at det skal utlyses konkurranse for drift av «Stuene» på Nordby (sak 38/22) og Kinnsåsen (sak 22/22). Arbeidet fortsetter i 2023.

Rustad skole ble overtatt i 2019. Fremdeles er det flere reklamasjonssaker som ikke er løst tilfredsstillende, og oppfølging av bygget og feil tar mye ressurser.

Med arealøkningen og overkapasitet i porteføljen på flere områder, er det avgjørende å utnytte arealene på en mer effektiv måte. Det har i 2022 pågått et prosjekt med å kartlegge muligheten for å utnytte overkapasitet i egen portefølje og redusere innleie, etter bestilling fra kommunestyret. Arbeidet resulterte i flere ulike grep som ble lagt frem for politisk behandling i handlingsprogram med økonomiplan og budsjett for 2023-2026. Gjennomføring av tiltakene vil skje i 2023-2026.

Strategisk eiendomsutvikling

I 2022 ble det vedtatt retningslinjer for kjøp og salg. Disse angir fullmakt mellom politisk og administrativt nivå og fremgangsmåte ved kjøp og salg.

Det pågår en tilstandskartlegging av eiendomsporteføljen som grunnlag for eiendomsstrategi som skal legges frem i 2023.

Digitalisering

Forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdssystemet (Plania) er under utvikling. Det er en omfattende jobb å samle all FDV informasjon om alle kommunens bygg. Når systemet er i full drift, vil det gi en bedre oversikt over eiendomsmassen, og effektivisere utførelsen av tjenesten. Det er i 2022 arbeidet med å systematisere oppfølgingen av lovpålagte kontroller gjennom Plania, prioritering av tiltak og tilstandskartlegging. Arbeidet fortsetter i 2023.

Prioritering av vedlikehold

Kommunestyret vedtok i K-sak 45/16 at kommunens langsiktige mål er at det skal gjennomføres verdibevarende vedlikehold, slik at kommunens bygningsmasse til enhver tid ligger i tilstandsgrad 1 eller bedre. Et anbefalt normtall for å oppnå verdibevarende vedlikehold på en portefølje er 200-250 kr pr kvm. Det vil si et vedlikeholdsbudsjett på mellom 29 og 36 mill kr for kommunens eiendomsportefølje på 145 000 kvm.

Ås kommunes vedlikeholdsbudsjett var i 2022 på ca 16,3 mill kr, hvorav 3,4 mill kr var vedlikeholdstilskudd fra staten i forbindelse med korona/stimulering av markedet. Dvs. at det mangler 13-20 mill kr for å komme på anbefalt nivå og oppnå tilstandsgrad 1/verdibevarende vedlikehold. I tillegg kommer innhenting av etterslep.

Faktisk vedlikehold i 2022 var på 18,6 mill kr. Dette utgjorde en vedlikeholdsgrad på 128 kr pr kvm. Med gjeldende handlingsrom er det strenge prioriteringer mht. hva som kan gjøres med bygningsmassen ut over å ivareta lovpålagte tiltak, HMS og skallsikring. Brukere og leietaker ønsker at eiendom i større grad også gjør andre serviceoppgaver. Enheten ser behov for å jobbe videre med å tydeliggjøre ansvar mellom bruker og eiendom.

Klima og miljø

I EPC-prosjektet er det gjennomført mange små og store tiltak på 19 av kommunens eiendommer for å spare energikostnader i årene som kommer. Målene for energisparing er oppnådd i 2022. Resultat vil presenteres politisk i 2023. De økte energiprisene i 2022 medførte ytterligere fokus på energisparing. Det ble satt i gang akutte tiltak og gjort en kartlegging av energibesparende tiltak, som det ble bevilget midler til i budsjett 2023. Det pågår også et arbeid med å øke sorteringsgrad på avfall i henhold til vedtak i kommunens handlingsplan for klima og energi. Fra og med 2023 er det også et forskriftskrav å sortere ut matavfall og plast. Arbeidet fortsetter i 2023.

Renhold

Det er gjennomført renhold i alle lokaler med kommunal virksomhet, og avdelingen har god dialog med brukerne og får gode tilbakemeldinger. Koronasituasjonen har medført en krevende arbeidssituasjon for renhold. Med krav om forsterket renhold, og flere arealer som har blitt satt i drift for at kommunen skal kunne yte tjenester med større avstand. Da restriksjonene ble opphevet i 2022 var det utfordrende å ta ned renholds nivå til normalnivå.

Boligsosialt arbeid

Det er i 2022 inngått 49 nye leieavtaler i kommunale boliger. I 2021 var tallet 44, i 2020 35, i 2019 42. I tillegg bidro eiendom med å bosette 120 flyktninger i 2022. Et normalår for Ås kommune er 20 flyktninger. Det er inngått 19 fremleieforhold med private utleiere i denne prosessen.

Det er arbeidet med tiltakene fra forvaltningsrevisjon bolig. Blant annet er husleier justert til gjengs leie, restanser følges opp tettere og det er innarbeidet rutiner for raskere klargjøring av leiligheter for ny utleie. Det arbeides med å gjennomgå kommunens portefølje av boliger for å vurdere om boligen både har en beliggenhet og en beskaffenhet som er tilpasset leietakerne.

Det er tildelt 53,8 millioner i startlån i 2022, og 557 700 kr i tilskudd. Utbetaling av lån og tilskudd fordelte seg på 19 søkere og resulterte i at 2 fikk refinansiert lån og kunne beholde egen bolig, 3 fikk utbedret eller tilpasset boligen sin og 14 familier kjøpte seg bolig. Enhet Eiendom mottok 127 søknader om startlån og tilskudd i 2022, og fattet til sammen 108 vedtak. 9 klager på vedtak. Saksbehandlingstiden er akseptabel. Høyeste utbetalte beløp i 2022 var 4,8 mill.

Omstilling og effektivisering

Enheten har betydelig effektiviseringskrav de seneste årene. Det vil arbeides aktivt for å omstille og effektivisere, men det er ikke realistisk å hente inn hele summen gjennom dette arbeidet og ytterligere kutt i vedlikeholdsbudsjettet må påregnes.

I kommunestyret den 4.5.2022, sak 39/22 ble det vedtatt endret åpningstid i folkebadene. Saken gjaldt oppfølging av verbalvedtak fra budsjett 2021 om utvidet åpningstid i folkebadene. Det ble vedtatt endret åpningstid for å utnytte kapasiteten i hallene bedre, til fordel både for idrett- og folkebad. Nye åpningstider ble iverksatt fra 1.1.2023.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Eiendomsforvaltning og utleie	155 027	177 107	156 388	177 151	44	0,0 %
Sum	155 027	177 107	156 388	177 151	44	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet for tjenesteområdet viser balanse.

Tjenesten ble tilført 6,6 mill. kr til ekstraordinære strømutfgifter i 2. tertial. Strømprisene var på slutten av året svært variable. Kommunen satte inn tiltak for å redusere strømforbruket og disse tiltakene har hatt effekt. Strømkostnadene endte med et mindreforbruk mot budsjett på 2,3 mill. kr.

Eiendomstjenesten har bidratt i bosetting av flyktninger og etablering av mottak for flyktninger fra Ukraina på Moer sykehjem.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	7 969	8 410	6 199	6 707	6 704
Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger (B) *) **)	552	481	439	608	532
Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B) *) **)	860	821	462	574	646
Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B) *) **)	1 435	1 792	1 083	1 209	1 310
Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger (B) *) **)	513	566	435	402	385
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) *) **)	602	526	622	782	738
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B) *) **)	271	467	411	337	353
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	30 284	30 905	22 260	22 954	22 708
Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger (B) *) **)	3 736	3 756	2 747	2 795	2 738
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	5,8	5,9	5,0	4,6	5,1
Produktivitet					
Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage (B)	15,5	13,8	13,4	10,5	10,9
Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev (B)	23,3	23,5	19,7	18,5	19,6
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (m ²)	569,0	671,0	627,0	743,0	717,0
Dekningsgrad					
Andel søkere som har fått avslag på kommunal bolig	71,0 %	36,0 %	24,0 %	28,0 %	24,0 %
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	14	14	18	16	20
Økonomi					
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr) *)	56	106	79	119	100
Grunnlagsdata (Nivå 3)					
Formålsbygg, kommune Alle energityper Energibruk per m ² eid areal (kWh)	118	104		138	144

Andre nøkkeltall

Antall nye søknader per 1000 innbyggere (B)	2,6	3,1	5,3	4,8	4,9
Antall søknader per 1000 innbyggere (B)	6,0	5,3	6,9	6,7	7,1

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostnadsutvikling og arealer

Kommunen har hatt en kostnadsvekst i eiendomsforvaltningen i 2022. Dette henger sammen med økte strømpriser og økning i andre kostnader til forvaltning, drift og utvikling av bygg. For Ås kommune får prisveksten høyere utslag som følge av at Ås kommune har mer arealer enn en gjennomsnittlig kommune og ligger betydelig over Kostragruppe 09. Ås kommune har en utfordring med høye netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning.

Hovedårsaken til høye kostnader til eiendomsforvaltning er at Ås kommune har mer arealer per innbygger enn snittet av øvrige kommuner. Ås kommune har 5,9 m² formålsbygg pr innbygger, mens snittet for kommunegruppen og landet er 5 m². Om Ås kommunes arealer var likt gjennomsnittet av KOSTRA-gruppe 9, ville arealet vært 18 702 m² mindre. Dette må sees i lys av at kommunen har gjort investeringer for fremtiden, men hvor det i dag er en overkapasitet i byggene. Det ble i 2022 satt igang et prosjekt med mål om å effektivisere bruk av arealer.

Skolelokaler

Skolelokaler utgjør den største arealgruppen med høyest kostnader. Dette henger sammen med at skolelokaler utgjør ca 50 % av eiendomsporteføljen. Dersom Ås kommune hadde hatt tilsvarende arealer og driftskostnader som gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 9, ville dette alene gitt en samlet besparelse på om lag 21 mill kr årlig i reduserte FDV-kostnader og reduserte avskrivninger. Nye Åsgård skole vil kunne gi ytterligere økning i utgifter til skolelokaler.

Barnehagelokaler

Kostnader til barnehagelokaler i 2022 er omtrent på samme nivå som 2021. Netto driftstugifter til førskolelokaler har gått noe ned fra 2021 til 2022 og henger sammen med befolkningsvekst. Arealene per barn er redusert fordi kommunen har hatt en barnetallsvekst i 2022 som gir en mer effektiv arealbruk.

Institusjonslokaler

Arealene er økt til Institusjonslokaler. Helårseffekter av utvidet sykehjem og avskrivninger samt prisvekst og økte strømkostnader henger sammen med økte kostnader. Kostnadsnivået pr innbygger er betydelig høyere enn Kostragruppe 9, noe som henger sammen med at kommunen har høyere areal enn sammenligningsgruppene. Pr kvadratmeter har kommunen imidlertid lave kostnader, noe som henger sammen med at deler av sykehjemmet har vært stengt i 2022.

Administrasjonslokaler

Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler har gått noe ned i 2022 og henger sammen med befolkningsvekst. Kostnadsnivået er likevel høyere enn for Kostragruppe 09.

Idrett- og kulturlokaler

Utgifter til kommunale idrettsbygg har gått ned i 2022, mens utgifter kommunale kulturbygg har gått betydelig opp som følge av økte strømkostnader. Dette henger sammen med at det er gjort rettelser i kontoføring på strøm. Tidligere var strømutgiftene på kulturhuset ført på kostrafunksjon for administrasjonsbygg.

Avskrivninger for Åshallen på 2 879 474 er ikke ført i 2022. Det er årsaken til lavere forbruk. Fordi med åpningen av ny hall skulle forbruket økt.

Kommunale boliger

Ås kommune har en et noe lavere antall kommunale boliger per innbygger enn snittet av øvrige kommunegrupper. Ås har også en høyere avslagsprosent på søknader om bolig. Mengden søknader er noe lavere enn snittet av grupper vi sammenligner med.

Vedlikehold

Kommunens utgifter til vedlikehold per m2 er omtrent doblet fra 2021 til 2022. Dettles tilskrives flere større og mindre tiltak som er utført i 2022 og mer ressurser til å gjennomføre prosjekter. Blant annet har det blitt gjort teknisk oppgradering av Nordby svømmehall, oppgradering av underetasje Kulturhuset, oppgradering av EL-anlegg på eldre del Moer sykehjem, nye ventilasjonsaggregat Nordby skole og Langbakken 37 og ombygging Moerveien 10 for å sikre mer plass til barnevernet. Det er en positiv utvikling av vedlikeholdsgraden har økt i 2022, men fremdeles ligger Ås kommune godt under anbefalt nivå på 200-250 kr pr kvadratmeter.

Samferdsel

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesten omfatter resultatområdet 332 kommunale veier. Tjenesten har ansvar for forvaltning av det kommunale veinettet, inkludert parkering, trafiksikkerhet og fremkommelighet.

Utvikling og utfordringer

Med betydelig vekst i Ås vil utfordringene med kommunale veier som skal driftes og vedlikeholdes øke. I tillegg er det krav om at stadig flere skal gå og sykle, og det skal legges bedre til rette for disse gruppene, blant annet ved bygging av flere gang-/sykkelveier og bedre vedlikehold. Den største utfordringer er tilstrekkelig økonomiske ressurser i driftsbudsjettet til vedlikehold av veier og grøntområder. Det er også økende priser på materiell og utstyr, samt eksternt kjøpte driftstjenester.

Grunnet lave budsjett akkumulerer kommunen stadig etterslep på drift og vedlikehold, og skaper ytterligere og raskere fornyelsesbehov for både asfaltering av gatenett, veilys og veigrøfter. Vintervedlikeholdet har vært utført på en god måte.

Det er gjennomført flere nye anskaffelser både på driftstjenester og utstyr. Ny kontrakt for slamtømming ble inngått høsten 2022. Det er også innkjøpt en 4 nye maskiner/biler hvorav 2 er elektriske.

Ulike krav og forventninger til kvalitet og tilrettelegging, gjennomføring av tiltaksplaner innen trafiksikkerhet og sykling og gange er økende. Flere prosjekter som er beskrevet i planene er startet opp, men enda ikke er ferdigstilt. Disse arbeidene må videreføres i 2023.

En hjertesone er en sone rundt skolen hvor det er fokus på trafiksikkerhet og hvor det ønskes at foresatte ikke kjører, og skolen velger selv hvordan hjertesonen utformes rundt sin skole ut i fra sin skoles beliggenhet og utfordringer. Hjertesonearbeidet i Ås har fortsatt med Sjøskogen og Brønnerud skole i 2022. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

Etablering av ladeinfrastruktur ble igangsatt i slutten av 2021 og har fortsatt i hele 2022. Det har blitt søkt om midler fra Miljødirektoratet til ladestasjoner for tjenestebiler og kommunen har fått innvilget støtte til 31 ladepunkt for tjenestebiler.

Covid-19 har gjennom første del av året påvirket aktiviteten for tjenesteområdet. Ved at mannskapene har vært fysisk skilt har man kunnet opprettholde en god beredskap for driften.

Det er jobbet videre med strategiplaner for både kompetanseutvikling, effektiv utnyttelse av maskinpark, samt kartlegging av arbeidsoppgaver og planer for disse. Det er gjort noen mindre justeringer av organisasjonen for å tilpasse økt kompleksitet. Dette har fungert godt, men det må fortsatt jobbes med å tilpasse organisasjonen til ny overordnet organisasjon.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Samferdsel	22 096	23 826	20 832	23 536	-289	-1,2 %
Sum	22 096	23 826	20 832	23 536	-289	-1,2 %

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet for 2022 viser at tjenesteområdet samferdsel har et merforbruk på 0,3 mill. kr. Det ble i 2. tertial tilført 1,2 mill. kr til økte strømkostnader. Årsaken til merforbruket er noe høyere energikostnader enn revidert budsjett.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 10 000 innb	14	15	11	12	12
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B) *) **)	1 183	1 116	1 326	1 162	1 350
Produktivitet					
Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B) *)	155 804	137 924	115 858	147 739	119 353
Dekningsgrad					
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger	5,01	4,92	7,70	5,00	8,11
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	20	21	12	16	18

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Netto driftsutgifter til samferdsel viser at Ås kommune er omtrent på samme nivå i 2022 som i 2021. Ås kommune har lavere utgifter til samferdsel enn snittet av Kostragruppe 09 og på nivå med øvrige Viken-kommuner.

Brann og ulykkesvern

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter følgende to resultatområder/tjenester: 338 Forebygg av branner og andre ulykker og 339 Beredskap mot branner og andre ulykker.

Utvikling og utfordringer

Tjenesten driftes av Follo Brannvesen IKS i tråd med føringer fra styret og representantskapet.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Brann og ulykkesvern	12 810	15 421	12 894	15 568	147	0,9 %
Sum	12 810	15 421	12 894	15 568	147	0,9 %

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet viser et mindreforbruk på 0,1 mill. kr. Follo Brannvesen IKS varslet om et betydelig merforbruk i 2022 og behov for en tilleggbevilgning fra eierkommunene. For Ås kommune utgjorde dette kr. 682 000 og denne bevilgningen ble vedtatt av kommunestyret 29.11.2022.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	18,4	21,1		18,4	16,8
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B) *) **)	-2	-41	90	103	95
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger (B) *) **)	637	799	962	809	955
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg (B)	1,0 %	1,2 %	1,5 %	1,4 %	1,5 %
Kvalitet					
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr *)	491	480	496	632	556

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Vann, avløp og renovasjonstjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter følgende 7 resultatområder/tjenester: 340 Produksjon av vann, 345 Distribusjon av vann, 350 Avløpsrensing, 353 Avlsnett/innsamling av avløpsvann, 354, Tømming av slamskillere, septiktanker o.l. og 355 Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall.

Utvikling og utfordringer

Vann og avløp

Et overordnet mål for Ås kommune er å tilby abonnentene driftssikker vannforsyning med jevn og tilfredsstillende vannkvalitet. Et viktig ledd i dette oppdraget er vedlikehold av kommunens tre høydebasseng, hvor vannet oppholder seg før det transporteres videre til innbyggerne. Rehabiliteringen av det gamle høydebassenget på Aschjemskogen er ferdigstilt i 2022. Kommunen har et lekkasjesøketeam som driver systematisk kildeopsporing og lekkasjesøk.

Alle kommunene i Norge har en utfordring i forhold til å løfte fornyingstakten på ledningsnett. Ås kommune jobber aktivt med fornying av ledningsnett. I 2022 ble det rehabilitert vann-, spillvann og overvann i regi av Prosjektenheten på blant annet Solberg. I tillegg har eget mannskap, rehabilitert 400 m vannledning i Nordby.

Det relativt nye driftsovervåkningssystemet for vann og avløp vil bidra til at abonnentenes spillvann skal hindre forurensning av miljø og vassdrag. Gjennom 2022 er det jobbet aktivt med å utvide systemet og drevet aktivt opplæring og bruk av denne.

Det er en utfordring med fremmedvann i spillvannsnettet, og det søkes stadig etter kilder som kan få ned denne andelen.

Det har også blitt startet mer aktivt samarbeid på tvers av kommunene med tanke på fremtidig drikkevannsforsyning og reservevann. Det gjøres et arbeid i regi av både Fagrådet for Indre Oslofjord og dialog på initiativ med Vann- og avløpsetaten i Oslo. AV. Det er igangsatt et eget prosjekt for etablering av ny hovedvannforsyning/reservevannforsyning for Ås og Frogn. Dette arbeidet vil pågå frem til endelig løsning er bygd og tatt i bruk ca 2030.

Covid-19 har gjennom deler av året påvirket aktiviteten for tjenesteområdet. Ved at mannskapene har vært fysisk skilt har man kunnet opprettholde en beredskap for driftsenhetene.

Renovasjon

Tjenesten driftes av Follo Ren IKS i tråd med føringer fra styret og representantskapet.

Follo Ren har ansvar for innsamling, transport og behandling av avfall som faller innenfor det til enhver tid gjeldende kommunale ansvarsområdet etter Forurensningsloven, og supplerende bestemmelser gitt av sentrale forurensningsmyndigheter.

Året 2022 har blitt et «normal» år og tjenesten har blitt levert som forventet. Follo Ren jobber med å etablere et nytt anlegg som på sikt betyr at Bølstad Avfallsmottak avvikles.

Follo Ren har satt bærekraftsmål som skal nås i 2035. Disse er brukket ned igjen til delmål der første milepæl er i 2025.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Vann, avløp og renovasjonstjenester	-7 988	-15 190	-10 234	-10 169	5 022	49,4 %
Sum	-7 988	-15 190	-10 234	-10 169	5 022	49,4 %

Kommentar til status økonomi

Driftsregnskapet på VAR-området i 2022 viser en merinntekt på 5 mill. kr ved årsslutt. Tjenesteområdet inngår i kommunens selvkostområde hvor kravet er at tjenestene over tid skal gå i balanse. For 2022 er imidlertid følgende avvik på de enkelte områdene innenfor tjenesteområdet:

- *Vann* mindreforbruk på 3,6 mill kr. Dette skyldes høyere gebyrinntekter og noe lavere lønnsutgifter enn budsjett.
- *Avløp* mindreforbruk 1,5 mill. kr. Dette skyldes høyere gebyrinntekter og tilknytninggebyr enn budsjett.
- *Renovasjon* endte i balanse.

Avvikene reguleres i tråd med selvkost etterkalkylen mot bundne driftsfond.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse

	Ås 2021	Ås 2022	Kostragruppe 09	Viken	Landet uten Oslo
Prioritet					
Avløpsrensing nettdriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	692	738	632	782	637
Distribusjon av vann nettdriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	-824	-1 262	-534	-672	-630
Produksjon av vann nettdriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	316	710	304	478	424
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l nettdriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	-26	-26	-9	1	-3
Produktivitet					
Driftsutgifter for distribusjon av vann per tilknyttet innbygger (kr) *)	550	537		690	780
Driftsutgifter for produksjon av vann per tilknyttet innbygger (kr) *)	383	903		516	503
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	2 506	2 800	3 189	3 103	3 305
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	3 250	3 092	4 605	5 524	4 623
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr) *)	3 416	3 888	3 334	4 132	4 206
Kvalitet					
Farge: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater	100,0 %	100,0 %		100,0 %	97,9 %
Vann - Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m ³ /m/år) (B)	2,2	2,1	3,9	3,8	3,4

*) Inflasjonsjustert med deflator

Felles inntekter og utgifter

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde og andre fellesfunksjoner som ellers ikke tilhører de øvrige tjenesteområdene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Felles inntekter og utgifter	-108 525	-100 763	2 661	-108 686	-7 924	-7,3 %
Sum	-108 525	-100 763	2 661	-108 686	-7 924	-7,3 %

Kommentar til status økonomi

Endring fra opprinnelig budsjett til revidert budsjett skyldes tekniske effekt av regulering av motpost avskrivninger. Det er ikke avvik mellom revidert budsjett og regnskap på motpost avskrivninger.

Tjenesteområdet viser et avvik på 7,9 mill. kr ved årsslutt. Avviket skyldes i hovedsak føring av verdireduksjon på kapitalforvaltning på sentrale poster.

I forbindelse med overgang fra tjenestebasert til linjebasert, vil tekniske effekter ved regulering av f. eks. motpost avskrivninger ikke lenger slå ut på samme måte som med tjenestebasert budsjett.

Vedlegg 1 - Årsregnskap

[Årsregnskap og konsolidert regnskap 2022](#)

Vedlegg 2 - Rapportering kulturhuset 2022

Egne kulturarrangementer.

Det har vært gjennomført 40 arrangementer i kulturhusets regi eller med kulturhuset som samarbeidspartner. På disse arrangementene har det vært 4832 publikummere – en økning fra forårets tall på 2143, med en brutto billettinntekt på kr. 237 725,- Programmet har vært, som vanlig, bredt – med noe for alle. Under pandemien har det oppstått et nytt samarbeid med Brageteatret, hvor Ås kulturhus har blitt en fast arena på deres turnéplan.

Hvor 2021 ble enda et unntaksår, ble 2022 ett år med hardjobbing for å få folk til å komme tilbake til konsertsalen. Mot slutten av året tok det seg opp, men før det virket som om det var x-antall utsatte kulturarrangementer som både artister og publikummere måtte ta seg av før de kunne begynne å se på nye muligheter.

Besøktall - egne kulturarrangementer							
Dato	Navn på arrangementet	Kategori	Lokale	Mål-gruppe	Sjanger	Besøktall	Billettinntekter
08.jan	Nyttårskonserten	Konsert	Kinoteatert	Alle	Populærmusikk	0	Avlyst
28.jan	The Milk Men Ås Jazz	Konsert	Foajé	25+	Jazz	46	-
28.jan	Karin Krog & The inbetween -times	Konsert	Kinoteatert	25+	Jazz	91	24 000
29.jan	Elevkonsert	Konsert	Kinoteatret	Alle	Jazz	250	-
29.jan	Tenk på øynene dine som øyne	Utstilling	Borggården	Alle	Jazz/moderne kunst	52	-
29.jan	Nardocci trio	Konsert	Foajé	25+	Jazz	65	11 200
04.feb	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	17	850
12.feb	Magiske Fredrik	Scene	Foajé	3+	Barneteater	35	3 860
25.feb	Stokk	Scene	Foajé	15+	Dok-teater	20	-
04.mar	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	17	800
23.mar	Nordens dag	Festdag	Kulturhus	Alle	Div.	350	-
22.mar	Stokk	Scene	Foajé	15+	Dok-teater	15	-
25.mar	Ella's World	Konsert	Foajé	20+	Jazz	51	8 560
26.mar	Rasmus på loffen	Scene	Foajé	5+	Barneteater	53	4 900
01.apr	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	16	800

01.apr	Bondetinget	Scene	Store sal	20+	Teater	73	16 250
05.apr	Hav: vennskapsbånd gjennom kulturopplevelser	Kulturkveld	Foajé	Alle	For Ukraina	107	-
27.apr	Stokk	Scene	Foajé	15+	Dok-teater	17	-
23.apr	Alba Trosser alt	Scene	Kinoteatret	3+	Barneteater	27	2 560
6. mai.	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	9	450
6. mai.	Best Western Swing	Konsert	Foajé	18+	Swing	21	5 000
27. mai.	Stokk	Scene	Foajé	15+	Dok-teater	18	-
14. mai.	Melodi Grandprix Finale	Konsert	Foajé	Alle	Ukraina tiltak	50	-
02.sep	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Jazz	11	550
04.sep	Frivillighetns dag	Festdag	Breivoll	Alle	Konsert	100	-
10.sep	Karius & Baktus	Scene	Store sal	3+	Barneteater	181	19 240
17.sep	Skinnvotten	Scene	Foajé	3+	Barneteater	49	5 400
24.sep	Barnas verdensdag	Festdag	Hele huset	Alle	Div.	1000	-
24.sep	Lurveleven #1	Konsert	Kinoteatret	5+	Klassisk	221	33 600
29.sep	Refusert	Scene	Foajé	18+	Fysisk teater	2	300
01.okt	Småting	Konsert	Foajé	3+	Barnemusikk	22	2 040
07.okt	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	22	1 100
21.okt	Lurveleven #2	Konsert	Foajé	40+	Klassisk	27	5 690
4. nov.	Lyttelunsj	Konsert	Store sal	Alle	Klassisk	20	1 000
11. nov.	Seldas Lab	Scene	Kinoteatret	5+	Fysikk Show	176	43 250
12. nov.	Lurveleven #3	Konsert	Kinoteatret	30+	Jazz	27	6 100
15. nov.	Kulturhack	Div	Foaje	13+	Teknikk møter kultur	11	-
26. nov.	Jul med Prøysen	Scene	Kinoteatret	Alle	Juleteater	276	18 625

26. nov.	Julegrantenning	Konsert	Ute	Alle	Jul	200	-
10. des.	JuleStjerner	Konsert	Foajé	10+	Julemusikk	78	21 600
Totalt						3823	237 725

Andres kulturarrangementer

Andres kulturarrangementer i Ås kinoteater og vestibyle, har trukket 8121 publikummere over 36 forestillinger, med billettinntekter på totalt kr. 599 350,- Kulturskolen har bidratt til disse tallene i stor grad med danseavslutninger, teaterforestilling og musikal.

2436 barn og voksne har vært innom foajeen eller kinoteatret for å øve mot en eller annen prosjekt eller forestilling i løpet av 2022.

Dato	Navn på arrangement	Kategori	Lokale	Målgruppe	Sjanger	Besøkstall	Billettinntekter
03.feb	Vi -I	Scene	Kinoteatret	13+	Teater	33	4 655
05.feb	Wish you were here	Konsert	Kinoteatret	25+	Rock	204	72 930
11.feb	Når vi døde våkner	Scene	Kinoteatret	25+	Musikkteater	82	17 200
12.feb	Når vi døde våkner	Scene	Kinoteatret	25+	Musikkteater	71	13 500
15.feb	Olvier Twist	Scene	Kinoteatret	10+	Elevteater	79	7 650
17.feb	Oliver Twist	Scene	Kinoteatret	10+	Elevteater	97	6 450
03.mar	Hans Børli i Toner	Konsert	Foajé	55+	Viser	54	14 575
19.mar	Himmerik	Scene	Foajé	35+	Opera	20	-
01.apr	Festivalfeber	Konsert	Kinoteatret	Alle	Pop musikk	187	71 610
02.apr	Festivalfeber	Konsert	Kinoteatret	Alle	Pop musikk	143	50 585
02.apr	Festivalfeber	Konsert	Kinoteatret	Alle	Pop musikk	78	29 945
23.apr	Blåtoner	Konsert	Foajé	Alle	Pop musikk	46	8 800
07.mai	Viva La Diva	Konsert	Kinoteatret	Alle	Pop musikk	172	31 300
13.mai	Kulturskolens musikal	Scene	Kinoteatret	Alle	Musikal	60	7 650
10.jun	Kulturskolens danseavslutninger	Scene	Kinoteatret	Alle	Dans	283	37 200

10.jun	Lonely Riders	Scene	Kinoteatret	Alle	Dans	50	-
11.jun	Kulturskolens danseavslutninger	Scene	Kinoteatret	Alle	Dans	280	37 425
11.jun	Kulturskolens danseavslutninger	Scene	Kinoteatret	Alle	Dans	215	28 500
11.jun	Kulturskolens danseavslutninger	Scene	Kinoteatret	Alle	Dans	140	18 825
16.jun	Kulturskolens animasjon	Film	Kinoteatret	Alle	Animasjon	10	-
26. - 27. aug	Grønn festival	Festdag	Ute	Alle	Div.	2000	-
26. - 27. aug	Soloutstilling	Utstilling	Store sal	Alle	Div.	200	-
15.sep	Elton John Tribute	Konsert	Kinoteatret	10+	Pop	97	34 560
17.-18. sep	Kersten Skar	Utstilling	Store sal	15+	Kunst	500	
14.okt	Sånt Skjer!	Konsert	Foajé	25+	Div.	38	12 600
19. - 23. okt	Lykke	Utstilling	Store sal	25+	Kunst	1500	-
25.okt	Bandkveld / Ungmusikk	Konsert	Foajé	13+	Pop	30	-
17.nov	Askepott	Scene	Kinoteatret	6+	Eventyrteater	55	11 040
25.nov	Jeg kan ikke høre deg	Scene	Kinoteatret	18+	Musikal	51	11 500
26.nov	Jeg kan ikke høre deg	Scene	Kinoteatret	18+	Musikal	21	4 750
26.nov	Jeg kan ikke høre deg	Scene	Kinoteatret	18+	Musikal	45	9 700
02.des	NRK Supers Julemagi	Scene	Kinoteatret	5+	Juleshow	172	48 000
3. - 11. des	Medlemsutstilling	Utstilling	Store sal	15+	Kunst	1000	
16.des	Broadway Babes	Konsert	Foajé	5+	Julemusikk	68	8 400
16.des	Julemarked	Husflid	Foajé	Alle	Håndverk	40	-
Totalt						3617	599 350

Møterom og selskapslokaler

Ca 9000 pers har vært innom 2. etasjen på kulturhuset i forbindelse med møter, konferanse og utstillinger med mer: Grønn festival, Kulturdagene i Ås, Smak Ås, Ås husflidslag, Nord Art og Ås kunstforening. De sist nevnte kunstutstillingene har vært med å bidra til mye besøk på kulturhuset. North Art trakk oppmerksomhet nasjonalt med gjesteutstillen Maud Angelica.

Kino

I 2022 hadde Ås kinoteater 8 406 besøkende, opp fra 6 349 i 2021. Billettinntekter ble 701 042 brutto, en oppgang på 52%. I tillegg kommer reklameinntekter på 26 936. Månedlige visningskonsepter ble videreført, som Månedens joker, seniorkino og babykino, samt samarbeidsarrangementer i tilknytning Verdensdagen for psykisk helse, Nordens dag, UKA i Ås, SmakÅs, Kulturdagene i Ås og natt til 1. mai. Kinoens egen frivilliggruppe ble videreført og videreutviklet siden oppstarten av denne høsten 2021, det samme ble avtalen om studentkinoklubb med Tekna Student ved NMBU. Kinosjefen sa opp sin stilling før jul, og blir erstattet fra 1. april 2023.

Vedlegg 3 - Oppfølging politiske vedtak

Kommunestyret

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
27.01.2022	1/22	Oppdeling av Viken: Høringsuttalelse fra Ås kommune	Høringsuttalelse sendt Viken
09.02.2022	2/22	R-331 Detaljregulering for sentrum syd, nordre del (BS5) - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig
09.02.2022	3/22	R-301 Detaljreguleringsplan for Grenseveien/Myrfaret - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig
09.02.2022	4/22	Kontrollutvalgets årsrapport 2021	Effektuert
09.02.2022	5/22	Kontrollutvalgets årsplan 2022	Effektuert
09.02.2022	6/22	Revisjon av selskapsavtale - Viken kontrollutvalgssekretariat IKS	Effektuert
09.02.2022	7/22	Bosetting av flyktninger 2022	Effektuert
09.02.2022	8/22	Revisjon av samarbeidsavtale om voksenopplæring - Frogn, Vestby og Ås kommuner	Effektuert
09.02.2022	9/22	Søknad om kommunal garanti - Steinerskolen i Ås	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
09.02.2022	10/22	Gnr 113 bnr 63 - Sportsveien 30 - Nordby barnehage - Sluttrapport	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
09.02.2022	11/22	Kinnsåsen - Avklaring av driftsform og søknad om statlig sikring	Utsatt behandling
09.02.2022	12/22	Søknad om midlertidig fritak fra kommunale verv - Dag H. Nestegard (SV)	Effektuert
23.03.2022	13/22	Forvaltningsrevisjonsrapport - Plan- og byggesaksbehandling	Under oppfølging
23.03.2022	14/22	Kontrollutvalgets årsplan 2022	Effektuert
23.03.2022	15/22	Kontrollutvalgets årsrapport 2021	Effektuert
23.03.2022	16/22	Søknad om midlertidig fritak fra kommunale verv - Dag H. Nestegard (SV)	Effektuert
23.03.2022	17/22	Søknad om fritak fra nestlederverv - Else Jorunn Vestby (Ap) - Nyvalg	Effektuert
23.03.2022	18/22	Søknad om kommunal garanti - Steinerskolen i Ås	Effektuert
23.03.2022	19/22	Rammer og retningslinjer for kjøp og salg av eiendom	Effektuert
23.03.2022	20/22	Områdelekeplass: Veileder for utforming og modell for opparbeidelse og drift	Veilederen er oppdatert ihht kystyrets vedtak og ligger til grunn i arbeid med

			reguleringsplaner og byggesaker som berører områdelekeplassene
23.03.2022	21/22	Fritak for eiendomsskatt § 7 for skatteåret 2022	Effektuert
23.03.2022	22/22	Kinnsåsen - Avklaring av driftsform og søknad om statlig sikring	Under oppfølging. Konsept er under arbeid sammen med det nedsatte utvalget.
23.03.2022	23/22	Forskrift om fartsgrense for fritidsfartøy	Under effektuering (skilting gjenstår)
23.03.2022	24/22	Revisjon av samarbeidsavtale om voksenopplæring - Frogn, Vestby og Ås kommuner	Effektuert
23.03.2022	25/22	Integreringen i Ås	Effektuert
23.03.2022	26/22	Vurdering av mattilbudet i kommunale barnehager	Effektuert
23.03.2022	27/22	Politisk reglement - revidering	Under oppfølging
23.03.2022	28/22	Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Ås for året 2021	Effektuert
23.03.2022	29/22	Gnr 113 bnr 63 - Sportsveien 30 - Nordby barnehage - Sluttrapport	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
23.03.2022	30/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
23.03.2022	31/22	Mottak av flyktninger på bakgrunn av situasjonen i Ukraina	Effektuert
04.05.2022	32/22	Innsigelser til kommuneplanen 2022-2034	Ny behandling i k-styret i feb 2023 pga innsigelser
04.05.2022	33/22	Reguleringsplan for Nygård Næringspark R-272 - Endring av reguleringsplan - Avklaring om videre planprosess	Vedtatt av kommunestyret. Saken er sendt departementet for endelig avgjørelse.
04.05.2022	34/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
04.05.2022	35/22	Gnr 113 bnr 63 - Sportsveien 30 - Nordby barnehage - Sluttrapport	Under oppfølging
04.05.2022	36/22	Rustad skole. Støyproblematikk	Saken ble sendt tilbake til adm.
04.05.2022	37/22	Solfallsveien 27B. Omsorgsboliger. Status etter avholdt tilbudskonkurranse	Det er fattet vedtak i saken. Oppfølging i 2023.
04.05.2022	38/22	Gnr 107 bnr 7 - Stuene - Fremtidig drift	Vedtatt, vedtak er under oppfølging
04.05.2022	39/22	Oppfølging av verbalvedtak - utvidelse av folkebadene	Effektuert
04.05.2022	40/22	Orientering om resultater av folkehelseundersøkelsen 2021	Vedtaket legges til grunn i arbeidet med

			handlingsprogram og økonomiplan.
04.05.2022	41/22	Søknad om fritak fra kommunale verv for resten av valgperioden - Dag H. Nestegard (SV)	Effektuert
04.05.2022	42/22	Ny samarbeidsavtale om administrativt samarbeid om Follo Barnevernvakt	Effektuert
15.06.2022	43/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Vedtaket er kunngjort
15.06.2022	44/22	Kommuneplanens arealdel 2022-2034: Andregangs behandling	Ny behandling i k-styret i feb 2023 pga innsigelser
15.06.2022	45/22	R-332 Detaljregulering for Moerveien 12 (BS7) - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig
15.06.2022	46/22	Endring av R-296 Detaljreguleringsplan for Moerveien 10	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig
15.06.2022	47/22	R-301 Detaljregulering for Grenseveien / Myrfalet - Klage på vedtak - Myrsletta 26 m.fl.	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
15.06.2022	48/22	R-301 Detaljregulering for Grenseveien / Myrfalet - Klage på vedtak - Myrsletta 90	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
15.06.2022	49/22	R-333 Detaljplan for Langbakken (B1) - Klage på vedtak - Jørn Kristiansen	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
15.06.2022	50/22	R-333 Detaljplan for Langbakken Nord (B1) - Klage på vedtak - Solberg, Hansen, Fyksen m.fl.	Statsforvalteren har opphevet kommunestyrets vedtak. Revidert planforslag er til offentlig ettersyn.
15.06.2022	51/22	Attraktive Ås - innledende arbeid	Det er fattet vedtak i saken og den følges opp.
15.06.2022	52/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
15.06.2022	53/22	Politisk reglement - kap. 4 Kontrollutvalget	Saken er utsatt til behandling i et senere møte, ref. sak 93/22
15.06.2022	54/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Effektuert
15.06.2022	55/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Effektuert
15.06.2022	56/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Effektuert
15.06.2022	57/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Effektuert
15.06.2022	58/22	Planrammer og budsjettforutsetninger Handlingsprogram 2023 - 2026 med økonomiplan 2026	Effektuert
15.06.2022	59/22	Fornyelse av samarbeidsavtale UngMusikk	Det er fattet vedtak i saken

15.06.2022	60/22	Tilstandsrapport for barnehage 2021 med utviklingsmelding 2022	Effektuert
15.06.2022	61/22	Tilstandsrapport for 2021 med utviklingsmelding for 2022 for grunnskolen i Ås	Under oppfølging
15.06.2022	62/22	Årsrapportering Startlån 2021 og oppdatering av retningslinjer for behandling av søknad om startlån	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
15.06.2022	63/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Det er fattet et vedtak i saken
15.06.2022	64/22	Orientering om uttalelse fra Statens vegvesen ifm interpellasjon fra Kommunestyret 9. februar 2022 vedrørende nye E18 Retvet-Vinterbro	Det er fattet et vedtak i saken
15.06.2022	65/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
14.09.2022	66/22	Forvaltningsrevisjonsrapport - Tjenestekvalitet i institusjoner i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	67/22	Forvaltningsrevisjonsrapport - Arbeidsmiljø på sykehjem og i boliger voksne i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	68/22	Økt låneramme - Nordre Follo renseanlegg IKS	Effektuert
14.09.2022	69/22	Pris for lading ved offentlige ladestasjoner	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	70/22	Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	71/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	72/22	R-287 - Områdereguleringsplan for Ås sentralområde - Klage på vedtak	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
14.09.2022	73/22	R-321 Detaljreguleringsplan for Vollskogen - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
14.09.2022	74/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Effektuert
14.09.2022	75/22	Politisk reglement - kap. 4 Kontrollutvalget	Ref. sak 93/22
14.09.2022	76/22	Revidert reglement for ungdomsrådet, eldrerådet og råd for personer med funksjonsnedsettelse	Effektuert
14.09.2022	77/22	Politisk møteplan 2023	Effektuert
14.09.2022	78/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Saken er utsatt til behandling i et senere møte

14.09.2022	79/22	Orientering om uttalelse fra Statens vegvesen ifm interpellasjon fra Kommunestyret 9. februar 2022 vedrørende nye E18 Retvet-Vinterbro	Det er fattet et vedtak i saken
14.09.2022	80/22	Årsrapportering Startlån 2021 og oppdatering av retningslinjer for behandling av søknad om startlån	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
14.09.2022	81/22	Solfallsveien spesialboliger. Revidert sluttrapport	Utsatt behandling
14.09.2022	82/22	Uttreden av kommunale verv - Torill Horgen (FrP) - nyvalg av kontrollutvalg	Effektuert
14.09.2022	83/22	Nyvalg av hovedutvalg for næring og miljø (HNM)	Effektuert
14.09.2022	84/22	Nyvalg av hovedutvalg for oppvekst og kultur (HOK)	Effektuert
14.09.2022	85/22	Uttreden av kommunale verv - Marianne Frid Nordby (H) - nyvalg	Effektuert
14.09.2022	86/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Saken er utsatt til behandling i et senere møte
26.10.2022	87/22	Utredning av innføring av Aktivitetskort i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	88/22	Landbruks- og viltforvaltningssaker - Saker som skal til politisk behandling	Saken er sendt tilbake til kommunedirektøren og avventer ny behandling
26.10.2022	89/22	Ås kommunes VA-norm	Avventer politisk behandling
26.10.2022	90/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	91/22	Årsrapportering Startlån 2021 og oppdatering av retningslinjer for behandling av søknad om startlån	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	92/22	Politisk møteplan 2023	Effektuert
26.10.2022	93/22	Politisk reglement - kap. 4 Kontrollutvalget	Effektuert
26.10.2022	94/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	95/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	96/22	Samarbeidsavtale for håndtering av mindre tilfeller av akutt forurensning / IUA	Det er fattet et vedtak i saken
26.10.2022	97/22	Solfallsveien spesialboliger. Revidert sluttrapport	Det er fattet vedtak i saken
26.10.2022	98/22	Orientering om uttalelse fra Statens vegvesen ifm interpellasjon fra Kommunestyret 9. februar 2022 vedrørende nye E18 Retvet-Vinterbro	Det er fattet et vedtak i saken

26.10.2022	99/22	Valgbarhet og søknad om midlertidig fritak - Maria-Therese Jensen (V)	Effektuert
26.10.2022	100/22	Uttreden av kommunale verv - Peter Boström (SV) - nyvalg	Effektuert
26.10.2022	101/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Det er fattet et vedtak i saken. Salg blir gjennomført 2023.
29.11.2022	102/22	Skolebehovsplan 2023-2025	under behandling
29.11.2022	103/22	Ny korpsavtale fra 2024	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	104/22	Nye avtaler for eldre- og seniorsentrene i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken. Under gjennomføring.
29.11.2022	105/22	Evaluering av koronapandemien	Effektuert
29.11.2022	106/22	Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid om felles FACT team	Behandels i kommunestyret mars 2023
29.11.2022	107/22	Fritak for eiendomsskatt §7 for skatteåret 2023	Effektuert
29.11.2022	108/22	Revidering av Ås kommunes reglement for finans- og gjeldsforvaltning	Effektuert
29.11.2022	109/22	Evaluering - Politisk utvalgsstruktur	Under arbeid. Forventes ferdig våren 2023.
29.11.2022	110/22	Orientering om status på prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI)	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	111/22	Hovedmålsetting for Kinnsåsen og etablering av venneforeningen; "Kinnsåsens venner".	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	112/22	Orientering om ny administrativ organisering	Effektuert
29.11.2022	113/22	Tilleggsbevilgning Follo Brannvesen og vurdering av fremtidig samarbeidsstruktur	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	114/22	Offentlighet i Ås kommune - status	Effektuert
14.12.2022	115/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Det er fattet et vedtak i saken
14.12.2022	116/22	Fastsetting av valgdag og stemmekretsinnndeling - Kommunestyrevalg- og fylkestingsvalg 2023	Effektuert
14.12.2022	117/22	Reguleringsplan for Nygård Næringspark R-272 - Endring av reguleringsplan - Andregangsbehandling	Vedtatt av kommunestyret. Saken er sendt departementet for endelig avgjørelse.
14.12.2022	118/22	Kontrollutvalgets årsplan 2023	Det er fattet et vedtak i saken

Formannskapet

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
19.01.2022	1/22	Fastsetting av nivå i trafikklysmodellen for koronahåndtering i skoler og barnehager i Ås kommune	Under oppfølging
26.01.2022	2/22	Oppdeling av Viken: Høringsuttalelse fra Ås kommune	Høringsuttalelse sendt Viken
26.01.2022	3/22	Ås kommunes reglementer - Innstilling fra ad hoc utvalget	Effektuert
26.01.2022	4/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken - Innstilling fra ad hoc utvalg for revidering av Ås kommunes reglementer	Effektuert
26.01.2022	5/22	Bosetting av flyktninger 2022	Effektuert
26.01.2022	6/22	Revisjon av samarbeidsavtale om voksenopplæring - Frogn, Vestby og Ås kommuner	Effektuert
26.01.2022	7/22	Gnr 15 bnr 1 - Drøbakveien 257 - Klage på vedtak om delvis innvilgelse av dispensasjon	Statsforvalter stadfester kommunens vedtak.
26.01.2022	8/22	Rammer og retningslinjer for kjøp og salg av eiendom	Utsatt
26.01.2022	9/22	Søknad om kommunal garanti - Steinerskolen i Ås	Det er fattet et vedtak i saken
26.01.2022	10/22	Debatthefte 2022 På samme lag- innspill til KS	Effektuert
26.01.2022	11/22	Gnr 113 bnr 63 - Sportsveien 30 - Nordby barnehage - Sluttrapport	Innstillende behandling
26.01.2022	12/22	Søknad om midlertidig fritak fra kommunale verv - Dag H. Nestegard (SV)	Innstillende behandling
26.01.2022	13/22	Søknad om ettergivelse aveiendomsskatt@Søknad om ettergivelse av eiendomsskatt 2021	Effektuert
26.01.2022	14/22	Kinnsåsen - Avklaring av driftsform og søknad om statlig sikring	Innstillende behandling
26.01.2022	15/22	Revisjon av selskapsavtale - Viken kontrollutvalgssekretariat IKS	Effektuert
09.03.2022	16/22	Rammer og retningslinjer for kjøp og salg av eiendom	Innstillende behandling
09.03.2022	17/22	Områdelekeplass: Veileder for utforming og modell for opparbeidelse og drift	Det er fattet et vedtak i saken
09.03.2022	18/22	Politisk reglement - revidering	Innstillende behandling

09.03.2022	19/22	Fritak for eiendomsskatt § 7 for skatteåret 2022	Effektuert
09.03.2022	20/22	Vurdering av mattilbudet i kommunale barnehager	Effektuert
09.03.2022	21/22	Søknad om fritak fra nestlederverv - Else Jorunn Vestby (Ap) - Nyvalg	Innstillende behandling
09.03.2022	22/22	Gnr 113 bnr 88 - Askehaugveien 58 - Salg	Innstillende behandling
09.03.2022	23/22	Klage på avslag - kommunal kompensasjonsordning 5. runde	Det er fattet et vedtak i saken
09.03.2022	24/22	Lokalt frivillig arbeid og humanitært arbeid i forbindelse med krigen i Ukraina - Formannskapetets bevilgning	Det er fattet vedtak i saken. Under gjennomføring.
23.03.2022	25/22	Mottak av flykninger på bakgrunn av situasjonen i Ukraina	Det er fattet et vedtak i saken
27.04.2022	26/22	Innsigelser til kommuneplanen 2022-2034	Det er fattet et vedtak i saken
27.04.2022	27/22	Rullepark med hangout-område, Nordby. Kommunalt tilskudd og eierforhold	Innstillende behandling
27.04.2022	28/22	Rustad skole. Støyproblematikk	Innstillende behandling
27.04.2022	29/22	Solfallsveien 27B. Omsorgsboliger. Status etter avholdt tilbudskonkurranse	Innstillende behandling
27.04.2022	30/22	Gnr 107 bnr 7 - Stuene - Fremtidig drift	Innstillende behandling
27.04.2022	31/22	Oppfølging av verbalvedtak - utvidelse av folkebadene	Innstillende behandling
27.04.2022	32/22	Søknad om fritak fra kommunale verv for resten av valgperioden - Dag H. Nestegard (SV)	Innstillende behandling
27.04.2022	33/22	Løvsstad - Avtaleforhold og bruk av bygg	Utsatt høringsfrist. Under oppfølging.
27.04.2022	34/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtak i samsvar med innstilling, - avslag.
27.04.2022	35/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Sendt tilbake til kommunedirektøren for mer info.
27.04.2022	36/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtak i samsvar med innstilling, - avslag
27.04.2022	37/22	Tilslutning til og signering av Osloregionens ordførererklæring om klima og miljø 2022	Ordførererklæringen er signert.
27.04.2022	38/22	Ny samarbeidsavtale om administrativt samarbeid om Follo Barnevernvakt	Det er fattet et vedtak i saken

01.06.2022	39/22	Orientering - E18 Retvet-Vinterbro: Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert tiltak på lokalveinettet i Ås og Nordre Follo kommune	Det er fattet et vedtak i saken
01.06.2022	40/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
01.06.2022	41/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
01.06.2022	42/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
01.06.2022	43/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
01.06.2022	44/22	Planrammer og budsjettforutsetninger Handlingsprogram 2023 - 2026 med økonomiplan 2026	Innstillende behandling
01.06.2022	45/22	Attraktive Ås - innledende arbeid	Det er fattet vedtak i saken og den følges opp.
01.06.2022	46/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Innstillende behandling
01.06.2022	47/22	Kommuneplanens arealdel 2022-2034: Andregangs behandling	Innstillende behandling
01.06.2022	48/22	Årsrapportering Startlån 2021 og oppdatering av retningslinjer for behandling av søknad om startlån	Under behandling.
01.06.2022	49/22	Svar til høring om bedre polititjenester og beredskap	Under oppfølging
01.06.2022	50/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	51/22	Politisk reglement - kap. 4 Kontrollutvalget	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	52/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	53/22	Gnr. 93 bnr. 1 - Søndre Kroer, Kroerveien 250 og 252 - Søknad om dispensasjon og fradeling i LNF underformål a-område - Innvilgelse av søknad	Vedtatt. Oppmålingsforretning gjennomført.
01.06.2022	54/22	Søknad om ettergivelse av eiendomsskatt 2022	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	55/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	56/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Utsatt til behandling i et senere møte
01.06.2022	57/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Utsatt til behandling i et senere møte
08.06.2022	58/22	Årsrapportering Startlån 2021 og oppdatering av retningslinjer for behandling av søknad om startlån	Under behandling.

08.06.2022	59/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Innstillende behandling
08.06.2022	60/22	Politisk reglement - kap. 4 Kontrollutvalget	Innstillende behandling
08.06.2022	61/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Innstillende behandling
08.06.2022	62/22	Gnr. 93 bnr. 1 - Søndre Kroer, Kroerveien 250 og 252 - Søknad om dispensasjon og fradeling i LNF underformål a-område - Innvilgelse av søknad	Vedtatt. Oppmålingsforretning gjennomført.
08.06.2022	63/22	Søknad om ettergivelse av eiendomsskatt 2022	Under oppfølging
08.06.2022	64/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtatt i strid med innstillingen, opphevet vedtak, -innvilget.
08.06.2022	65/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtatt i samsvar med innstilling.
08.06.2022	66/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtatt i samsvar med innstilling.
31.08.2022	67/22	Evalueringsrapport av koronapandemien	Innstillende behandling
31.08.2022	68/22	Politisk møteplan 2023	Innstillende behandling
31.08.2022	69/22	Økt låneramme - Nordre Follo renseanlegg IKS	Innstillende behandling
31.08.2022	70/22	Gnr. 93 bnr. 1 - Kroerveien 250 og 252 - Søknad om dispensasjon og deling av LNF underformål a-område - Innvilgelse av søknad august 2022	Vedtatt. Oppmålingsforretning gjennomført.
31.08.2022	71/22	Pris for lading ved offentlige ladestasjoner	Det er fattet et vedtak i saken
31.08.2022	72/22	Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken
31.08.2022	73/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Det er fattet et vedtak i saken
31.08.2022	74/22	Revidert reglement for ungdomsrådet, elderrådet og råd for personer med funksjonsnedsettelse	Effektuert
31.08.2022	75/22	TV-aksjonen - Leger Uten Grenser 2022	Under oppfølging
31.08.2022	76/22	Høringsutkast NMBUs strategi 2023 – 2030 – Kommunens høringsuttalelse	Vedtatt i formannskapet og sendt NMBU
31.08.2022	77/22	Uttreden av kommunale verv - Torill Horgen (FrP) - nyvalg av kontrollutvalg	Innstillende behandling
31.08.2022	78/22	Nyvalg av hovedutvalg for næring og miljø (HNM)	Innstillende behandling
31.08.2022	79/22	Nyvalg av hovedutvalg for oppvekst og kultur (HOK)	Innstillende behandling

31.08.2022	80/22	Uttreden av kommunale verv - Marianne Frid Nordby (H) - nyvalg	Innstillende behandling
31.08.2022	81/22	Behandling av søknader om ettergivelse av eiendomsskatt	Under oppfølging
31.08.2022	82/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtak i samsvar med innstilling.
31.08.2022	83/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Vedtak i samsvar med innstilling.
31.08.2022	84/22	Avskjermet@Klage på tildelt barnehageplass ved hovedopptak våren 2022.	Vedtak i samsvar med innstilling.
08.09.2022	85/22	Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken
08.09.2022	86/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	87/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	88/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	89/22	Revidering av Ås kommunes reglement for finans- og gjeldsforvaltning	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	90/22	Evaluering - Politisk utvalgsstruktur	Innstillende behandling
12.10.2022	91/22	Samarbeidsavtale for håndtering av mindre tilfeller av akutt forurensning / IUA	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	92/22	Solfallsveien spesialboliger. Revidert sluttrapport	Innstillende behandling
12.10.2022	93/22	Uttreden av kommunale verv - Peter Boström (SV) - nyvalg	Det er fattet et vedtak i saken
12.10.2022	94/22	Klage på vedtak - Søknad om startlån	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	95/22	Referatsaker formannskapet - 16.11.2022	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	96/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	97/22	Gnr. 57 bnr. 2 - Slørstadveien 106 - Søknad om dispensasjon og deling i LNF a - område - klage på vedtak av 08.07.2022	Saken oversendt til Statsforvalteren.
16.11.2022	98/22	Skolebehovsplan 2023-2025	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	99/22	Ny korpsavtale fra 2024	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	100/22	Nye avtaler for eldre- og seniorsentrene i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken. Under gjennomføring.
16.11.2022	101/22	Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid om felles FACT team	Det er fattet et vedtak i saken

16.11.2022	102/22	Fritak for eiendomsskatt §7 for skatteåret 2023	Effektuert
16.11.2022	103/22	Orientering om ny administrativ organisering	Det er fattet et vedtak i saken
16.11.2022	104/22	Offentlighet i Ås kommune - status	Innstillende behandling
16.11.2022	105/22	Hovedmålsetting for Kinnsåsen og etablering av venneforeningen; "Kinnsåsens venner".	Under oppfølging. Konsept er under arbeid sammen med det nedsatte utvalget.
29.11.2022	106/22	Referatsaker formannskapet - 29.11.2022	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	107/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	108/22	Tilleggsbevilgning Follo Brannvesen og vurdering av fremtidig samarbeidsstruktur	Det er fattet et vedtak i saken
29.11.2022	109/22	Fastsetting av valgdag og stemmekretsinnndeling - Kommunestyrevalg- og fylkestingsvalg 2023	Innstillende behandling
29.11.2022	110/22	Redegjørelse - Midlertidig bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig - Strømstøtte	Det er fattet et vedtak i saken. Ingen administrativ oppfølging.

Hovedutvalg for helse og sosial

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
19.01.2022	1/22	Unge og personer med innvandrerbakgrunn	Effektuert
19.01.2022	2/22	Revisjon av samarbeidsavtale om voksenopplæring - Frogn, Vestby og Ås kommuner	Innstillende behandling
19.01.2022	3/22	Mat og måltider ved Moer sykehjem 2022	Effektuert
19.01.2022	4/22	Rapportering av status på tiltak for reform Leve hele livet	Effektuert
02.03.2022	5/22	Politisk reglement - revidering	Innstillende behandling
02.03.2022	6/22	Integreringen i Ås	Effektuert
02.03.2022	7/22	Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Ås for året 2021	Innstillende behandling
06.04.2022	8/22	Unge og innvandrere	Effektuert

06.04.2022	9/22	Orientering om resultater av folkehelseundersøkelsen 2021	Det er fattet et vedtak i saken
06.04.2022	10/22	Orientering om resultater av folkehelseundersøkelsen 2021	Det er fattet et vedtak i saken
06.04.2022	11/22	Status på prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI)	effektuert
24.05.2022	12/22	Søknad om skjenkebevilling - Japhi AS	Effektuert
24.05.2022	13/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	14/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	15/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	16/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	17/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Vedtak i k-styret og kunngjort
24.05.2022	18/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Innstillende behandling
24.08.2022	19/22	Evaluering av koronapandemien	Innstillende behandling
24.08.2022	20/22	Evaluering av fastlegeordningen i Ås	Effektuert
24.08.2022	21/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Det er fattet et vedtak i saken
28.09.2022	22/22	Utredning av innføring av Aktivitetskort i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken
28.09.2022	23/22	Orientering om status på prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI)	effektuert
28.09.2022	24/22	Solfallsveien spesialboliger. Revidert sluttrapport	Innstillende behandling
28.09.2022	25/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
28.09.2022	26/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Innstillende behandling
09.11.2022	27/22	Referatsaker HHS 09.11.2022	Sakene er tatt til orientering
09.11.2022	28/22	Legeplan 2023-2035, oppfølging av orienteringssak i HHS 28.09.2022	Det er fattet et vedtak i saken
09.11.2022	29/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Det er fattet et vedtak i saken
09.11.2022	30/22	Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid om felles FACT team	Innstillende behandling
09.11.2022	31/22	Nye avtaler for eldre- og seniorsentrene i Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken. Under gjennomføring.

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
19.01.2022	01/22	Søknad om kommunal garanti - Steinerskolen i Ås	Innstillende behandling
19.01.2022	02/22	Nordby barnehage. Sluttrapport	Innstillende behandling
02.03.2022	03/22	Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Ås for året 2021	Effektuert
02.03.2022	04/22	Vurdering av mattilbudet i kommunale barnehager	effektuert
02.03.2022	05/22	Politisk reglement - revidering	Innstillende behandling
02.03.2022	06/22	Områdelekeplass: Veileder for utforming og modell for opparbeidelse og drift	Under oppfølging
02.03.2022	07/22	Veinavn - Astri Frisaks vei	Under oppfølging
02.03.2022	08/22	Integreringen i Ås	Behandlet og fattet vedtak i k-styret. Vedtak under oppfølging.
06.04.2022	09/22	Rustad skole. Støyproblematikk	Innstillende behandling
06.04.2022	10/22	Rullepark med hangout-område, Nordby. Kommunalt tilskudd og eierforhold	Innstillende behandling
06.04.2022	11/22	Veinavn - Dagny Fridrichsens vei	Det er fattet vedtak i saken. Navn godkjent.
24.05.2022	12/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	13/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	14/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	15/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	16/22	Fornyelse av samarbeidsavtale UngMusikk	Det er fattet et vedtak i saken
24.05.2022	17/22	Tilstandsrapport for barnehage 2021 med utviklingsmelding 2022	effektuert
24.05.2022	18/22	Tilstandsrapport for 2021 med utviklingsmelding for 2022 for grunnskolen i Ås	effektuert
24.05.2022	19/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Vedtatt av kommunestyret og kunngjort
24.05.2022	20/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Innstillende behandling
24.08.2022	21/22	Evaluering av koronapandemien	Innstillende behandling
24.08.2022	22/22	Revidert reglement for ungdomsrådet, eldrerådet og råd for personer med funksjonsnedsettelse	Innstillende behandling
24.08.2022	23/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Under behandling.

28.09.2022	24/22	Utredning av innføring av Aktivitetskort i Ås kommune	Effektuert
28.09.2022	25/22	Orientering om status på prosjektet Bedre tverrfaglig innsats (BTI)	effektuert
28.09.2022	26/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
28.09.2022	27/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
09.11.2022	28/22	Referatsaker Hovedutvalg for oppvekst og kultur 09.11.2022	Sakene er tatt til orientering
09.11.2022	29/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Det er fattet et vedtak i saken
09.11.2022	30/22	Barnehage- og skolerute for 2023/2024	effektuert
09.11.2022	31/22	Ny korpsavtale fra 2024	Det er fattet et vedtak i saken
09.11.2022	32/22	Skolebehovsplan 2023-2025	Det er fattet et vedtak i saken

Hovedutvalg for næring og miljø

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
01.03.2022	01/22	R-321 Detaljregulering for Vollskogen - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
01.03.2022	02/22	Områdelekeplass: Veileder for utforming og modell for opparbeidelse og drift	Behandlet
01.03.2022	03/22	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter - tildeling av 6. runde	Behandlet
01.03.2022	04/22	Klage på avslag - kommunal kompensasjonsordning 5. runde - Unntatt etter offentlighetsloven Offl § 13, fvl §13.1	Behandlet
01.03.2022	05/22	Politisk reglement - revidering	Behandlet
01.03.2022	06/22	Forskrift om fartsgrense for fritidsfartøy	Behandlet
05.04.2022	07/22	Innsigelser til kommuneplanen 2022-2034	Behandlet og fattet vedtak i kommunestyret. vedtak under oppfølging
05.04.2022	08/22	Høringsutkast - Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken

05.04.2022	09/22	Gnr 107 bnr 7 - Stuene - Fremtidig drift	Innstillende behandling
05.04.2022	10/22	Oppfølging av verbalvedtak - utvidelse av folkebadene	Innstillende behandling
05.04.2022	11/22	Fritak for leie av bod- og torgplasser på kommunal grunn	Vedtatt, vedtak er under oppfølging
23.05.2022	12/22	Ny sak om Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever og Forvaltningsmål for bever, Ås kommune, etter høring.	Det er fattet et vedtak i saken
23.05.2022	13/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Vedtatt av k-styret og kunngjort
23.05.2022	14/22	Kommuneplanens arealdel 2022-2034: Andregangs behandling	Saken skal opp i k-styret i feb 2023 pga innsigelser.
23.05.2022	15/22	Attraktive Ås - innledende arbeid	Det er fattet vedtak i saken og den følges opp.
23.05.2022	16/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
23.05.2022	17/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
23.05.2022	18/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
23.05.2022	19/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
23.05.2022	20/22	R-335 Detaljregulering for Moerveien 7-9 (BS6) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
23.05.2022	21/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Innstillende behandling
23.08.2022	22/22	Økt låneramme - Nordre Follo renseanlegg IKS	Innstillende behandling
23.08.2022	23/22	Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken
23.08.2022	24/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Under behandling.
23.08.2022	25/22	R-322 Detaljreguleringsplan for Dyster Eldor barnehage - førstegangsbehandling	Saken er sendt tilbake og lagt i bero i påvente av vedtak om barnehagebehovsplanen
23.08.2022	26/22	Evalueringsrapport av koronapandemien	Innstillende behandling
27.09.2022	27/22	Landbruks- og viltforvaltningssaker - Saker som skal til politisk behandling	Kommunestyret har sendt saken tilbake til kommunedirektøren og avventer ny behandling
27.09.2022	28/22	R-339 Detaljreguleringsplan for Brekkeveien 12-18 (BS9) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
27.09.2022	29/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Det er fattet et vedtak i saken

27.09.2022	30/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Det er fattet et vedtak i saken
27.09.2022	31/22	Strategier for jordvern og bærekraftig arealbruk - samarbeid mellom Follo-kommunene	Det er fattet et vedtak i saken
08.11.2022	32/22	Referatsaker Hovedutvalg for næring og miljø 08.11.2022	Referatsaker er tatt til orientering
08.11.2022	33/22	Strategier for jordvern - presisering av vedtaket 27.09.2022	Det er fattet et vedtak i saken
08.11.2022	34/22	R-345 - Detaljregulering for Langbakken (B3) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
08.11.2022	35/22	Oppfølging av K-sak 39/21 ang Vannområde Morsa	Det er fattet et vedtak i saken
08.11.2022	36/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Behandlet og fattet vedtak i kommunestyret

Hovedutvalg for teknikk og plan

Møtedato	Saksnr	Saksbeskrivelse	Status
19.01.2022	01/22	R-322 Detaljplan for Moerveien 12 (BS7) - Førstegangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig.
19.01.2022	02/22	R-331 Detaljregulering for sentrum syd, nordre del (BS5) - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig.
19.01.2022	03/22	R-301 Detaljreguleringsplan for Grenseveien/Myrfaret - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig.
19.01.2022	04/22	Gnr 109 bnr 54 - Kjærnesveien 68 - Klage på vedtak om avslag på søknad om deling	Klage tatt til følge. Søknad innvilget.
02.03.2022	05/22	R-321 Detaljregulering for Vollskogen - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
02.03.2022	06/22	Områdelekeplass: Veileder for utforming og modell for opparbeidelse og drift	Behandlet og fattet vedtak i k-styret.
02.03.2022	07/22	Politisk reglement - revidering	Behandlet og fattet vedtak i k-styret.
02.03.2022	08/22	Gnr 108 bnr 434 - Nordskogenveien 4 A - Klage på avslag på søknad om tillatelse til oppføring av garasje og avslag på dispensasjon	Statsforvalterens avgjørelse foreligger. Kommunes vedtak stadfestes.

02.03.2022	09/22	Gnr 73 bnr 361 - Von Øtkens vei 22 - Klage på vedtak fra Hovedutvalg for teknikk og plan (HTP)	Statsforvalterens avgjørelse foreligger. Kommunes vedtak stadfestes.
02.03.2022	10/22	Gnr 61 bnr 148 - Brattbakken 14 - Klage på vedtak om tillatelse til tiltak i ett-trinn for oppføring av enebolig	Statsforvalterens avgjørelse foreligger. Kommunes vedtak stadfestes.
06.04.2022	11/22	Rullepark med hangout-område, Nordby. Kommunalt tilskudd og eierforhold	Innstillende behandling
06.04.2022	12/22	Innsigelser til kommuneplanen 2022-2034	Behandlet og fattet vedtak i k-styret. Vedtak under oppfølging.
06.04.2022	13/22	Reguleringsplan for Nygård Næringspark R-272 - Endring av reguleringsplan - Avklaring om videre planprosess	Avklart. Saken ble sendt til mekling med Statforvalteren.
06.04.2022	14/22	Rustad skole. Støyproblematikk	Innstillende behandling
06.04.2022	15/22	Gnr 55 bnr 547 og gnr 55 bnr 548 - Sørbråtan 7, 9, 11, 13, 15, 17, 12 og 14 - Klage på endringstillatelse	Venter på svar fra Statforvalter
24.05.2022	16/22	1. tertial budsjettreguleringer 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	17/22	1. tertial rapport 2022 Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	18/22	Årsmelding med årsberetning 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	19/22	Årsregnskap 2021 - Ås kommune	Innstillende behandling
24.05.2022	20/22	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034: Andregangs behandling	Vedtatt i k-styret og kunngjort.
24.05.2022	21/22	Kommuneplanens arealdel 2022-2034: Andregangs behandling	Skal til behandling i k-styret pga innsigelser
24.05.2022	22/22	R-332 Detaljregulering for Moerveien 12 (BS7) - Andregangsbehandling	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig.
24.05.2022	23/22	Endring av R-296 Detaljreguleringsplan for Moerveien 10	Vedtatt, kunngjort og rettskraftig.
24.05.2022	24/22	R-301 Detaljregulering for Grenseveien / Myrfaret - Klage på vedtak - Myrsletta 26 m.fl.	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
24.05.2022	25/22	R-301 Detaljregulering for Grenseveien / Myrfaret - Klage på vedtak - Myrsletta 90	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.

24.05.2022	26/22	R-333 Detaljplan for Langbakken (B1) - Klage på vedtak - Jørn Kristiansen	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
24.05.2022	27/22	R-333 Detaljplan for Langbakken Nord (B1) - Klage på vedtak - Solberg, Hansen, Fykse m.fl.	Statsforvalteren har opphevet kommunestyrets vedtak. Revidert planforslag er til offentlig ettersyn.
24.05.2022	28/22	Forskrift om folkevalgtes rettigheter, Ås kommune, Viken	Innstillende behandling
22.06.2022	29/22	R-321 Detaljreguleringsplan for Vollskogen - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
22.06.2022	30/22	R-335 Detaljregulering for Moerveien 7-9 (BS6) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
22.06.2022	31/22	R-287 - Områdereguleringsplan for Ås sentralområde - Klage på vedtak	Vedtatt av kommunestyret. Statsforvalteren har opprettholdt vedtaket.
24.08.2022	32/22	Referatsaker HTP 24.08.2022	Effektuert
24.08.2022	33/22	R-322 Detaljreguleringsplan for Dyster Eldor barnehage - førstegangsbehandling	Saken er sendt tilbake og lagt i bero i påvente av vedtak om barnehagebehovsplanen
24.08.2022	34/22	Gnr 73 bnr 361 - Von Øtkens vei 22 - Klage på vedtak om rammetillatelse og dispensasjon	Klage tatt til følge. Søknad innvilget.
24.08.2022	35/22	Tiltaksplan for sykling, gange og trafiksikkerhet 2023-2026	Det er fattet et vedtak i saken
24.08.2022	36/22	Rullering av tiltaksplan idrett, nærmiljø og friluftsliv	Innstillende behandling
24.08.2022	37/22	Økt låneramme - Nordre Follo renseanlegg IKS	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
24.08.2022	38/22	Evalueringsrapport av koronapandemien	Innstillende behandling
28.09.2022	39/22	R-339 Detaljreguleringsplan for Brekkeveien 12-18 (BS9) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
28.09.2022	40/22	Gnr 44 bnr 35 - Hestehagen - Klage på avvisningsvedtak	Statsforvalter stadfester kommunens vedtak.
28.09.2022	41/22	Ås kommunes VA-norm	Saker under behandling
28.09.2022	42/22	2. tertial rapport 2022 Ås kommune	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
28.09.2022	43/22	2. tertial 2022 Ås kommune budsjettreguleringer	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
09.11.2022	44/22	Referatsaker HTP 09.11.2022	Tatt til orientering

09.11.2022	45/22	Handlingsprogram med budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026.	Behandlet og fattet vedtak i k-styret
09.11.2022	46/22	Forskrift om kommunale vann og avløpsgebyrer i Ås kommune	Saker under behandling
09.11.2022	47/22	Høringsutkast - Vei- og gatenormal	Sendt tilbake, ny behandling våren 2023
09.11.2022	48/22	R-345 - Detaljregulering for Langbakken (B3) - Førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.
09.11.2022	49/22	Gnr 42 bnr 174 - Kirkeveien 15 - Klage på avslag på søknad om ny enebolig	Oversendt til Statsforvalter.
09.11.2022	50/22	Gnr 79 bnr 9 - Garderveien 310 - Klage på avslag på søknad om ny driftsbygning	Oversendt til Statsforvalter.
09.11.2022	51/22	Gnr 113 bnr 304 - Siriusveien 17 B - Klage på tillatelse til tiltak i ett-trinn for ny enebolig	Oversendt til Statsforvalter.
07.12.2022	52/22	R-334 Detaljplan for Askehaug gård - Førstegangsbehandling	Vedtatt sendt til offentlig ettersyn.
07.12.2022	53/22	R-338 Detaljregulering for Dyster Eldor 2, felt BK1 - Førstegangsbehandling	Vedtatt sendt til offentlig ettersyn.
07.12.2022	54/22	Reguleringsplan for Nygård Næringspark R-272 - Endring av reguleringsplan - Andregangsbehandling	Vedtatt av kommunestyret. Saken er sendt departementet for endelig avgjørelse.
07.12.2022	55/22	R-333 Detaljplan for Langbakken Nord (B1) - Ny førstegangsbehandling	Saken er sendt til offentlig ettersyn.